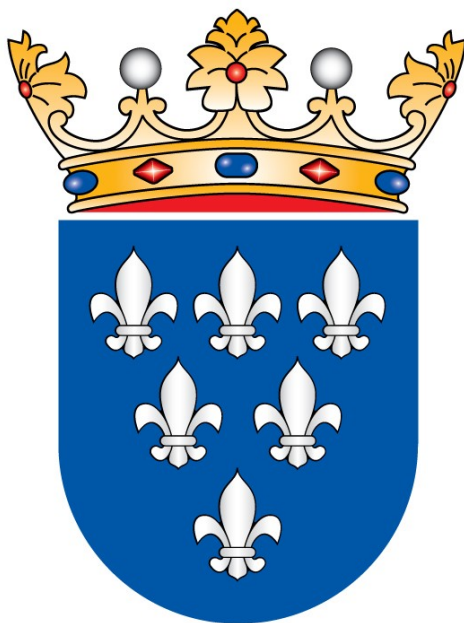

Gemeente Scherpenzeel

Programmarekening 2016

Programmarekening 2016

Versie: 12 mei 2017

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD.....	5
BURGERJAARVERSLAG.....	7
JAARREKENING OP HOOFDLIJNEN	10
PROGRAMMA 1: BOUWEN, WONEN EN RUIMTELIJKE ORDENING.....	13
PROGRAMMA 2: BEHEER OPENBARE RUIMTE EN SPORT	18
PROGRAMMA 3: ECONOMISCHE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID	25
PROGRAMMA 4: KUNST, CULTUUR EN RECREATIE	28
PROGRAMMA 5: ONDERWIJS EN EDUCATIE	31
PROGRAMMA 6: MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING EN VOLKSGEZONDHEID.....	35
PROGRAMMA 7: NATUUR EN MILIEU.....	44
PROGRAMMA 8: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID.....	49
PROGRAMMA 9: DIENSTVERLENING, BESTUUR EN ORGANISATIE	55
PROGRAMMA 10: ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	61
PROGRAMMA 11: RESERVES	65
RECAPUTILATIE PROGRAMMA'S	66
1. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING.....	69
2. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN	70
3. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	81
4. PARAGRAAF FINANCIERING.....	86
5. PARAGRAAF GRONDBELEID.....	88
6. PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN.....	91
7. PARAGRAAF RECHTMATIGHEID	99
8. PARAGRAAF BELASTINGEN EN TARIEVEN	101
BALANS PER 31 DECEMBER 2016.....	103
BIJLAGEN	125
ACCOUNTANTSVERKLARING	131
SISA BIJLAGE	132
DREMPELBEDRAG SCHATKISTBANKIEREN	133

VOORWOORD

Hierbij bieden wij u de Programmarekening aan voor het jaar 2016. De jaarrekening is opgesteld overeenkomstig de opzet van de Programmabegroting 2016-2019. Gedurende het jaar 2016 is uw raad via een Bestuursrapportage en twee Financiële rapportages op de hoogte gehouden van de financiële en beleidsmatige ontwikkelingen. De jaarrekening 2016 sluit met een voordelig resultaat van € 990.114.

Opzet Programmarekening

De Programmarekening 2016 begint met het Burgerjaarverslag. Daarna volgt de toelichting op het rekeningsaldo. Vervolgens wordt uitgebreid ingegaan op de realisatie van de diverse programma's. Als laatste onderdeel vindt u de balans met de toelichting daarop.

Indicatoren

In de programmabegroting 2016 zijn indicatoren opgenomen per programma. Na 2015 heeft er geen burgerpeiling plaatsgehad waardoor er geen realisatie van de gegevenstabellen uit de programmabegroting 2016 kan worden weergegeven. De tabellen zijn daarom niet opgenomen. Vanaf 2017 wordt gewerkt met een nieuwe (verplichte) reeks indicatoren die worden gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl.

Leeswijzer programma's

De Programmarekening 2016 is opgezet volgens de programma-indeling welke is gebruikt bij de begroting.

De indeling per programma is als volgt. Ieder programma begint met een korte uiteenzetting van de missie. Deze teksten zijn bij de jaarrekening ontleend aan de begroting en alleen waar nodig geactualiseerd.

Vervolgens worden per programmaonderdeel de drie W-vragen behandeld:

- Wat wilden we bereiken?
- Wat hebben we daarvoor gedaan?
- Wat heeft het gekost?

De teksten bij de programma's onder "Wat wilden we bereiken?" zijn overgenomen uit de vastgestelde Programmabegroting 2016-2019. Hierin is namelijk de doelstelling voor het jaar 2016 verwoord.

Bij de vraag "Wat hebben we daarvoor gedaan?" wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het beleid. Hierbij zijn de doelenboomtabellen opgenomen. Hierbij worden de volgende symbolen gebruikt:

☒ = gestopt

* = vraagt aandacht

✓ = voldoende

☑ = gerealiseerd

De paragraaf "Wat heeft het gekost?" geeft inzicht in de werkelijke baten en lasten van het programma en de verschillen ten opzichte van de begroting.

Dit onderdeel bevat twee tabellen:

- Een overzicht van de nieuwe beleidsvoornemens: hier wordt de begroting (de vastgestelde Programmabegroting 2016-2019) en de stand van de 2^e financiële rapportage vergeleken met de realisatie.
- Een overzicht van alle onderliggen producten, met de reservemutaties en incidentele baten en lasten. Hier is rekening gehouden met tussentijdse begrotingswijzigingen. De realisatie wordt vergeleken met de laatste stand van de begroting.

In verband met de voorschriften van het Besluit Begroting en Verantwoording dienen de investeringen welke niet worden geactiveerd en worden gedekt uit een reserve in één keer ten laste van de exploitatie gebracht. Dit is aan de kostenkant zichtbaar op het betreffende programma en aan de batenkant op programma 11 Reserves. Per saldo is er sprake van een budgettaire neutrale verantwoording.

Voorwoord

Sinds enige jaren maakt het burgerjaarverslag onderdeel uit van de programmarekening. In dit verslag leest u meer over de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening en burgerparticipatie. Hierbij is vooral gekeken naar de mate waarin de gemeente er het afgelopen jaar in is geslaagd zich te houden aan de (wettelijke) behandeltermijnen voor bijvoorbeeld de afhandeling van facturen, bezwaarschriften en subsidies.

B. Visser,
burgemeester

Loketten

Bij de afdeling Gemeentewinkel kunnen inwoners terecht voor o.a. een nieuw paspoort, een rijbewijs of een uitkering. Ook kunnen inwoners aan de Gemeentewinkel vragen stellen over hun gemeentelijke belastingaanslag of bijvoorbeeld de formulieren op de website. In de Gemeentewinkel zitten ook klantmanagers die inwoners adviseren over jeugd, zorg en ondersteuning. Daarnaast kunnen inwoners ook via Twitter en Facebook contact zoeken met de gemeente of op de hoogte blijven van het laatste nieuws. Op Facebook heeft de gemeente nu over de 1000 'likes' en op twitter 989 volgers. Bij de afdeling Ruimte & Groen kan men terecht voor onder meer omgevingsvergunningen, de Wet milieubeheer en bestemmingsplannen.

Digitale balie

In 2016 is verder gewerkt aan de gemeentelijke website die in 2014 is vernieuwd. De gemeente heeft een zogenaamde 'top-taken' website. Hierbij geldt het principe: niet zoveel mogelijk informatie ontsluiten, maar de gebruiker zo goed mogelijk helpen een taak af te ronden. De populairste onderwerpen staan duidelijk op de homepage, zoals: aanvragen van een paspoort, het doen van een melding over de openbare ruimte en informatie over afvalinzameling. De webmaster monitort op welke onderwerpen het meest gezocht wordt en past zo nodig de informatievoorziening hierop aan. De gemeente streeft ernaar dat inwoners zoveel mogelijk diensten digitaal kunnen regelen.

Vergunningen

Gemeenten houden toezicht op de naleving van de bouwregelgeving. Dit betekent dat gemeenten bouwplannen toetsen, vergunningen afgeven, letten op de bouwconstructie en brandveiligheid van bestaande gebouwen en nieuwbouw. Ook wordt toezicht gehouden op illegaal (ver)bouwen. Op het gebied van wonen zijn gemeenten onder meer verantwoordelijk voor het aanpakken van woonfraude (illegale bewoning of overbewoning) en het huisvesten van statushouders.

In 2016 zijn 53 omgevingsvergunningen verleend, waarvan 22 sloopmeldingen.

Opinieronde, raadsvergaderingen en spreekrecht

Om de besluitvorming in de gemeenteraad zo goed mogelijk voor te bereiden, vindt de opinieronde plaats. Tijdens deze vergaderingen is er ruimte voor korte presentaties, kunnen politieke vragen worden gesteld aan het college en wisselen fracties hun meningen uit met elkaar. Inwoners kunnen komen luisteren. De voorstellen waarover overeenstemming bestaat gaan als hamerstuk naar de eerstvolgende raadsvergadering. De overige stukken worden als debatstuk op de agenda van de raad geplaatst.

Tijdens de opinieronde bestaat de mogelijkheid voor inwoners en organisaties om hun mening te laten horen. Daarom is het tweede punt op de agenda het "spreekrecht".

In 2016 hebben 5 personen gebruik gemaakt van het spreekrecht tijdens de commissievergadering.

Datum vergadering	Aantal insprekers	Onderwerp
03-02-2016	1	Evenementenbeleid
09-05-2016	1	Permar
12-09-2016	1	Komgrens Boswet
12-09-2016	1	Verklaring van geen bedenkingen Paardenhouderij Gooswilligen 19

Ook tijdens de raadsvergadering kan een burger gebruik maken van het spreekrecht. In de raadsvergadering kan niet overal het woord over worden gevoerd. In 2016 hebben 4 personen gebruik gemaakt van het spreekrecht tijdens de raadsvergadering.

Datum vergadering	Aantal insprekers	Onderwerp
18-02-2016	1	Buitensport
26-05-2016	1	Spreiding asielzoekers
29-09-2016	1	Bouw kerk Pluimenweg
29-09-2016	1	Nieuwbouw Glashorstschool

Bezwaarschriften

In 2016 zijn er 27 bezwaarschriften ontvangen. Hieronder vindt u een overzicht van onderwerpen waarop het bezwaarschrift betrekking had en welke adviezen de bezwaarschriftencommissie heeft uitgebracht.

- Handhaving (6)
- Leerlingenvervoer (1)
- Wabo Omgevingsvergunning (2)
- Wet Openbaarheid van bestuur (2)
- WMO Huishoudelijke hulp (4)
- Verkeersbesluit (9)
- Participatiewet ; tegemoetkoming Eigen Risico (1)
- Wet Hergebruik Overheidsinformatie (1)
- Dwangsombesluit WOZ (1)

Er zijn diverse intrekkingen geweest van bezwaarschriften op het gebied van (met name) verkeer en handhaving. Hierover hoeft de Bezwarencommissie dan ook geen advies uit te brengen.

De commissie heeft over de overige bezwaarschriften het volgende advies uitgebracht:

- 8 x ongegrond,
- 1 x gegrond,
- 4 x nog in behandeling

In 30% van de gevallen is de beslissing op bezwaar buiten de termijn genomen.

Burgerparticipatie

In 2016 is het college veelvuldig met inwoners, belanghebbenden, organisaties en verenigingen in gesprek geweest over beleidsdoelen, projecten en ontwikkelingen. Net als voorgaande jaren zijn er veel informatieavonden, bijeenkomsten en inspraakavonden georganiseerd om inwoners te betrekken bij gemeentelijk beleid en hen te informeren over gemeentelijke plannen. Inwoners kunnen op het wethoudersspreekuur zaken aan de orde stellen en ook social media is een platform waar inwoners eenvoudig hun mening kunnen geven over de gemeente. Het is duidelijk merkbaar dat deze vorm van interactie met inwoners steeds populairder wordt.

JAAARREKENING OP HOOFDLIJNEN

Saldo jaarrekening

Samenstelling van het jaarrekeningrekeningsaldo 2016

De Programmarekening 2016 heeft een voordelig resultaat van € 990.114. In dit hoofdstuk wordt de samenstelling en de totstandkoming van dit resultaat vanuit enkele invalshoeken belicht. De voorgestelde bestemming van het resultaat is opgenomen in het raadsvoorstel bij deze programmarekening. In de onderstaande tabel is de specificatie van het rekeningsaldo opgenomen¹.

Saldo jaarrekening 2016	
Totaal lasten	20.422.129 N
Totaal baten	20.956.292 V
Resultaat voor bestemming	534.163 V
Toevoeging aan reserves via exploitatie	1.381.742 N
Onttrekking aan reserves via exploitatie	1.837.693 V
Resultaat na bestemming	990.114 V

De jaarrekening wordt aangeboden met een separaat voorstel resultaatbestemming. Deze resultaatbestemming is niet in de jaarrekening verwerkt.

Analyse ten opzichte van de begroting

Bij de analyse van het rekeningsaldo wordt gekeken naar het verschil tussen de meest actuele stand van de begroting 2016 en de werkelijke cijfers.

Resultaat jaarrekening 2016	
Resultaat na bestemming	990.114 V
Begroot resultaat 2e Financiële rapportage 2016	448.910 N
Vershil	<u>1.439.124V</u>

Ten opzichte van de bijgestelde begroting vertoont de jaarrekening diverse verschillen. Hierna melden we de belangrijkste inhoudelijke verschillen. Per programma is een uitvoerige toelichting opgenomen van de verschillen in deze jaarrekening. Korteheidshalve wordt hiernaar verwezen.

¹ In dit hoofdstuk geldt bij de tabellen: V=Voordeel; N=Nadeel

Verschillen zijn incidenteel (I) wanneer deze alleen in 2016 optreden, of het effect reeds is verwerkt in de begroting 2017.

Progr.	Belangrijkste verschillen jaarrekening t.o.v. begroting	Nadeel	Voordeel	I/S
div.	Budgetoverhevelingen naar 2017 (zie raadsvoorstel)		157.000	I
1	Voordelig saldo afsluiting grondexploitatie Heijhorst		1.132.000	I
1	Vrijval verliesvoorziening grondexploitatie Akkerwindelaan		41.000	I
1	Leges omgevingsvergunningen		47.000	I
1	Bestemmingsplanwijzigingen op aanvraag - leges		50.000	I
2	Kosten openbare verlichting		52.000	I
6	Sociale werkvoorziening	118.000		I
6	Jeugd in Ontwikkeling Scherpenzeel		26.000	I
6	Jeugdgezondheidszorg		16.000	I
6	Bijstandsbesluit zelfstandigen (BBZ)		18.000	I
6	Re-integratie statushouders		27.000	I
6	Bijzondere bijstand	19.000		I
7	Handhaving milieuvergunningen		20.000	I
9	Toevoeging pensioenen wethouders	135.000		I
9	Software bevolkingsaangelegenheden	32.000		I
10	Hogere opbrengst huren, pachten en grondverkoop		17.000	I
10	Algemene uitkering		110.000	I
10	Rente reserves	81.000		I
10	Lagere opbrengst OZB	38.000		I
10	Onvoorziene uitgaven	50.000		I
10	Minder uren grondexploitatie	40.000		I
10	Minder uren projecten	32.000		I
10	Personeelslasten binnendienst		157.000	I
10	Overig baten/lasten afdelingen en kostenplaatsen		53.000	I
	Diverse overige verschillen per saldo		61.000	I
	Totaal beknopte analyse	545.000	1.984.000	
			545.000	
			1.439.000	

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel zijn alle verschillen aan te merken als incidenteel.

PROGRAMMA'S

PROGRAMMA 1: BOUWEN, WONEN EN RUIMTELIJKE ORDENING

Portefeuillehouder: H.J.C. Vreeswijk / V.M. van de Fliert-Klein / T.A. van Dijk
Programmacoördinator: P. van Boxtel

Samenvatting missie: De gemeente Scherpenzeel is een gemeente waar het goed wonen is en waar voldoende, betaalbare woningen zijn. Het aanbod sluit aan op de behoefte van ál onze inwoners; van starters tot senioren en met huur- en koopwoningen.				
Bereiken?	Doen?	Bu- rap	Progr. rek.	Toelichting en maatregelen
Bouw				
1. Organisatie voorbereiden op nieuwe Omgevingswet	Volgen van ontwikkelingen en actualiteiten.	✓	✓	
	Werkprocessen/protocollen indien nodig tijdig aanpassen.	✓	✓	
2. Efficiënte en klantvriendelijke flitsvergunningprocedure	Monitoren en optimaliseren proces en klanttevredenheid.	✓	✓	
	Evaluatieformulieren verstrekken aan aanvragers vergunning.	✓	☒	flitsvergunningen gaan per 2017 over naar ODDV. Niet meer opgepakt
	Uitbreiden categorieën aanvragen die in aanmerking komen voor flitsprocedure door Kruimelgevallenbeleid te ontwikkelen.	✓	☒	Als gevolg van gewijzigde wetgeving is hierin voorzien
Ruimtelijke Ordening				
1. Duidelijk en geactualiseerd RO-beleid;	Ontwikkelen actuele bestemmingsplannen voor gebieden waar dit nodig is	☑	☑	
	Toewerken naar een minimum aantal bestemmingsplannen	✓	✓	
	Werken naar eenduidige en uniforme bestemmingsplannen (toetsingseisen)	☑	☑	
	Vaststellen Centrumvisie	✓	☑	
2. Voorzien in woningbehoefte, benutten potentie;	Middels projectmatig werken voortzetten actieve(re) regierol grondpolitiek;	✓	✓	
	Vraag gestuurde ontwikkeling, gedoseerd en gefaseerd (o.a. input lokale makelaars)	✓	✓	
	Globale flexibele planologische regelingen	✓	✓	
3. Bouwen voor senioren.	Bouwen/ontwikkelen volgens Woonvisie.	✓	✓	
	Project Weijdelaar realiseren	✓	✓	

4. Voldoende huur/koop voor starters, sociale sector;	In de exploitatieovereenkomst het aantal huurwoningen in de sociale sector (incl. de huurprijs) vastleggen;	✓	✓	
	Ontwikkelen volgens Woonvisie.	✓	✓	
5. Doorstroming op de woningmarkt binnen Scherpenzeel bevorderen;	Ontwikkelen volgens Woonvisie.	✓	✓	
Volkshuisvesting en woonruimteverdeling				
1. Toekomstbestendig woonbeleid.	Uitvoeren van de actiepunten uit de woonvisie 2013-2020 en de amendementen	✓	✓	
	Zienswijze verkoop sociale huurwoningen i.h.k.v. uitvoering Woningwet.	✓	✓	
2. Meer gemeentelijke regie binnen de volkshuisvesting.	Uitvoeren van de in 2015 gemaakte prestatieafspraken met woningcorporaties op basis van de Woningwet, huisvestingswet 2014 en Huisvestingsverordening 2015 Scherpenzeel.	✓	✓	
3. Continue samenwerking op woongebied regionaal (RFV) en interprovinciaal.	Uitvoering blijven geven aan het woonbeleid conform de Regionale Woonagenda FoodValley	✓	✓	
4. Inspraak van huurders realiseren.	Aansluiting bij bestaande bewonersorganisatie voor de sociale huursector in aansluiting op de oprichting van de wijkplatforms;	✓	✓	
Legenda voortgang: ☒ = gestopt / ✖ = vraagt aandacht / ✓ = voldoende / ☑ = gerealiseerd				

Wat mag het kosten?

Tabel nieuw beleid Programma Bouwen, wonen en ruimtelijke ordening

	<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>
<i>Lasten</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>
<u>Nieuw beleid:</u> Stopzetten subsidie VAC		-1.750		-1.750
Totaal		-1.750	0	-1.750
<i>Baten</i>				
<u>Nieuw beleid:</u> Raming leges bestemmingsplan verhogen		10.000		60.477
Totaal		10.000		60.477

Tabel baten en lasten onderliggende producten

		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Lasten</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
541	Monumenten	56.474	52.479	53.479	66.741	13.262
810	Ruimtelijke ordening	481.928	491.017	527.817	484.289	-43.528
820	Bouwen	176.324	51.441	51.442	54.082	2.640
821	Stads- en dorpsvernieuwing	9.808	8.073	8.073	8.192	119
822.00-822.03/823	Overige volkshuisvesting (ex. handhaving)	471.915	420.653	427.887	441.615	13.728
830	Grondzaken	47.543	1.462.181	1.234.811	3.145.827	1.911.016
Totaal	lasten	1.243.992	2.485.844	2.303.509	4.200.746	1.897.237
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Baten</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
541	Monumenten	-433	0	0	-10.000	-10.000
810	Ruimtelijke ordening	2.650	-33.006	-33.006	-61.674	-28.668
820	Bouwen	-75.383	0	0	0	0
821	Stads- en dorpsvernieuwing	-7.431	-7.250	-7.250	-7.480	-230
822.00-822.03/823	Overige volkshuisvesting (ex. handhaving)	-296.358	-290.000	-310.000	-366.449	-56.449
830	Grondzaken	-1.003.298	-1.462.181	-1.234.811	-4.319.450	-3.084.639
Totaal	baten	-1.380.253	-1.792.437	-1.585.067	-4.765.053	-3.179.986
Saldo	voor bestemming	-136.261	693.407	718.442	-564.307	-1.282.749
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Reservemutaties</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Onttr.	Algemene reserve:					
	- Actualiseren welstandsnota			-10.200	-9.930	270
	- Basisregistratie grootschalige topografie			-8.500	-8.500	0
	Reserve grondexploitatie:					
	- rentetoerekening naar 0%			-227.000	-227.000	0
	Kwal.res. sociale woningbouw:					0
	- Ruimtelijke adviezen		-27.500	-27.500	-27.500	0
	Reserve monumenten:					
	- Subsidie monumenten		-5.000	-5.000	-4.408	592
Totaal	reservemutaties		-32.500	-278.200	-277.338	862
Saldo	na bestemming	-136.261	660.907	440.242	-841.645	-1.281.887

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

	<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Vershil</i>
<i>Incidenteel</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Lasten					
Baten					
Totaal incidenteel					

De belangrijkste verschillen tussen begroting en rekening zijn:

- 541 Door het opstellen van de cultuurhistorische waardekaart zijn er meer kosten gemaakt dan begroot. Tegenover deze uitgave staat een subsidie van € 10.000 van de Provincie Gelderland als inkomst.
- 810 Er is € 32.000 minder uitgeven omdat de kosten van externe adviesbureaus lager zijn uitgevallen, er minder herzieningsprocedures bestemmingsplannen zijn gevoerd en de in procedure gebrachte bestemmingsplannen voor een groot deel uit grondexploitaties gedekt zijn. Tevens zijn de kosten voor de Basiskaart Grootchalige Topografie € 11.000 lager dan begroot.
Er is € 27.500 meer leges ontvangen voor aanvraag van bestemmingsplanwijzigingen. De oorzaak hiervan is een grotere toename dan verwacht in het aantal aanvragen en afhandelingen.
- 823 Wegens de aantrekkende economie en daardoor een toename van het aantal bouwvergunningen is de legesopbrengst omgevingsvergunningen € 47.500 hoger dan geraamd.
- 830 Het voordelig saldo heeft betrekking op het complex Heijhorst welke is afgesloten met een winst van € 1.132.571 en de vrijgevallen verliesvoorziening op de Akkerwinde ad € 41.055.

PROGRAMMA 2: BEHEER OPENBARE RUIMTE EN SPORT

Portefeuillehouder: V.M. van de Fliert-Klein / T.A. van Dijk

Programmacoördinator: P. van Boxtel

Samenvatting missie: Een goede kwaliteit van de openbare ruimte draagt bij aan de (verkeers)veiligheid en het welzijn van de inwoners. Ook een goed sportbeleid en geschikte sportvoorzieningen bevorderen het welzijn van de burgers. De gemeente Scherpenzeel draagt daarom zorg voor een deugdelijke inrichting en beheer van de openbare ruimte. Hierbij wordt gestreefd naar doelmatigheid, gekoppeld aan de behoeften van de inwoners. De gemeentelijke eigendommen in de openbare ruimte zijn belangrijke kapitaalgoederen die op een verantwoorde wijze onderhouden worden, om kapitaalvernietiging en (grote) investeringen in de toekomst te voorkomen.				
Bereiken?	Doen?	Bu- rap	Progr. rek.	Toelichting en maatregelen
Wegen				
1. Op peil houden beheer en onderhoud van de verhardingen	- Zo veel mogelijk aansluiten bij rioleringsonderhoud om de onderhoudskosten tot een minimum te beperken. - Ter voorkoming van aansprakelijkstellingen, worden de noodzakelijke werkzaamheden opgepakt.	✓	✓	
2. Op peil houden beheer en onderhoud van de bermen in het buitengebied.		✓	✓	
3. Tot een minimum beperken van klachten m.b.t. wegonderhoud.	De klachten op het huidige lage peil te houden door heldere communicatie en snelle klachtenafhandeling.	✓	✓	
4. Op peil houden van de staat van de openbare verlichting en daling van energieverbruik	Onderhoud/vervanging aan de hand van uitvoeren van het beheer- en vervangingsplanplan	✓	☑	
	Bij de keuze van verlichting het energieverbruik mee wegen in de keuze	☑	☑	
Water en Riolering				
1. Een goede kwaliteit van het oppervlaktewater in de bebouwde kom.	Uitvoeren van het vastgestelde – bij het Waterplan behorend – Uitvoeringsplan (in samenwerking met de gemeente Woudenberg en het Waterschap).	✓	✓	
2. Een onbelemmerde afvoer van (afval)water naar de afvalwaterzuiveringsinstallatie.	Uitvoeren van het AWP 2013-2017	✓	✓	
3. Wateroverlast voorkomen op straat, in kruipruimtes (in de bebouwde kom).	- Het doel- en planmatig onderhoud en beheer van kolken/drainage handhaven. - Opstellen grondwaterbeleid- en beheerplan.	✓	✓	
		✓	☑	

4. Verminderen aantal klachten over riolering en (grond)wateroverlast (meldingen oppervlaktewater/ziekte met 5% ten van opzichte van 2015.		✓	✓	
Groenvoorziening en speelplaatsen				
1. Een veilig, vitaal en gezond bomenbestand.	Het uitvoeren van planmatig boomonderhoud middels een meerjaren open posten bestek;	✓	☒	
	Het uitvoeren van de wettelijk verplichte VTA boomveiligheidscontroles. Maatregelen vinden plaats op basis van veiligheid en actuele snoei-behoefte.	✓	☒	
2. De waardevolle bomenstructuur in Scherpenzeel waarborgen.	- Het bestaande onderhoudsniveau van plantsoen en bomen handhaven middels het uitvoeringsbestek. - Jaarlijkse vervanging / renovatie van bomen en plantsoenen middels het meerjarencontract OMOP Plant- en renovatie (2013 – 2017). - Het opstellen van een Bomenstructuurplan in 2016.	✓	☒	
3. Het huidige beheerniveau van het groen handhaven.		✓	✓	
		☒	☒	
4. Veilige speelomgeving voor de jeugd	Conform wettelijke veiligheidseisen de speelvoorzieningen op peil houden.	✓	☒	
	Integraal Speelplaatsenbeleid opstellen in samenwerking met de buurtbewoners.	✓	☒	
	Jaarlijkse veiligheidsinspectie vormt input voor structureel beheer, vervanging en reparatie.	✓	☒	
5. De overlast van hondenpoep beperken.	Uitvoering geven (inrichtingsmaatregelen en handhaving) aan het hondenpoepbeleid.	✓	☒	
Sport en sportterreinen				
1. Een goede kwaliteit van de sportvelden waarborgen.	Het bestaande beheerbestek van de sportvelden is in 2015 met twee jaar verlengd tot en met 2017.	☒	☒	
	Middels een vakkundig beheerplan wordt vorm geven aan effectief vakkundig beheer en zelfwerkzaamheid verenigingen tegen lage kosten.	✓	☒	
	Opstellen "Meerjarenonderhoudsplan groen en gebouwen" en toezicht houden op de kwaliteit van de werkzaamheden (2016-2020)	x	x	Vanwege een vacature is dit vertraagd.

	In 2015 raadsvoorstel beheer en onderhoud sportpark De Bree en geactualiseerde gebruikersovereenkomsten met een uitwerking in 2016 e.v.	x	x	Vanwege een vacature is dit vertraagd.
2. Een toename van de deelname van onze inwoners –en dan met name de jeugd- aan sport- en recreatieve activiteiten door het bieden van een aantrekkelijk en gevarieerd aanbod van sportieve en recreatieve voorzieningen.	Inzetten van de combinatiefunctionaris om doelgroepen die sporten uit te breiden en een gevarieerd sportaanbod te bieden i.s.m. de sportorganisaties. Nadruk ligt bij interventie-programma's voor doelgroep ouderen en ondersteuning van de verenigingen door beroeps-gerelateerde stages in te zetten om kader te ondersteunen.	x	x	Vanwege een vacature is dit vertraagd.
3. Een actueel integraal sportbeleid gericht op diversiteit in sportvoorzieningen en maatschappelijk effecten van sportdeelname (zorg/welzijn).				
4. Herijking sportsubsidies	Eind 2016 wordt er een start gemaakt met de herijking sportsubsidies	✓	x	Vanwege een vacature is dit vertraagd
Verkeer en vervoer				
1. Verminderen parkeerproblematiek in het centrum en de woonwijken.	Zoveel mogelijk projectmatig parkeerruimte creëren in bestaande situaties. Bij herontwikkeling of nieuw bouwlocaties sterk inzetten op extra parkeerplaatsen	✓	✓	
2. Verbeteren doorstroming	Verwijderen minder noodzakelijke snelheidsremmers	☑	☑	
3. Het in stand houden van de bestaande faciliteiten op het gebied van openbaar vervoer.	Het inzetten voor een aanvaardbare verbinding van Scherpenzeel door de nieuwe vervoerder.	x	x	De provincie Utrecht heeft besloten de dienstregeling vanaf december 2016 te beperken
Legenda voortgang: ☒ = gestopt / x = vraagt aandacht / ✓ = voldoende / ☑ = gerealiseerd				

Wat mag het kosten?

Tabel nieuw beleid Programma Beheer openbare ruimte en sport

	<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>
<i>Lasten</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>
<u>Nieuw beleid:</u>				
Onkruidbestrijding, verbod glysofaat		32.000		24.000
Groot onderhoud Kolfshoten		65.000		0
Wegen bouwplan Wilgenhof		120.000		120.000
Extra infra Ringbaan		75.000		1.746
Klinkerverharding Boslaan		85.000		63.400
Speelplaatsenbeleid		25.000		25.000
Aanbesteding onderhoud openbare verlichting		-10.000		-10.000
Onkruidbestrijding van A naar B		-5.000		-5.000
Snoeien en onderhoud bomen beperken		-5.000		-7.783
Geen herziening monumentale bomenlijst		-5.000		-5.000
Sport (dekking MOP)		40.000		40.000
Totaal		417.000	0	246.363
Baten				
<u>Nieuw beleid:</u>				
Leges voor kabels en leidingen naar VNG-max		-2.000		-2.000
Totaal		-2.000	0	-2.000

Tabel baten en lasten onderliggende producten

		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Vershil</i>
<i>Lasten</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
210	Wegen	938.161	1.280.695	1.433.589	974.939	-458.650
211	Verkeer	0	0	0	0	0
212	Openbaar vervoer	2.036	10.244	10.244	11.266	1.022
240	Afwatering, bruggen en duikers	74.663	63.883	63.883	66.333	2.450
530	Sport	306.414	104.471	104.471	109.354	4.883
531	Sportcomplex De Bree	268.903	286.781	304.981	306.210	1.229
560.02 ev.	Openbaar groen	568.326	519.832	519.833	494.650	-25.183
580.01	Speelplaatsen	125.441	92.691	102.691	113.288	10.597
722/726	Riolering	708.703	795.454	823.453	734.861	-88.592
Totaal	lasten	2.992.647	3.154.050	3.363.144	2.810.901	-552.243
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Vershil</i>
<i>Baten</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
210	Wegen	-35.768	-18.254	-18.254	-47.809	-29.555
211	Verkeer	0	0	0	0	0
212	Openbaar vervoer	0	0	0	0	0
240	Afwatering, bruggen en duikers	0	0	0	0	0
530	Sport	0	0	0	0	0
531	Sportcomplex De Bree	-45.099	-45.316	-57.615	-45.100	12.515
560.02 ev.	Openbaar groen	-53.959	0	0	-8.326	-8.326
580.01	Speelplaatsen	-63.340	0	0	0	0
722/726	Riolering	-1.095.204	-1.173.932	-1.173.932	-1.080.854	93.078
Totaal	baten	-1.293.370	-1.237.502	-1.249.801	-1.182.089	67.712
Saldo	voor bestemming	1.699.277	1.916.549	2.113.343	1.628.812	-484.531
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Vershil</i>
<i>Reservemutaties</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Toev.	Reserve wegen:					
	- Herinrichting wegen		37.000	37.000	37.000	0
	- Overschot wegonderhoud				16.573	16.573
	Reserve GVVP					
	Reserve riolering:					
	- Exploitatieresultaat		177.336	149.336	147.055	-2.281
	Reserve Centrumvisie:					
	- van reserve GVVP				191.739	191.739
Onttr.	Algemene reserve:					
	- Aanleg Cruyffcourt					
	- Vervangingsbijdrage zwembad					
	- Wegenlegger			-6.145	-6.145	0
	- Ondersteuning binnensport					

- Sport Lokaal Samen Reserve GVVP		-115.000	-115.000	-23.202	91.798
Reserve wegen:					
- Wegen bouwplan Wilgenhof		-120.000	-120.000	-96.850	23.150
- Extra infra Ringbaan		-75.000	-75.000	-1.746	73.254
- Klinkerverharding Boslaan		-85.000	-85.000	-63.400	21.600
- Groot onderhoud Kolfshoten		-65.000	-65.000		65.000
					142.000
- Achterstallig onderhoud wegen		-142.000	-142.000		
Reserve herinrichting De Bree		-97.326	-97.326	-97.326	0
Reserve GVVP:					
- naar reserve Centrumvisie				-191.738	-191.738
Reserve riolering:					
BKWP, grondwaterbeleidsplan, aan sluitverordening				-21.028	-21.028
Totaal reservemutaties		-484.990	-519.135	-109.068	410.067
Saldo na bestemming	1.699.277	1.431.559	1.594.208	1.519.744	-74.464

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

		Rekening	Prim.begr.	Bijgest.begr.	Realisatie	Verschil
Incidenteel		2015	2016	2016	2016	
Lasten	Speelplaatsenbeleid		25.000	30.000	40.000	10.000
Baten						
Totaal incidenteel			25.000	30.000	40.000	10.000

De belangrijkste verschillen tussen begroting en rekening zijn:

- 210 Op wegen ontstaat een voordeel van € 416.802 op de kapitaallasten. In onderstaande tabel is toegelicht hoe dit verschil ontstaat. Een aantal kredieten lopen door in 2017. Tegenover dit voordeel staat een lagere onttrekking uit de reserve wegen. Per saldo heeft dit dus geen effect op het rekeningsaldo.

Krediet	Begroting	Rekening	Verschil	Afgerond
Groot onderhoud Kolfshoten	65.000	-	65.000	nee
Wegen bouwplan Wilgenhof	120.000	96.850	23.150	ja
Extra infra Ringbaan	75.000	1.746	73.254	nee
Klinkerverharding Boslaan	85.000	63.400	21.600	ja
Inhaal achterstallig onderhoud	142.000		142.000	nee
GVVP	115.000	23.202	91.798	ja
Totaal	602.000	185.198	416.802	

Op Openbare verlichting is € 52.000 minder uitgegeven. Dit heeft betrekking op elektra (€ 11.000), onderhoud (€ 11.000) en kapitaallasten (€ 30.000). De lagere kapitaallasten worden veroorzaakt doordat de grootschalige vervanging later is gestart. Het voordeel op onderhoud komt doordat reguliere vervangingen afgelopen jaar meegenomen zijn in het grote vervangingsplan en uit dit krediet zijn betaald. Er is voor € 29.600 meer aan leges ontvangen voor het leggen van kabels en leidingen vanwege meer aanvragen (o.a. glasvezel bedrijven).

- 531 In afwachting van de uitkomst van de gesprekken met de sportverenigingen is voor 2016 een nota gestuurd op basis van 2015. Dit levert vooralsnog een nadeel op van € 12.500 ten opzichte van de begroting. In de afronding van de gesprekken met de verenigingen wordt dit onderdeel meegenomen.
- 560 Vanwege capaciteitsgebrek is € 25.000,- minder uitgegeven om regulier werk voor te bereiden, aan te besteden en uit te voeren. De capaciteit is ingezet op projecten zoals de Heijhorst, Korenmaat, Gasfabriek-terrein en de aula.
- 722 Er is dit jaar € 88.000 minder uitgegeven dan begroot. Dit overschot vloeit terug naar de reserve riolering, hierdoor blijft dit geld beschikbaar voor de riolering. Dit komt mede doordat er relatief minder kosten voor de exploitatie (rioolbeheersplan) en voor het onderhoud gemaakt zijn (pompstoringen én rioolreiniging).
- Er is € 92.900 minder aan rioolheffing binnen gekomen. Dit heeft voor € 87.000 betrekking op de niet-woningen. De oorzaak hiervan is dat bij het vaststellen van de legesverordening de tarieven van woningen en niet woningen aan elkaar gelijk zijn gesteld. De begroting is echter opgesteld op basis van een hoger tarief voor de niet-woningen. Gelet op het feit dat de rioolheffing een gesloten systeem is heeft dit geen effect op het begrotingssaldo.
- Rekening houdend met € 151.487 compensabele BTW en € 47.451 kosten watergangen, bruggen en duikers is € 147.055 toegevoegd aan de reserve riolering.

PROGRAMMA 3: ECONOMISCHE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Portefeuillehouder: B. Visser / V.M. van de Fliert-Klein

Programmacoördinator: P. van Boxtel

Samenvatting missie:

De gemeente Scherpenzeel is geen forensendorp of slaapgemeente. Een goed functionerende plaatselijke economie is een belangrijke factor om ons dorp leefbaar te behouden. Belangrijke kenmerken zijn een aantrekkelijk en gevarieerd winkelaanbod, actieve bedrijven en voldoende lokale werkgelegenheid. Dat geldt ook voor onze agrarische ondernemers in het buitengebied. Werken en rusten wisselen elkaar daarbij af; op zondag zijn de winkels gesloten.

Bereiken?	Doen?	Bu- rap	Progr. rek	Toelichting en maatregelen
Bedrijfsterreinen				
1. Voldoende ruimte blijven bieden voor ondernemers om zich te vestigen of verder te ontwikkelen binnen Scherpenzeel	- Regulier overleg voeren met de Scherpenzeelse ondernemers en betrekken in planvorming en Centrumvisie samen met ondernemers tot stand brengen. - In beeld brengen van behoefte aan bedrijfsruimte en overige wensen/ideeën Scherpenzeels bedrijfsleven. - Inspanning leveren ter stimulering werkvoorraad/opdrachten Scherpenzeelse bedrijven.	✓	✓	
2. Het faciliteren van kleinschalige bedrijvigheid		✓	✓	
3. Gezonde Scherpenzeelse lokale economie		✓	✓	
Winkels en markt				
1. Een structureel goed functionerend winkelbestand met een gevarieerd aanbod in Scherpenzeel.	Gestructureerd overleg met de Ondernemersvereniging / Bedrijvenkring om elkaar te informeren over ontwikkelingen.	✓	✓	
	Opstellen Centrumvisie met daarin participatie ondernemers/winkeliers.	✓	☑	
	Efficiënte standplaatsinrichting.	✓	✓	
Agrarische bedrijven				
1. Binnen de kaders van de regelgeving (RO en Milieu) agrarische bedrijven de mogelijkheid bieden om economisch gezond te kunnen blijven functioneren, waarbij in samenspraak met regio FoodValley en de provincie de mogelijkheden voor maatwerk bij schaalvergroting worden benut.	Nauwlettend volgen en waar mogelijk faciliteren van innovatieve ontwikkelingen.	✓	✓	
	In regionaal verband een beleidskader Menukaart opstellen.	✓	✓	
	Inzetten van mogelijkheden geboden vanuit regio FoodValley en de provincie	✓	✓	
Legenda voortgang: ☒ = gestopt / ✖ = vraagt aandacht / ✓ = voldoende / ☑ = gerealiseerd				

Wat mag het kosten?

Nieuwe beleidsvoornemens

N.V.T.

Tabel baten en lasten onderliggende producten

		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Lasten</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
310/311	Handel en ambacht	60.806	76.691	91.691	75.220	-16.471
330	Nutsbedrijven	0	941	941	0	-941
Totaal	lasten	60.806	77.632	92.632	75.220	-17.412
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Baten</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
310/311	Handel en ambacht	-27.387	-27.141	-27.141	-28.281	-1.140
330	Nutsbedrijven	-24.449	-21.952	-21.952	-31.050	-9.098
Totaal	baten	-51.836	-49.093	-49.093	-59.331	-10.238
Saldo	voor bestemming	8.970	28.539	43.538	15.889	-27.649
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Reservemutaties</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Onttr.	Alg. reserve: - projectbudget economie		-20.000	-35.000	-19.770	15.230
Totaal	reservemutaties		-20.000	-35.000	-19.770	15.230
Saldo	na bestemming	8.970	8.539	8.538	-3.881	-12.419

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

	<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Incidenteel</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Lasten					
Baten					

De belangrijkste verschillen tussen begroting en rekening zijn:

- 310 In totaal was er in 2016 een projectbudget economie beschikbaar van € 35.000. Hiervan is nog € 15.500 over. Voorgesteld wordt om dit geld via het rekeningresultaat mee te nemen naar 2017, zodat dit dan kan worden ingezet voor de economische ontwikkeling van Scherpenzeel.

PROGRAMMA 4: KUNST, CULTUUR EN RECREATIE

Portefeuillehouder: V.M. van de Fliert-Klein

Programmacoördinator: J. Schoeman

Samenvatting missie:

De gemeente Scherpenzeel wil een vitale samenleving zijn waarin inwoners de mogelijkheid wordt geboden actief deel te nemen aan en gebruik te maken van activiteiten en voorzieningen op het terrein van kunst, cultuur, bibliotheekwerk en recreatie & toerisme.

Bereiken?	Doen?	Bu-rap	Progr. Rek.	Toelichting en maatregelen
Kunst, cultuur en bibliotheekwerk				
1. Een bibliotheek die midden in de samenleving staat. Het voorziet in taalstimuleringsprojecten (o.a. uitgevoerd door het JOS) en samenwerking met de gemeente en het verenigings- en bedrijfsleven.	Nieuw beleid ontwikkelen waarbij de nadruk op de wettelijke vijf basisfuncties ligt.	✓	✗	I.v.m. prioriteitsstelling is er nog geen nieuw beleid opgesteld
Kulturhus De Breehoek				
1. Een structurele verbetering van de jaarlijkse exploitatie tot het voor de gemeenteraad aanvaardbaar niveau en dit in drie jaar te realiseren.	Implementatie van het door de gemeenteraad op 24 september 2015 gekozen scenario.	✓	✓	
Recreatie en Toerisme				
1. Een zelfstandig Stichting VVV Scherpenzeel	Samen met de Stichting VVV Scherpenzeel richten op continuering van de VVV voorziening en de recreatieve mogelijkheden van het dorp benutten.	✓	☑	
Legenda voortgang: ☒ = gestopt / ✗ = vraagt aandacht / ✓ = voldoende / ☑ = gerealiseerd				

Wat mag het kosten?

Nieuwe beleidsvoornemens

	Rekening	Prim.begr.	Bijgest.begr.	Realisatie
Lasten	2015	2016	2016	2016
<u>Nieuw beleid:</u>				
Beperken subsidie recreatie en toerisme		-7.000		-7000

Stopzetten subsidie sociale cohesie		-2.000		-2000
De Breehoek		81.000		81.000
Totaal		72.000	0	72.000
Baten				
Nieuw beleid: n.v.t.				
Totaal				0

Tabel baten en lasten onderliggende producten

		Rekening	Prim.begr.	Bijgest.begr.	Realisatie	Vershil
Lasten		2015	2016	2016	2016	
510	Bibliotheek	195.988	207.412	207.412	207.592	180
540	Kunst en cultuur	28.349	38.828	38.828	37.019	-1.809
560.00- 560.01	Recreatie	51.682	64.681	66.881	64.374	-2.507
580.00	Kulturhus	475.461	196.702	419.505	356.040	-63.465
Totaal lasten		751.480	507.623	732.627	665.025	-67.602
		Rekening	Prim.begr.	Bijgest.begr.	Realisatie	Vershil
Baten		2015	2016	2016	2016	
510	Bibliotheek	0	0	0	0	0
540	Kunst en cultuur	0	0	0	0	0
560.00- 560.01	Recreatie	-5.305	-4.764	-4.764	-5.396	-632
580.00	Kulturhus	0	0	0	0	0
Totaal baten		-5.305	-4.764	-4.764	-5.396	-632
Saldo	voor bestemming	746.175	502.859	727.863	659.629	-68.234
		Rekening	Prim.begr.	Bijgest.begr.	Realisatie	Vershil
Reservemutaties		2015	2016	2016	2016	
Onttr.	Algemene reserve:					
	- Ondersteuningde Breehoek			-47.500	-27.572	19.928
	- Incidentele bijdrage Breehoek			-175.303	-137.573	37.730
	Reserve lening de Breehoek		-75.000	-75.000	-75.000	0
Totaal reservemutaties			-75.000	-297.803	-240.145	57.658
Saldo	na bestemming	746.175	427.859	430.060	419.484	-10.576

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Incidenteel</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Lasten	Aanvulling exploitatietekort		81.000	81.000	81.000	81.000
	De Breehoek					
Baten						
Totaal incidenteel			81.000	81.000	81.000	81.000

De belangrijkste verschillen tussen begroting en rekening zijn:

- 580 Aan de uitgavenkant ontstaat een voordeel van € 63.500. Dit heeft voor € 20.000 betrekking op de inhuur van de projectleider de Breehoek in 2016. Voor € 37.730 heeft dit betrekking op het restant van de beschikbaar gestelde subsidie door de gemeenteraad in september 2015. Er wordt voorgesteld om dit mee te nemen naar 2017 via de bestemming van het rekeningresultaat.

PROGRAMMA 5: ONDERWIJS EN EDUCATIE

Portefeuillehouder: H.J.C. Vreeswijk
Programmacoördinator: J. Schoeman

Samenvatting missie: Het faciliteren van toegankelijk en modern onderwijs en het bieden van educatieve activiteiten die stimuleren tot persoonlijke ontplooiing en ontwikkeling voor alle jongeren van Scherpenzeel.				
<i>Bereiken?</i>	<i>Doen?</i>	<i>Bu- rap</i>	<i>Progr. rek.</i>	<i>Toelichting en maatregelen</i>
Onderwijshuisvesting				
1. Basisschoolgebouwen die over voldoende ruimte beschikken om hun leerlingen te kunnen onderwijzen.	Vaststellen ruimtebehoefte o.b.v. aantal leerlingen per 1 oktober.	✓	✓	
	Vaststellen noodzaak tot uitbreiding o.b.v. leerlingenprognose.	✓	✓	
	In gesprek blijven met de schoolbesturen over Passend Onderwijs.	✓	✓	
2. Veilige en goed onderhouden schoolgebouwen die toegerust zijn om eigentijds basisonderwijs te geven.	Afspraken maken met de schoolbesturen over inzage in inspectierapporten en meer jaren onderhoudsplannen.	✓	✓	
	Starten met vervangende nieuwbouw voor de Glashorst.	✓	x	Vertraging wegens omstandigheden.
Leerplicht en voortijdig schoolverlaten				
1. Alle leerplichtige jongeren volgen onderwijs op een school of instelling volgens de Leerplichtwet 1969, behalve als zij daarvan vrijgesteld zijn.	Registreren en actief bijhouden op welke school of instelling leerplichtige jongeren staan ingeschreven.	✓	✓	
	Onderhouden contacten met scholen om schoolverzuim te voorkomen.	✓	✓	
	Afspraken maken met scholen over het vroegtijdig signaleren en melden van spijbelgedrag en het uitwisselen van informatie over zorgleerlingen.	✓	✓	
	Aanpakken schoolverzuim in samenwerking met scholen, instellingen voor (jeugd)hulpverlening, justitie, ouders en de jongeren zelf om te proberen de oorzaak van het verzuim op te sporen en de jongeren weer naar school te laten gaan.	✓	✓	
2. Alle jongeren tot 23 jaar behalen, wanneer zij daartoe in staat zijn, een startkwalificatie. Een startkwalificatie is minimaal een diploma Havo, Vwo of Mbo (niveau 2).	Registreren van alle niet leerplichtige jongeren tot 23 jaar die het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie.	✓	✓	
	Verwijzen naar een regionaal consulent die vervolgens de jongere ertoe beweegt alsnog een startkwalificatie te behalen.	✓	✓	

Leerlingenvervoer				
1. Alle leerlingen een passende vervoersvoorziening aanbieden om de school van hun keuze te bezoeken, wanneer zij daar op grond van de Verordening leerlingenvervoer recht op hebben.	Voorlichting geven aan ouders over de vervoersmogelijkheden en de mogelijkheid bieden een vervoersvoorziening aan te vragen.	✓	✓	
	Overleggen met ouders, school en eventueel deskundigen om de meest passende en voordelige voorziening toe te kennen.	✓	✓	
2. Het aangepaste vervoer dat de gemeente zelf regelt, moet veilig en efficiënt uitgevoerd worden en van goede kwaliteit zijn.	Uitvoeren tevredenheidsonderzoek onder de ouders.	✗	✗	Wordt later dit jaar ingepland.
	Organiseren informatieavond voor ouders over het leerlingenvervoer samen met vervoerder.	✗	✓	Volgt 2 ^e kwartaal 2017
Jeugd in Ontwikkeling Scherpenzeel (JOS)				
1. Met JOS een samenhang van voorzieningen creëren t.b.v. een sterke sociale infrastructuur voor de jeugd en zo kansen bieden voor een optimale ontwikkeling.	Opstellen jaarprogramma JOS o.b.v. tien streefdoelen uit beleidsnota in samenspraak met (kern)partners.	☑	☑	
	Organiseren van activiteiten waarbij aandacht is voor o.a. educatie, sport, cultuur, natuur- en milieu, techniek, (sociale) veiligheid en gezondheid.	☑	☑	
	Bevorderen verkeersveiligheid in basisonderwijs samen met VVN en verkeersouders.	☑	☑	
	Voorlichting geven aan leerlingen en ouders basisonderwijs over middelengebruik (alcohol, roken en drugs) en het omgaan met social media;	✓	☑	
2. Jonge kinderen zijn voldoende toegerust om naar de basisschool te gaan.	Afspraken met consultatiebureau over het signaleren van achterstanden.	☑	☑	
	Opstellen jaarprogramma CJG gericht op ondersteuning ouders	☑	☑	
	Faciliteren Boekenstart	☑	☑	
Legenda voortgang: ☒ = gestopt / ✗ = vraagt aandacht / ✓ = voldoende / ☑ = gerealiseerd				

Wat mag het kosten?

Nieuwe beleidsvoornemens

N.V.T.

Tabel baten en lasten onderliggende producten

		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
	<i>Lasten</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
421	Huisvesting openbaar onderwijs	180.540	426.892	426.892	589.786	162.894
423	Huisvesting bijzonder onderwijs	0	0	0	0	0
480	Onderwijs	434.463	447.213	453.514	428.501	-25.013
482	Volwasseneducatie	4.306	0	0	0	0
Totaal lasten		619.309	874.105	880.406	1.018.287	137.881
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
	<i>Baten</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
421	Huisvesting openbaar onderwijs	0	0	0	0	0
423	Huisvesting bijzonder onderwijs	0	0	0	0	0
480	Onderwijs	-7.498	-4.500	-4.500	-26.226	-21.726
Totaal baten		-7.498	-4.500	-4.500	-26.226	-21.726
Saldo voor bestemming		611.811	869.605	875.906	992.061	116.155
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
	<i>Reservemutaties</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Toev.	Res.Ver-/nieuwbouw onderwijsgebouwen:					
	- Extra toevoeging inzake nieuwbouw Glashorst		25.000	25.000	25.000	0
	Reserve leerlingenvervoer:					
	- Overschot leerlingenvervoer				14.830	14.830
Onttr.	Res.Ver-/nieuwbouw onderwijsgebouwen:					
	- Ten gunste van de exploitatie		-63.100	-63.100	-225.342	-162.242
	- Inhuur jongerenwerker		-10.300	-10.300	-10.300	0
Totaal reservemutaties			-48.400	-48.400	-195.812	-147.412
Saldo na bestemming		611.811	821.205	827.506	796.249	-31.257

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

<i>Incidenteel</i>	<i>Rekening 2015</i>	<i>Prim.begr. 2016</i>	<i>Bijgest.begr. 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>	<i>Vershil</i>
Lasten					
Baten					
Totaal incidenteel					

De belangrijkste verschillen tussen begroting en rekening zijn:

- 421 De kapitaallasten voor de huisvesting van het bijzonder onderwijs zijn € 163.000 hoger dan geraamd in 2016. Dit komt door het slopen van de Glashorstschool in 2016, waarbij de resterende boekwaarde is afgeboekt.
Het effect wordt verrekend met de reserve onderwijs en heeft daarom geen invloed op het rekeningsaldo.
- 480 Het voordeel aan de uitgavenkant van € 18.641 wordt veroorzaakt door lagere vervoerskosten voor het leerlingenvervoer.
Het saldo op dit product wordt conform afspraak gestort in de reserve leerlingenvervoer.
Het voordeel aan de inkomstenkant van € 25.000 betreft grotendeels de afrekening van de Bos Impulssubsidie. Dit bedrag hoeft niet terugbetaald te worden aan het Rijk. Dit levert een éénmalig voordeel op.

PROGRAMMA 6: MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING EN VOLKSGEZONDHEID

Portefeuillehouder: H.J.C. Vreeswijk / V.M. van de Fliert-Klein

Programmacoördinator: J. Schoeman

Samenvatting missie:				
Het voor de inwoners van Scherpenzeel bieden van maatschappelijke ondersteuning en het bevorderen van de volksgezondheid. Deze zijn gericht op het versterken van de zelfredzaamheid. Het volgende beginsel is hierbij uitgangspunt: lokaal wat lokaal kan, regionaal als dat voor Scherpenzeel voordeel biedt.				
Bereiken?	Doen?	Bu- rap	Progr. rek.	Toelichting en maatregelen
Maatschappelijke Ondersteuning				
1. Stimuleren van een omslag in 'denken en doen' in de lokale samenleving richting zoveel mogelijk gebruik van 'eigen kracht' en ondersteuning vanuit het sociaal netwerk (transformatie).	Doorgaan met verder toerusten van de klantmanagers van de Gemeentewinkel op het gebied van het 'gekanteld' werken en de nieuwe taakvelden, inclusief het werken met de nieuwe Wmo producten begeleiding.	✓	✓	
	Informereren van inwoners en organisaties over de veranderingen en transformatie van het sociaal domein via een communicatietraject.	✓	✓	
	Samen met de inwoners en het maatschappelijk middenveld werken aan de cultuuromslag (het omdenken).	✓	✓	
2. Chronisch zieken, ouderen en mensen met een beperking kunnen deelnemen aan de samenleving en worden waar nodig ondersteund bij hun participatie, zelfredzaamheid en het voeren van een gestructureerd huishouden..	Het eventueel ontwikkelen van nieuwe algemene voorzieningen die als voorliggend op maatwerkvoorzieningen kunnen worden beschouwd.	✓	✓	
	Het bieden van cliëntondersteuning aan inwoners die een aanvraag willen doen in het kader van Wmo, Jeugd of Participatiewet.	☑	☑	
	Inwoners met hoge ziektekosten en een laag inkomen (< 130% sociaal minimum) kunnen gebruik maken van de collectieve zorgverzekering via de gemeente.	☑	☑	
	Inwoners met hoge ziektekosten in relatie tot hun inkomen krijgen extra financiële compensatie op grond van een in de 2 ^e helft van 2015 vast te stellen nadere regeling.	✓	☑	
3. Minder inwoners uit Scherpenzeel doen een beroep op een individuele maatwerkvoorziening.	Via de klantmanagers van de Gemeentewinkel beoordelen of in individuele gevallen lokale alternatieven voorhanden zijn (verwijzing, behandeling, inkomensvoorziening, schuldhulpverlening e.d.) als alternatief voor een duurdere maatwerkvoorziening.	✓	✓	
	Een herindicatie van alle cliënten huishoudelijke hulp op grond van nieuw normenkader. Het doorvoeren van een verdere bezuiniging op de huishoudelijke	☑	☑	

	hulp op basis van de door de gemeenteraad op 26 november 2015 te maken keuze.			
	Het monitoren van de uitvoering van de Begeleiding onder de nieuwe contracten gebaseerd op resultaatfinanciering en zo nodig bijstellen.	✓	☑	
	Nadere invulling geven aan Preventie en vroeg-signalering in het kader van de transformatie.	✓	✓	
4. Ondersteuning bieden aan mantelzorgers en vrijwilligers.	Het in het kader van het beleid Wmo 2015 / 2016 vastgestelde onderdeel "Mantelzorgers en Vrijwilligers" wordt uitgevoerd. Eerste stap is het oprichten van een lokaal Steunpunt Mantelzorgers en Vrijwilligers.	☑	☑	
	Aandacht voor mantelzorgers en mogelijke overbelasting wordt geïntegreerd in het Gesprek dat de toegang tot een maatwerkvoorziening in het kader van de Wmo bepaalt.	✓	✓	
	Aandacht besteden aan de mantelzorger o.a. via de Dag van de Mantelzorger.	✓	☑	
5. Het verder vormgeven en uitvoeren van een integraal ouderenbeleid op de terreinen van wonen, zorg en welzijn, zodat ouderen zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen.	Subsidieafspraken met de Stichting Welzijn Ouderen Scherpenzeel - Renswoude.	☑	☑	
	Inwoners worden in het kader van het project "Woonbewust" bewust gemaakt van het belang te anticiperen op mogelijke beperkingen in de toekomst en de woning hierop tijdig aan te passen.	☑	☑	
6. Het beschikbaar houden van plaatsen voor Beschermd Wonen voor mensen die zijn aangewezen op verblijf in een instelling en waarvoor 24 uren toezicht en begeleiding noodzakelijk is.	Het leveren van ambtelijke en bestuurlijke inbreng in samenwerking en afstemming met centrumgemeente Ede.	✓	✓	
	Met ingang van 1 januari 2016, onder de ontbindende voorwaarde dat de financiering door de centrumgemeente is gegarandeerd, starten met een lokale pilot waarin we onderzoeken wat nodig is om Beschermd Wonen lokaal uit te voeren.	✓	✓	
	Evalueren van de in 2013 ingevoerde trajectfinanciering Openbare geestelijke gezondheidszorg met alle deelnemende gemeenten.	☑	☑	
Jeugdhulp				

1. Inzetten op preventie en het opvoedkundig klimaat in gezinnen versterken.	Versterken van de frontoffice van het Centrum voor Jeugd en Gezin.	✓	☒	
	Doorontwikkelen van het aanbod aan praktische gezinsondersteuning d.m.v. cursussen of trainingen voor ouders en/of kinderen.	✓	☒	
2. Het versterken van eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht van jeugdigen en ouders ("Zelf – Samen – Professional").	Het uitvoeren van het projectplan "Samen opvoeden en opgroeien in Scherpenzeel".	✓	✓	
	Het inzetten van ervaren vrijwilligers in gezinnen, indien er sprake is van opvoedingsverlegenheid.	✓	✓	
3. We verlenen integrale hulp door samenwerking te verbeteren ("één gezin, één plan, één regisseur").	Evalueren van de Ondersteuningsteams Plus op basisscholen, peuterspeelplaatsen en kinderopvang ("pilot Jeugdnetwerk Scherpenzeel dichterbij de vindplaatsen").	✓	☒	
	Doorontwikkelen van een sluitende lokale keten van Jeugdhulpverlening, waarin alle relevante partners met elkaar samenwerken in het Lokale Ambulante Team (LAT).	☒	☒	
4. Jeugdigen groeien op in een veilige omgeving.	Vroegtijdig onderkennen en hulp bieden bij problematische opvoedingssituaties, waardoor minder dwang- en drangmaatregelen nodig zijn.	✓	✓	
	De regie over dwang- en drangmaatregelen Jeugdhulp vindt plaats vanuit het Lokale Ambulante Team (LAT), bij voorkeur via de uitrol van een pilot Jeugdbeschermingstafel.	☒	☒	
	Optimaliseren van de samenwerking met Veilig Thuis, Gecertificeerde Instellingen en het Veiligheidshuis i.o.m. de FoodValley-gemeenten Jeugd.	✓	☒	
5. Het bieden van gerichte ondersteuning aan gezinnen.	Beschikbaar maken van Jeugd- en Opvoedhulp als algemene voorziening.	✓	☒	
	Optimaliseren van de aandacht van ouders en scholen voor de aanpak van dyslexie, waardoor minder hulpvragen Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED) nodig zijn.	✓	✓	
6. Samenwerken met de andere FoodValley-gemeenten op het terrein van Jeugdhulp om lokaal een efficiënte uitvoering te bereiken.	Het voortzetten van de samenwerking in 2016 en deelnemen aan FoodValley-projecten of -werkgroepen.	☒	☒	
	Verminderen van bureaucratie en regeldruk voor zorgaanbieders en inwoners.	✓	✓	
	Evalueren van het traject bestuurlijk aanbesteden Jeugdhulp t.b.v. 2016.	✓	☒	

	Evalueren van het Regionaal Administratief Knooppunt FoodValley en een keuze maken voor 2017 e.v.	☒	☒	
	Onderzoek naar de mogelijkheid tot harmonisatie van de bestaande Utrechtse- en Gelderse jeugdbeschermingsmethodieken.	☒	☒	
Participatie				
1. Een toekomstbestendige organisatie voor de inwoners van Scherpenzeel die zijn aangewezen op beschermd werken.	Het nemen van een besluit over de positionering en vormgeving van Permar.	☒	☒	
2. Minimale jeugdwerkloosheid in Scherpenzeel en de regio FoodValley.	Uitvoeren van het sectorplan Jeugdwerkloosheid FoodValley in 2016.	☒	☒	
3. Een goede organisatie van en dienstverlening aan onze werkzoekende inwoners, in het bijzonder voor degene met een arbeidsbeperking en voor verblijfsgezaghegden.	Verder implementeren van: a. De inrichting van de arbeidsmarktregio b. De uitrol van de werkgeversdienstverlening	☒	☒	
	Het vaststellen van het Regionaal educatieplan 2016 (volwasseneneducatie).	☒	☒	
	Evalueren van de uitvoering van de tegenprestatie naar vermogen.	☒	☒	
4. Het versterken van de werkgeversdienstverlening.	☒	☒	☒	
5. Inkomensondersteuning waar nodig.	Voortzetten van de samenwerking op het terrein van schuldhulpverlening met de gemeente Barneveld.	☒	☒	
	Evalueren van het project "Schuldhulpmaatje".	☒	☒	
Volksgezondheid				
1. Bevordering en bescherming van de gezondheid van inwoners.	Integreren van gezondheid bevorderende activiteiten in het programma van JOS.	☒	☒	
	Voortzetten van de samenwerking binnen Veilig Thuis en het uitvoeren van het jaarlijks activiteitenplan.	☒	☒	
	Uitvoeren van wettelijke taken Wet preventie gezondheidszorg (Wpg), waaronder het bieden van jeugdgezondheidszorg.	☒	☒	
	Bewaken van de aanrijtijden van ambulances.	☒	☒	

2. Terugdringen van alcoholgebruik van jongeren onder de 24 jaar.	Het in samenwerking uitvoeren van de regionaal gemaakte borgingsafspraken i.v.m. het beëindigen van het regionale project FrisValley 2.0.	☒	☒	
	Realiseren van een sluitende toezicht op de nakoming van de nieuwe Drank- en Horecaverordening.	☒	☒	
Legenda voortgang: ☒ = gestopt / * = vraagt aandacht / ✓ = voldoende / ☒ = gerealiseerd				

Wat mag het kosten?

Nieuwe beleidsvoornemens

	Rekening	Prim.begr.	Bijgest.begr.	Realisatie
Lasten	2015	2016	2016	2016
<u>Nieuw beleid:</u>				
Rolstoelen		15.000		15.000
Woonvoorzieningen		25.000		25.000
Verlagen subsidie peuterspeelzaalwerk		-12.000		-12.000
Beëindiging VVE-ondersteuning		-16.500		-16.500
Cliëntondersteuning, budget wordt niet gebruikt		-15.000	15.000	0
Wmo-hulpmiddelen, goedkoopste voorz, 2e-hands		-10.000		0
Jeugdpreventieteam beëindigen, taken naar CJG		-3.000		-3.000
Lokaal team sociaal domein		50.000		50.000
Totaal		33.500	15.000	58.500
Baten				
<u>Nieuw beleid:</u>				
Totaal		0	0	0

Tabel baten en lasten onderliggende producten

<i>Lasten</i>	<i>Rekening 2015</i>	<i>Prim.begr. 2016</i>	<i>Bijgest.begr. 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>	<i>Vershil</i>
Vormings- en ontwikkelingswerk	27.700	32.355	32.355	23.308	-9.047
Bijstandsverlening, inkomensvoorzieningen en subsidies	1.020.748	937.154	988.154	1.106.841	118.687
Sociale werkvoorziening	316.650	264.721	307.971	438.440	130.469
Armoedebestrijding	195.762	123.111	193.111	256.837	63.726
Maatschappelijke begeleiding	0	0	0	0	0
WMO	0	0	0	0	0
Participatiewet	189.339	235.047	305.047	277.141	-27.906
Jeugd- en jongerenwerk	0	0	0	0	0
Kinderopvang	97.721	72.388	72.388	72.153	-235
Voorzieningen gehandicapten	0	0	0	0	0
Maatwerkvoorziening materieel WMO	552.340	745.922	781.417	754.921	-26.496
Maatwerkvoorziening immaterieel WMO	857.034	691.654	652.454	558.048	-94.406
Eigen bijdrage WMO	0	0	0	0	0
Algemene voorzieningen WMO en Jeugd	413.201	302.148	317.148	274.732	-42.416
Eerstelijnsloket WMO en Jeugd	220.674	647.614	528.848	491.411	-37.437
PGB WMO en jeugd	363.958	831.044	831.044	271.506	-559.538
Individuele voorzieningen Jeugd	986.413	514.597	806.699	750.079	-56.620
Veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd	588.978	555.545	184.611	631.650	447.039
Jeugd ouderbijdragen individuele voorzieningen	91.480	851	851	851	0
Openbare gezondheidszorg	121.672	130.267	113.267	112.601	-666
Centra voor Jeugd en Gezin (JGZ)	211.936	136.142	186.142	186.192	50
Centra voor Jeugd en Gezin (WMO)	0	0	0	0	0
lasten	6.255.606	6.220.561	6.301.510	6.206.711	-94.799
<i>Baten</i>	<i>Rekening 2015</i>	<i>Prim.begr. 2016</i>	<i>Bijgest.begr. 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>	<i>Vershil</i>
Vormings- en ontwikkelingswerk	0	0	0	0	0
Bijstandsverlening, inkomensvoorzieningen en subsidies	-832.278	-790.000	-803.000	-889.393	-86.393
Sociale werkvoorziening	-3.259	0	0	-12.100	-12.100
Armoedebestrijding	-20.091	-5.000	-25.000	-48.471	-23.471
Maatschappelijke begeleiding	0	0	0	0	0
WMO	0	0	0	0	0

Participatiewet	-14.957	0	-20.000	-64.282	-44.282
Jeugd- en jongerenwerk	0	0	0	0	0
Kinderopvang	0	0	0	0	0
Voorzieningen gehandicapten	0	0	0	0	0
Maatwerkvoorziening materieel WMO	0	0	-100.000	-2.979	97.021
Maatwerkvoorziening immaterieel WMO	-11.916	-16.000	-16.000	-14.836	1.164
Eigen bijdrage WMO	-146.176	-155.000	-165.000	-163.617	1.383
Algemene voorzieningen WMO en Jeugd	-35.063	-26.546	-26.546	-26.770	-224
Eerstelijnsloket WMO en Jeugd	-11.080	0	0	-11.042	-11.042
PGB WMO en jeugd	0	0	0	0	0
Individuele voorzieningen Jeugd	0	0	0	0	0
Veiligheid, jeugdreclassering en opvang Jeugd	-233.919	0	0	0	0
Jeugd ouderbijdragen individuele voorzieningen	-7.002	0	0	0	0
Openbare gezondheidszorg	0	0	0	0	0
Centra voor Jeugd en Gezin (JGZ)	0	0	0	0	0
Centra voor Jeugd en Gezin (WMO)	0	0	0	0	0
baten	-1.315.741	-992.546	-1.155.546	-1.233.490	-77.944
voor bestemming	4.939.865	5.228.015	5.145.964	4.973.221	-172.743
	<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Reservemutaties</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Reserve sociaal domein:					
- Overschot sociaal domein			162.043	290.194	128.151
WMO nieuw					
Algemene reserve:			30.000	30.000	
- Budgetleider					0
vluchtelingen					
Reserve WMO					
huishoudelijke hulp:					
- Overschot huishoudelijke				37.869	37.869
hulp					
Algemene reserve:					
- Huishoudelijke hulp			-10.800	-10.800	0
- Incidentele middelen					
transformatie			-34.000	-34.000	0
Reserve sociaal domein:					
-Tekort sociaal domein				-21.855	-21.855
jeugd					
reservemutaties		0	147.243	291.408	144.165

na bestemming	4.939.865	5.228.015	5.293.207	5.264.629	-28.578

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Vershil</i>
	<i>Incidenteel</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Lasten	Transformatie sociaal domein		70.950	70.950	45.303	-25.647
Baten						
Totaal	incidenteel		70.950	70.950	45.303	-25.647

De belangrijkste verschillen tussen begroting en rekening zijn:

- 610 De bijstandsuitgaven zijn gestegen waardoor er een nadeel is ontstaan op dit onderdeel. Hiertegenover staat een voordeel op de inkomsten vanwege het aanvragen van een vangnetregeling bij het Rijk. De gemeente komt in aanmerking voor een vangnetregeling na overschrijding van de drempel waardoor een deel zelf dient te worden betaald.
- 611 De Permar wordt opgeheven met ingang van 2018. Het liquidatieplan is aangeboden ter vaststelling. Voor het aandeel van Scherpenzeel dient een voorziening te worden getroffen van € 92.087. Hiernaast dient nog te worden gereserveerd voor een aanvullend deel van het tekort op de jaarrekening 2016 van € 23.470.
- 614 Een deel van de uitgaven bijzondere bijstand, te weten de compensatieregeling eigen risico, is hier volgens regelgeving verantwoord maar wordt gefinancierd uit het onderdeel sociaal domein, financiële regelingen. Het verschil wordt gesaldeerd in de reserve sociaal domein.
- 661 Voor het onderdeel transformatiegelden wordt gevraagd het overschot te mogen inzetten voor 2017. De kosten van begeleiding zijn flink gestegen. Hier zijn wel kosten in betrokken die nog zijn nagekomen over 2015. Per saldo wordt dit verrekend met de dotatie in de reserve sociaal domein op andere onderdelen van de Wmo.
- 662 Een deel van de begrote uitgaven op schoonmaakondersteuning heeft betrekking op het sociaal domein onderdeel begeleiding.
- 670 In totaal is er een voordeel aan de kostenkant van € 12.700. Dit heeft deels betrekking op lagere kosten voor de Fris Valley in 2016 en door een voordelige eindafrekening over 2015. Daarnaast is de subsidie aan Iriszorg preventieactiviteiten vervallen, welke nog wel begroot staat. Dit levert een voordeel op. Er zijn minder gelden uitgegeven dan begroot op mantelzorg. Dit wordt toegevoegd aan de reserve sociaal domein.
- 671 Het voordeel betreft deels gelden die een aantal jaren geleden waren opgenomen om de afrekening van het Rijk te kunnen betalen in verband met de voormalige regeling CJG. Dit wordt niet teruggevorderd. Hiernaast zijn er minder gelden uitgegeven aan cliëntondersteuning. Dit wordt toegevoegd aan de reserve sociaal domein.

672/682/683

De uitgaven voor de jeugd zijn bekend op het niveau van de instelling. Dit sluit nog niet aan met de ramingen op deze onderdelen. Voor wat betreft de kosten van zorg in natura is voor het onderdeel ambulante zorg een lichte afname te zien. De kosten van verblijf zijn gestegen, mede door de vereveningssystematiek die is afgesproken in de regio.

PROGRAMMA 7: NATUUR EN MILIEU

Portefeuillehouder: H.J.C. Vreeswijk / T.A. van Dijk

Programmacoördinator: P. van Boxtel

Samenvatting missie:

De gemeente wil in belangrijke mate bijdragen aan een gezond en prettig leefmilieu voor haar inwoners. De gemeente draagt zorg voor het verzamelen en afvoeren van afvalstoffen en afvalwater op milieuhygiënische verantwoorde wijze. Handhaving van milieuwetgeving met betrekking tot andere partijen hoort daar ook bij. Daar waar mogelijk en/of wenselijk draagt de gemeente zorg voor een meer duurzame inrichting van de openbare ruimte, het stimuleren van milieuvriendelijk beheer en het versterken van het landschap. Tevens draagt de gemeente zorg voor voldoende en adequate begraafmogelijkheden.

Bereiken?	Doen?	Bu- rap	Progr. rek.	Toelichting en maatregelen
Natuur				
1. Een grotere betrokkenheid van de jeugd bij het groen in de gemeente Scherpenzeel	Jaarlijks organiseren van een natuurwerkdag. Een moment om jong en oud in contact te brengen met de natuur.	☒	☒	I.v.m. vervallen subsidiemogelijkheid, personeelsreductie en verminderde belangstelling wordt deze niet meer georganiseerd.
2. Beheer van de visstand en verbetering van de water- en oeverkwaliteit.	Uitvoeren van het visbeleid.	☒	☒	
3. Een soortenrijker bomenbestand.	Het continueren van het soortenbeleid uit 2007 waarbij een geleidelijke overgang plaatsvindt naar een gevarieerder bomenbestand. Dit wordt in 2016 vastgelegd in het te ontwikkelen Bomenstructuurplan.	☒	☒	
4. Instandhouding van de kwaliteit van de huidige bomenstructuur.	Een grootschalige impuls door aanplant van bomen in het Buitengebied.	☒	☒	
5. Een hogere ecologische waarde creëren door het toepassen van vogel- en insectenvriendelijke beplantingen.	Het mede toepassen van vogel- en bij-vriendelijke boom- en heestersoorten.	☒	☒	
Afvalinzameling				
1. Verhogen van het scheidingspercentage voor hergebruik van restafval naar 65% in 2015/2016	Deelname aan het project Meerwaarde uit afval regio FoodValley. Binnen dit project zal een pilot worden uitgevoerd om tot afvalreductie te komen en betere afvalscheiding te realiseren. Uitgangspunt is dat afval moet worden gezien als grondstof.	☒	☒	Project is afgerond. Uitkomsten meenemen in uitvoering Grondstoffenbeleidsplan (communicatie)

2. Als gemeente streven we er zoveel mogelijk naar te voldoen aan de doelstellingen uit het LAP2 en het programma "Van Afval Naar Grondstof".	Door juiste voorlichting informatie worden geven over het scheiden van afval binnen de gemeente.	✓	✓	
	Evalueren in 2016 wat de inzameling van PMD voor gevolgen heeft op het scheidingspercentage van de gemeente.	x	✓	Dit percentage over 2016 is nog niet te berekenen daar nog niet alle gegevens over 2016 bekend zijn
	Binnen het in 2016 vast te stellen Grondstoffenbeleidsplan te bekijken of en hoe de doelstelling uit het programma "Van Afval Naar Grondstof" kan worden gerealiseerd.	x	☑	
Milieu				
1. Een veilig en gezond woon- en leefmilieu.	Continueren van een goede onderlinge dienstverlening en samenwerking tussen gemeente en OddV, waarbij de OddV de afgesproken milieutaken uitvoert	✓	✓	
2. Energiebesparing en opwekken duurzame energie voor de gemeentelijke gebouwen	De haalbaarheid onderzoeken van het isoleren van de Villa (spouw, vloer, dak). Voor 4 gemeentelijke gebouwen de haalbaarheid van het plaatsen van zonnepanelen onderzoeken.	✓	✓	
	Realiseren van genoemde voorzieningen	x	x	Een onderzoek is uitgevoerd. Financiële mogelijkheden moeten worden uitgewerkt in relatie tot herhuisvesting
Begraven				
1. Het handhaven van het huidige beheerniveau van de begraafplaatsen	Het beheer van de begraafplaatsen uitvoeren conform de bestaande beheerrichtlijnen.	✓	☑	
Legenda voortgang: ☒ = gestopt / x = vraagt aandacht / ✓ = voldoende / ☑ = gerealiseerd				

Wat mag het kosten?

Tabel nieuw beleid Programma Natuur en milieu

	<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>
<i>Lasten</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>
<u>Nieuw beleid:</u>				
Ondergrondse vuilcontainers		525		201
Extra inzet OddV Gooswilligen		28.000		3.221
Onderhoud begraafplaats		7.500		0
Totaal		36.025	0	3.422
<i>Baten</i>				
<u>Nieuw beleid:</u>				
Totaal		0	0	0

Tabel baten en lasten onderliggende producten

	<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Lasten</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
550 Bevordering natuur	14.633	24.031	24.030	23.294	-736
721/725 Huishoudelijk afval	780.702	741.403	719.403	735.073	15.670
723 Milieu	103.238	54.745	54.745	32.553	-22.192
724/732 Algemene begraafplaats	233.064	203.341	319.838	350.711	30.873
Totaal lasten	1.131.637	1.023.521	1.118.017	1.141.631	23.614
<i>Baten</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>Verschil</i>
550 Bevordering natuur	0	0	0	0	0
721/725 Huishoudelijk afval	-835.373	-840.929	-840.929	-874.167	-33.238
723 Milieu	-573	-1.500	-1.500	-1.304	196
724/732 Algemene begraafplaats	-117.899	-134.269	-134.269	-136.226	-1.957
Totaal baten	-953.845	-976.698	-976.698	-1.011.697	-34.999

Saldo	voor bestemming	177.792	46.823	141.319	129.934	-11.385
		Rekening	Prim.begr.	Bijgest.begr.	Realisatie	Vershil
Reservemutaties		2015	2016	2016	2016	
Toev.	Res. Afvalstoffenheffing:					
	- Exploitatieresultaat		-20.735	8.265	26.956	18.691
Onttr.	Algemene reserve:					
	- Aanleg parkeerplaatsen Lambalgen			-116.497	-153.522	-37.025
	Bodemverontreiniging:					
	- Sanering gasfabriekterrein				-7.532	-7.532
Totaal	reservemutaties		-20.735	-108.232	-134.098	-25.866
Saldo	na bestemming	177.792	26.088	33.087	-4.164	-37.251

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Vershil</i>
<i>Incidenteel</i>		2015	2016	2016	2016	
Lasten	Begraafplaatsenbeleid		7.500	7.500	0	-7.500
	Extra inzet ODDV Gooswilligen		28.000	28.000	3.221	-24.779
Baten						
Totaal	incidenteel		35.500	35.500	3.221	-32.279

De belangrijkste verschillen tussen begroting en rekening zijn:

- 721 Aan de kostenkant is een nadeel van € 15.700 ontstaan. Dit heeft vooral betrekking op de inzamelingskosten kunststofafval. Daar tegenover staat een voordeel op het restafval.
Aan de inkomstenkant is een voordeel ontstaan van € 33.500. Dit heeft betrekking op de opbrengst voor het inzamelen van oud papier en kunststof.
Rekening houdend met de compensabele BTW (€ 104.639) en 50% van de kosten straatvegen (€ 7.500) is er € 26.956 toegevoegd aan de egalisatiereserve afvalstoffenheffing.
- 723 In 2016 was er extra geld beschikbaar voor handhaving milieuvergunningen. Dit geld is niet benodigd geweest en levert daarmee een voordeel op van € 24.800.
Voorgesteld wordt om hiervan € 5.000 mee te nemen naar 2017 via bestemming van het rekeningresultaat.

- 724 Er is een nadeel van € 37.000 op de kapitaallasten i.v.m. aanleg parkeerplaatsen Lambalgen (krediet). Dit nadeel heeft geen invloed op het rekeningsaldo omdat deze kosten onttrokken zijn aan de algemene reserve.

PROGRAMMA 8: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

Portefeuillehouder: B. Visser

Programmacoördinator: J.W. Berkhof

Samenvatting missie:

Het programma Openbare Orde en Veiligheid richt zich op een veilig Scherpenzeel voor inwoners, ondernemers en toeristen. De gemeente is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid, maar doet dat niet alleen. Inwoners, ondernemers en toeristen weten zich beschermd door de overheid, maar spreken elkaar ook aan op veiligheid. Respect voor elkaar is en blijft de norm van waaruit wordt gehandeld. Regels worden door de overheid gehandhaafd. Iedereen is (goed) voorbereid op calamiteiten.

Bereiken?	Doen?	Bu- rap	Progr. rek.	Toelichting en maatregelen
Openbare orde en Veiligheid				
1. Aanpak van high impact crimes	Projecten - Witte voetjes (anti-woninginbrakencampagne) - Boef in de wijk (anti-woninginbrakenspel waarbij inwoners op een actieve manier worden betrokken) - Zomervakantie- en Donkere dagen offensief - Babbeltrucs (gericht op senioren) - Aanpak van inbraken in en diefstal van auto's - Aanpak van diefstal van fietsen - Uitbreiding van "WhatsApp-groepen".	✓	✓ ✕ ☑ ✕ ✓ ✓ ✓	We hebben, om organisatorische redenen, het spel Boef in de Wijk moeten uitstellen. Wordt in 2017 opgepakt. De Babbeltrucs staan voor 2017 als campagne op het programma.
	Communicatie over - Politiekeurmerk Veilig Wonen (PKVW) - Selecta DNA - Week en Dag van de Veiligheid - Veiligheidstips (via de gemeentelijke informatiepagina)	✓	✓ ✓ ✕ ✕	De Week/Dag van de Veiligheid wordt in 2017 georganiseerd. De Veiligheidstips kunnen, vanwege de stijgende kosten, niet meer op de gemeentepagina worden geplaatst. In plaats daarvan worden deze via Facebook verspreid.
2. Aanpak van overlast en vandalisme in de woon- en leefomgeving	Het voorkomen en het bestrijden van overlast en vernielingen door jongeren en het verhalen van de kosten daarvan op de ouders.	✓	✓	
3. Aanpak van drank- en drugsgebruik en -overlast	Het terugdringen van alcoholgebruik door jongeren (samen met anderen gemeenten in voortgezette FrisValley-aanpak).	✓	✓	

	Het controleren op en het handhaven van openingstijden in horeca en sportkantines.	✓	✓	
	Het terugdringen van drugsgebruik door jongeren in samenwerking met onder andere het Centrum voor Jeugd en Gezin Scherpenzeel.	✓	✓	
4. Aanpak objectieve veiligheid	Het verbeteren van de verkeersveiligheid en het verbeteren van het verkeersgedrag, in het bijzonder ten aanzien van de verkeerssnelheid en het fout parkeren.	x	x	Verdient continu aandacht, ook i.s.m. wijkplatforms
	Het monitoren van deze objectieve veiligheid, onder andere door deelname aan Veiligheidsmonitoren	✓	x	In 2017 start een nieuwe Veiligheidsmonitor (mede ter voorbereiding op het nieuwe Integraal Veiligheidsprogramma Scherpenzeel)
5. Aanpak subjectieve veiligheid	Het voortzetten van en uitbouwen van de wijkplatforms in Scherpenzeel.	✓	✓	
	Het uitbouwen van het aantal "WhatsApp-groepen" in onze gemeente	☑	✓	
6. Overig	Het voortzetten van de regelmatige overleggen met politie en andere veiligheidspartners, waaronder ook de jongerenraad.	☑	✓	
	Het voortzetten van het jeugdveiligheidsoverleg.	☑	✓	
	Het organiseren van een jaarlijkse ontmoeting tussen de politie en het gemeentebestuur van Scherpenzeel.	☑	✓	
	Het communiceren over veiligheid, in het bijzonder over wat inwoners en ondernemers zelf kunnen bijdragen aan het verbeteren van hun veiligheid	☑	✓	
	Het opleiden, trainen en oefenen van bestuurders en medewerkers op het gebied van crisis- en rampenbestrijding	✓	✓	
	Het blijven inzetten op het verbeteren van de aanrijtijden van ambulances van de GGD Gelderland-Midden	x	x	Het blijft nodig aandacht te vragen voor de aanrijtijden van de ambulances. We hebben daarover nadrukkelijk contact met VGGM (GGD). Met ingang van 2017 worden de cijfers per kwartaal aangereikt. Tegelijkertijd start in 2017 een AED-netwerk en zullen wij

				zorgdragen voor het beter toegankelijk maken van de in Scherpenzeel aanwezige AED's (die er soms wel zijn, maar niet altijd 24/7 bruikbaar zijn).
Brandweer en rampen-/crisisbestrijding				
1. Brandweezorg - Voldoen aan kwaliteitsnormen, zoals uitruktijden. - Voldoende zorg voor vrijwilliger. - Financieel passend binnen de huidige budgetten.	Het leveren van een actieve bijdrage aan het functioneren van de regionale brandweer	✓	✓	
	Het monitoren van de kwaliteit van de brandweezorg in het kader van de overgang naar de regionale organisatie.	✓	✓	
	Het deelnemen aan het bestuur en de overlegorganen binnen de VGGM.	☑	✓	
2. Basis nieuwe brandweerorganisatie op orde	Het investeren van de brandweer in de relatie met het lokaal bestuur.	☑	✓	
3. Brandveilige samenleving	Het inzetten op preventie om onder andere risicoreductie te bewerkstelligen en de veiligheidsbeleving van inwoners en instellingen.	✗	✗	We hebben besloten in 2017 opnieuw mee te doen met de Veiligheidsmonitor.
4. Doorontwikkeling Repressieve Organisatie	Het inzetten op de verbetering van repressie, zoals snellere opkomsttijden, het terugdringen van loze meldingen, voldoende inzet van vrijwilligers en het doelmatig inzetten van financiële middelen.	✓	✓	
5. De gemeente Scherpenzeel is goed voorbereid op rampen en incidenten	Het zorg dragen voor het actueel blijven, in stand houden en waar nodig verbeteren van de gemeentelijke deelprocessen, die onderdeel uitmaken van het regionale crisisplan deel 2.	✓	✓	
	Het jaarlijks beoefenen van de gemeentelijke deelprocessen. In 2016 wordt, in nauwe samenwerking met de veiligheidsregio, een gecombineerde oefening gehouden.	✓	✓	
	Opleiden en oefenen van de medewerkers in de crisisorganisatie, die op gemeentelijk niveau een taak	✓	✓	

	houden in de rampenbestrijding.			
	Het ondersteunen van de burgemeester in het Gemeentelijk Beleids Team (GMT) wat in geval van een ramp of incident vanuit de gemeente blijft opereren. Tot deze ondersteunende taken behoren met name communicatie en LCMS 1.4, het nieuwe informatieprogramma van de VGGM.	✓	✓	
	Het (in districtelijk verband) leveren van piketfunctionarissen voor de inzet in de rol van OVD bevolkingszorg en piketfunctionarissen voor de inzet in het Regionaal Operationeel Team (ROT) in Arnhem.	☑	✓	
	Het actueel houden van het gemeentelijk alarmerings- en oproepsysteem Communicator en dit ook periodiek beoefenen.	☑	✓	
Legenda voortgang: ☑ = gestopt / ✕ = vraagt aandacht / ✓ = voldoende / ☑ = gerealiseerd				

Wat mag het kosten?

Tabel nieuw beleid Programma Openbare orde en veiligheid

<i>Lasten</i>	<i>Rekening 2015</i>	<i>Prim.begr. 2016</i>	<i>Bijgest.begr. 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
<u>Nieuw beleid:</u> CJIB vergoeding afgeschaft		4.500		4.500
Totaal		4.500	0	4.500
<i>Baten</i>				
<u>Nieuw beleid:</u> Vergoeding vragen voor reclameborden (APV)		3.000	1.500	1.941
Totaal		3.000	1.500	1.941

Tabel baten en lasten onderliggende producten

		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Lasten</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
120	Brandweer	473.768	503.064	485.064	480.220	-4.844
140	Openbare orde en veiligheid	161.689	216.130	203.451	202.268	-1.183
822.04	Handhaving	10.765	18.724	18.724	18.724	0
Totaal	lasten	646.222	737.918	707.240	701.212	-6.028
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Baten</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
120	Brandweer	0	0	0	0	0
140	Openbare orde en veiligheid	-15.886	-14.140	-12.640	-11.815	825
822.04	Handhaving	0	0	0	0	0
Totaal	baten	-15.886	-14.140	-12.640	-11.815	825
Saldo	voor bestemming	630.336	723.778	694.600	689.397	-5.203
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Reservemutaties</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Geen						
Totaal	reservemutaties			0	0	0
Saldo	na bestemming	630.336	723.778	694.600	689.397	-5.203

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

	<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Incidenteel</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Lasten					
Baten					
Totaal	incidenteel				

De belangrijkste verschillen tussen begroting en rekening zijn:

Geen

PROGRAMMA 9: DIENSTVERLENING, BESTUUR EN ORGANISATIE

Portefeuillehouder: B. Visser / H.J.C. Vreeswijk

Programmacoördinator: E. Loenen

Samenvatting missie:

Het gemeentebestuur staat dicht bij haar inwoners. Een toegankelijke houding is hierbij ons uitgangspunt. Onze inwoners en bedrijven worden tijdig betrokken bij nieuwe ontwikkelingen, op een moment dat er nog sprake kan zijn van een wezenlijke inbreng. Wij communiceren op een directe en actieve wijze. Het bestuur is krachtig en zichtbaar aanwezig in de gemeente en de regio. Wij willen een dienstverlenende gemeente zijn. Dit komt tot uitdrukking in het meedenken met onze inwoners, het uit de weg ruimen van bureaucratie en het bewerkstelligen van snellere doorlooptijden. Digitaliseren is hierbij een belangrijk instrument.

Bereiken?	Doen?	Bu- rap	Progr. Rek.	Toelichting en maatregelen
Dienstverlening				
1. Inrichten van de Gemeentewinkel volgens de logica van de klant.	Verder gaan om op basis van de in 2014 gehouden klantvraaganalyse onderbrengen en samenvoegen van de klantcontactkanalen.	x	x	Bij de logica van de klant gaat het o.a. om één bezoekadres, één telefoonnummer, één e-mailadres, één postadres, dit is (op 't Foort na) gerealiseerd. Het enkelvoudig verstekken van klantgegevens en het integraal beheer van klantgegevens is opgenomen in het Informatiebeleidsplan 2017-2020.
Bestuur en organisatie				
1. Scherpenzeel voor de lange termijn in staat stellen om op een kwalitatief goede wijze de gemeentelijke taken aan te kunnen.	Samenwerking binnen de Regio FoodValley dan wel buurgemeenten zoeken op het gebied van bedrijfsvoering en beleidsinhoudelijke terreinen, binnen de bestuurlijke randvoorwaarden.	x	✓	
2. Bij wettelijk verplichte regionale samenwerking onze belangen als kleine gemeente zoveel mogelijk veiligstellen.	Inzetten op een vormgeving van samenwerking die niet nadelig is voor relatief kleine deelnemers.	✓	✓	
3. Wat betreft de activiteiten op zondag; houden zoals het nu is.	De status quo handhaven t.a.v. zondagsrust.	✓	✓	
4. Wij willen duidelijk en helder communiceren met onze inwoners.	We gaan in gesprek met 'bezwaarden' om formele trajecten te voorkomen.	✓	✓	
	Organiseren van 'excursies' voor raadsleden.	x	☒	Het college neemt hiervoor geen initiatieven. Eventuele wensen

				kunnen via de Griffie kenbaar worden gemaakt.
	Investeren in communicatie met ondernemers en brancheorganisaties	✓	✓	
5. Implementatie scenariokeuze toekomst ambtelijke organisatie	Niet bekend. Afhankelijk van scenariokeuze	✕	✕	Hierover is in 2016 geen besluit genomen, mede vanwege het vertrek van de gemeentesecretaris
Legenda voortgang: ☒ = gestopt / ✕ = vraagt aandacht / ✓ = voldoende / ☑ = gerealiseerd				

Wat mag het kosten?

Tabel nieuw beleid Programma Dienstverlening, bestuur en organisatie

	<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>
<i>Lasten</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>
<u>Nieuw beleid:</u>				
Gevolgen organisatieonderzoek		P.M.		
Beëindiging samenwerking P&O Woudenberg		26.000		26.000
Incidentele uitbreiding Samenleving		32.000		32.000
Gevolgen HR21		20.000		20.000
Informatiebeveiliging		15.000		3.500
Informatiebeleidsplan		10.000		10.000
Beheer BRP		7.500		0
Correctie kapitaallasten ondergrond Villa en BP		24.000		24.000
Mailings en enquêtes alleen nog digitaal		-17.000		-17.000
Organisatiebrede opleidingen, interne trainers		-13.930		-13.930
Personeelsregelingen versoberen		-6.000		-6.000
Vervallen relatiegeschenken		-3.000		-3.000
Afvalpas koppelen aan adres		1.000		1.000
Beperken kostenloze huwelijken		-2.000		-2.000
ICT en informatievoorziening		70.000		47.000
Totaal		163.570	0	121.570
<i>Baten</i>				
<u>Nieuw beleid:</u>				
nvt				
Totaal		0	0	0

Tabel baten en lasten onderliggende producten

		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Lasten</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
001	Bestuursorganen	750.668	548.433	573.433	693.920	120.487
002	Bestuursondersteuning B&W	1.121.214	1.183.217	1.181.468	1.151.212	-30.256
003/004	Burgerzaken	369.971	328.622	327.075	358.850	31.775
005	Bestuurlijke samenwerking	453.406	94.086	94.086	175.399	81.313
006	Bestuursondersteuning gemeenteraad	294.700	315.952	309.953	307.462	-2.491
Totaal	lasten	2.989.959	2.470.311	2.486.016	2.686.843	200.827
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Baten</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
001	Bestuursorganen	-145.212	-4.200	-8.600	-8.640	-40
002	Bestuursondersteuning B&W	0	0	0	0	0
003/004	Burgerzaken	-170.815	-176.425	-172.280	-189.980	-17.700
005	Bestuurlijke samenwerking	-371.655	0	0	-82.028	-82.028
006	Bestuursondersteuning gemeenteraad	0	0	0	0	0
Totaal	baten	-687.682	-180.625	-180.880	-280.648	-99.768
Saldo	voor bestemming	2.302.277	2.289.687	2.305.137	2.406.195	101.058
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Reservemutaties</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Toev.	Reserve automatisering		108.500	108.500	108.500	0
Onttr.	Algemene reserve:					
	- Wachtgeldverplichting personeel			-150.000	-150.000	0
	- Organisatieontwikkeling			-20.000	-1.329	18.671
	- Interactieve beleidsvorming			-10.000	-10.000	0
	- Aanpassing bovenste etage werkplaats			-5.000	-5.000	0
	- Kapitaallasten Stationsweg			-82.380	-82.380	0
	Reserve automatisering:					
	- Kapitaallasten Infoplan		-120.537	-120.537	-90.800	29.737
	- Informatiebeleidsplan		-10.000	-12.000	-12.000	0
Totaal	reservemutaties		-22.037	-291.417	-243.009	48.408
Saldo	na bestemming	2.302.277	2.267.650	2.013.720	2.163.186	149.466

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Vershil</i>
<i>Incidenteel</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Lasten	Incidentele uitbreiding Samenleving		32.000		32.000	0
Baten						
Totaal	incidenteel		32.000		32.000	0

De belangrijkste verschillen tussen begroting en rekening zijn:

- 001 Het product Bestuursorganen laat een nadelig saldo zien van € 120.000. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een overschrijding op de storting in de voorziening wethouderpensioenen van € 135.000. De zeer lage rentestand veroorzaakt deze forse bijstorting. De berekeningen worden jaarlijks door een in actuariële berekeningen gespecialiseerd bureau uitgevoerd.
- 002 Een gedeelte van het budget voor organisatieontwikkeling en specialistisch advies is niet besteed, waardoor ook de onttrekking uit de Algemene Reserve vervalst. Tevens is er € 10.000 minder uitgegeven aan representatiekosten.
- 003 De overschrijding op de lasten wordt veroorzaakt door de kosten van ICT dienstverlening door de gemeente Barneveld ad € 32.000. Verwacht werd dat de samenwerking in 2016 rond zou zijn en de kosten zouden dan verdisconteerd worden in de fee aan Barneveld. Nu deze samenwerking niet van de grond is gekomen, zijn deze kosten nog verschuldigd. Voorgesteld wordt om dit bij de bestemming van het jaarrekeningsaldo te dekken uit de reserve automatisering.
Aan de batenkant is de opbrengst leges burgerzaken € 17.700 hoger dan geraamd.

9.5.3 Raadsbegroting

	<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
	2015	2016	2016	2016	
001.00 Raad en commissies					
Personeelslasten raadsleden	59.796	59.339	59.339	60.733	1.394
Presentiegelden en onkostenvergoedingen	48.006	49.742	50.742	45.649	-5.093
Verzekeringen	601	810	810	607	-203
Thema-avond en opleidingen	0	3.000	7.500	6.328	-1.172
Excursies	2.898	4.000	4.000	2.004	-1.996
Notuleren Raad en Cie.	0	0	0	0	0
Onderzoek indicatoren programmabegroting	138	0	0	0	0
Kapitaallasten geluidsinstallatie	2.296	2.228	2.228	2.228	0
Totaal	113.735	119.120	124.620	117.549	-7.071
	<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
	2015	2016	2016	2016	
006.00 Raadsondersteuning					
Ambtelijke ondersteuning (uren)	208.435	249.935	249.936	249.936	0
Rekenkamer	9.644	9.639	9.639	9.725	86
Fractie-ondersteuning	4.587	5.760	5.760	1.315	-4.445
Kosten accountant	19.500	19.618	19.618	20.000	382
Digitaal vergaderen	8.049	6.000	6.000	5.400	-600
Onderzoek indicatoren programmabegroting	8.978	0	0	0	0
Huur De Breehoek	6.820	6.000	6.000	6.618	618
Vergaderkosten en notuleren	28.687	19.000	13.000	14.468	1.468
Overname Ipads door raadsleden	0	0	0	0	0
Totaal	294.700	315.952	309.953	307.462	-2.491
Totaal raadsbegroting	408.435	435.072	434.573	425.011	-9.562

PROGRAMMA 10: ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Portefeuillehouder: H.J.C. Vreeswijk

Programmacoördinator: J.W. Berkhof

Samenvatting missie: Dit programma omvat de algemene dekkingsmiddelen zoals de algemene uitkering uit het gemeentefonds, de belastingen, etc. Daarmee wordt het grootste deel van de opbrengsten van de gemeente verantwoord in programma 10.				
Bereiken?	Doen?	Bu- rap	Progr. rek.	Toelichting en maatregelen
Financieel beleid en belastingen				
1. Een gezond en sluitend meerjarenperspectief	Incidentele uitgaven uit de Algemene reserve beperken.	☑	☑	
2. Een evenwichtige jaarbegroting	Uitgaven en inkomsten van het sociaal domein monitoren.	✓	✓	
	Vastgestelde bezuinigingsmaatregelen monitoren.	✓	✓	
3. Financieel beleid volgens vastgestelde randvoorwaarden	Huidige niveau AO/IC handhaven.	✗	✓	
	Actualiseren financiële verordening, controleverordening, onderzoeksverordening	✗	✗	Door de wetwijziging wordt dit in 2017 ter besluitvorming voorgelegd.
	Actualiseren Nota grondbeleid.	✓	✗	Vanwege prioriteitenafweging is dit doorgeschoven naar 2017.
	Invoering van de vennootschapsbelasting voor lagere overheden zorgvuldig vormgeven.	✓	✓	
	Wijzigingen in het BBV implementeren.	✓	✓	
4. Goede uitvoering van de gemeentelijke belastingen	Communicatie over de belangrijkste items van de belastingverordeningen	✓	✓	
	Efficiënte afhandeling bezwaarschriften	✓	✓	
5. Actuele tarieven voor gemeentelijke heffingen	Actualiseren leges	✓	☑	
	leges omgevingsvergunningen	✓	✓	
	Toeristenbelasting	☑	☑	
Legenda voortgang: ☒ = gestopt / ✗ = vraagt aandacht / ✓ = voldoende / ☑ = gerealiseerd				

Wat mag het kosten?

Tabel nieuw beleid Programma Algemene dekkingsmiddelen

<i>Lasten</i>	<i>Rekening 2015</i>	<i>Prim.begr. 2016</i>	<i>Bijgest.begr. 2016</i>	<i>Realisatie 2016</i>
<u>Nieuw beleid:</u> Technische aanpassing renteomslag		14.000		14.000
Totaal		14.000	0	0
<i>Baten</i>				
<u>Nieuw beleid:</u> Toeristenbelasting verhogen		14.000	21.000	28.118
Hondenbelasting verhogen		8.000		3.248
Totaal		22.000	21.000	31.366

Tabel baten en lasten onderliggende producten

		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Lasten</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
911	Uitzettingen < 1 jaar	4.146	3.053	3.053	2.169	-884
913	Beleggingen	42.966	16.572	16.572	131.963	115.391
914	Geldleningen en uitzettingen > 1 jaar	1.722	2.553	2.553	2.553	0
921	Algemene uitkering	23.136	92.735	98.141	23.975	-74.166
922	Onvoorziene uitgaven	14.836	-26.500	-50.000	3.265	53.265
930	Waardering onroerende zaken	159.978	132.927	132.928	148.497	15.569
931-940	Belastingen	6.424	10.753	10.753	19.000	8.247
960	Saldi Kostenplaatsen	467.389	0	755.969	706.000	-49.969
Totaal lasten		720.597	232.095	969.970	1.037.422	67.452
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Baten</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
911	Uitzettingen < 1 jaar	-27.681	0	-14.000	-18.367	-4.367
913	Beleggingen	-103.009	-63.639	-86.639	-102.942	-16.303
914	Geldleningen en uitzettingen > 1 jaar	-343.623	-436.718	-436.718	-360.829	75.889
921	Algemene uitkering	-6.384.198	-6.719.321	-6.778.250	-6.814.279	-36.029
922	Onvoorziene uitgaven	-23.584	0	0	6.180	6.180
923	Deelfonds sociaal domein	-3.127.081	-2.957.010	-3.021.548	-3.022.872	-1.324
930	Waardering onroerende zaken	-14.375	-15.873	-15.873	-10.731	5.142
931-940	Belastingen	-1.563.612	-1.577.453	-1.573.453	-1.541.002	32.451
960	Saldi Kostenplaatsen	-518.261	-492.682	-286.312	-515.705	-229.393
Totaal baten		-12.105.424	-12.262.696	-12.212.793	-12.380.547	-167.754
Saldo	voor bestemming	-11.384.827	-12.030.602	-11.242.823	-11.343.125	-100.302
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Reservemutaties</i>		<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Onttr.	Algemene reserve: - Ingroei toeristenbelasting			-6.000	-6.000	0
Totaal reservemutaties			0	-6.000	-6.000	0
Saldo	na bestemming	-11.384.827	-12.030.602	-11.248.823	-11.349.125	-100.302

Tabel incidentele baten en lasten (die niet worden gedekt uit een reserve)

<i>Incidenteel</i>	<i>Rekening</i> 2015	<i>Prim.begr.</i> 2016	<i>Bijgest.begr.</i> 2016	<i>Realisatie</i> 2016	<i>Verschil</i>
Lasten					
Baten					
Totaal incidenteel					

De belangrijkste verschillen tussen begroting en rekening zijn:

- 913 De hogere lasten van € 115.000 worden veroorzaakt door de rente op de boekwaarde van de gronden 't Voort en Wetrotterrein, welke conform de BBV wijziging ingaande 2016 zijn opgenomen onder de materiële vaste activa. Hiertegenover staat een voordeel op de HKP Kapitaallasten (zie toelichting onder 960). De lasten welke voortvloeien uit het niet meer mogen toerekenen van deze rente aan de grondexploitatie worden gedekt uit de reserve grondexploitatie. Door niet geraamde huuropbrengsten (Willaerlaan 34 en gemeentegrond), pachtinkomsten ('t Voort) en de verkoop van gemeentegrond ontstaat er een voordeel aan de batenkant van € 16.300.
- 914 De lagere baten worden enerzijds veroorzaakt door lagere rente reserves (€80.700) en anderzijds door de opbrengst rente startersleningen (€ 4.800).
- 921 Het voordelig verschil aan de lastenkant wordt veroorzaakt door het vrijvallen van de stelpost BTW plafond en accres van € 50.000 en een aantal taakmutaties (ondersteuning begeleiding, versterken kinderopvang en bijzondere bijstand kwetsbare groepen). Er is € 36.000 meer algemene uitkering ontvangen dan geraamd (september en decembercirculaire).
- 922 Dit heeft grotendeels betrekking op de geraamde stelpost onderuitputting van € 50.000.
- 931/940 Het nadeel van € 32.000 aan de batenkant wordt verklaard door een lagere opbrengst OZB (€ 39.000) en hogere opbrengst toeristenbelasting (€ 7.000).
- 960 Het totaal voordelig saldo op de kostenplaatsen bedraagt € 279.000. Hieronder volgt een overzicht van de grootste afwijkingen:
Personeelslasten binnendienst (salarissen, opleidingen e.d.)	€ 104.000 V
Vakantietoeslag 1 juni t/m 31 december 2016	€ 53.000 V
Diverse uitgaven facilitaire zaken	€ 11.000 N
Kapitaallasten automatisering	€ 30.000 V
Systeembeheer automatisering	€ 35.000 V
Diverse uitgaven huisvesting	€ 13.000 V
Diverse uitgaven P en O	€ 11.000 V
Belastingsamenwerking en applicatiebeheer	€ 24.000 N
HKP Kapitaallasten (zie toelichting 913)	€ 147.000 V
Minder uren doorbelast aan projecten/grondexploitatie	€ 72.000 N

PROGRAMMA 11: RESERVES

Het programma omvat de toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. In overeenstemming met de voorschriften moeten onttrekkingen en toevoegingen aan reserves binnen de begroting expliciet zichtbaar worden gemaakt. De stand van de reserves is te vinden in het overzicht 'specificatie van het eigen vermogen' (zie bijlagen).

	<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Toevoegingen</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Toegerekende rente		362.566	362.566	356.012	-6.554
Algemene reserve			30.000	30.000	0
Reserve GVVP					
Reserve wegen		37.000	37.000	53.573	16.573
Reserve lichtmasten					
Reserve grondexploitatie					
Reserve onderwijsgebouwen		25.000	25.000	25.000	0
Reserve Sociale Woningbouw					0
Reserve WMO huishoudlijke hulp				37.869	37.869
Reserve leerlingenvervoer				14.830	14.830
Reserve Sociaal Domein			162.043	290.194	128.151
Reserve afvalstoffenheffing			8.265	26.956	18.691
Reserve riolering		177.336	149.336	147.055	-2.281
Reserve automatisering		108.500	108.500	108.500	0
Reserve Centrumvisie				191.738	191.738
toevoegingen		710.402	882.710	1.281.727	207.279
	<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Onttrekkingen</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
Algemene reserve		-46.000	-634.945	-580.141	54.804
Reserve grondexploitatie			-227.000	-227.000	0
Reserve onderwijsgebouwen		-63.100	-63.100	-225.342	-162.242
Kwaliteitsres.Soc.Woningbouw		-27.500	-27.500	-27.500	0
Reserve monumenten		-5.000	-5.000	-4.408	592
Reserve GVVP		-115.000	-115.000	-214.940	-99.940
Reserve WMO huish. hulp					0
Reserve huisvesting		-82.380	-82.380	-82.380	0
Reserve lening Breehoek		-75.000	-75.000	-75.000	0
Reserve afvalstoffenheffing		-20.735			0
Reserve herinrichting sportpark De Bree		-97.326	-97.326	-97.326	0
Reserve automatisering		-130.538	-132.538	-102.800	29.738
Reserve riolering				-21.028	
Reserve bodemsanering				-7.532	-7.532
Reserve wegen		-345.000	-487.000	-161.996	325.004
Reserve Participatie					
Reserve JOS		-10.300	-10.300	-10.300	0
Reserve Food Valley					0
Reserve Sociaal Domein				-21.855	-21.855
onttrekkingen		-1.017.879	-1.957.089	-1.859.548	118.569
reservemutaties	0	-307.477	-1.074.379	-577.821	325.848

RECAPUTILATIE PROGRAMMA'S

		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Pr.</i>	<i>Lasten</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
1	Bouwen, wonen en ruimtelijke ordening	1.243.992	2.485.844	2.303.509	4.200.746	1.897.237
2	Beheer openbare ruimte en sport	2.992.647	3.154.050	3.363.144	2.810.901	-552.243
3	Economische zaken en werkgelegenheid	60.806	77.632	92.632	75.220	-17.412
4	Kunst, cultuur en recreatie	751.480	507.623	732.627	665.025	-67.602
5	Onderwijs en educatie	619.309	874.105	880.406	1.018.287	137.881
6	Zorg en Welzijn	6.255.606	6.220.561	6.301.510	6.206.711	-94.799
7	Natuur en milieu	1.131.637	1.023.521	1.118.017	1.141.631	23.614
8	Openbare Orde en Veiligheid	646.222	737.918	707.240	701.212	-6.028
9	Dienstverlening, bestuur en organisatie	2.989.959	2.470.311	2.486.016	2.686.843	200.827
10	Algemene dekkingsmiddelen	720.597	232.095	969.970	1.037.422	67.452
Totale lasten		17.412.255	17.783.661	18.955.070	20.543.998	1.588.928
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Pr.</i>	<i>Baten</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
1	Bouwen, wonen en ruimtelijke ordening	-1.380.253	-1.792.437	-1.585.067	-4.765.053	-3.179.986
2	Beheer openbare ruimte en sport	-1.293.370	-1.237.502	-1.249.801	-1.182.089	67.712
3	Economische zaken en werkgelegenheid	-51.836	-49.093	-49.093	-59.331	-10.238
4	Kunst, cultuur en recreatie	-5.305	-4.764	-4.764	-5.396	-632
5	Onderwijs en educatie	-7.498	-4.500	-4.500	-26.226	-21.726
6	Zorg en Welzijn	-1.315.741	-992.546	-1.155.546	-1.233.490	-77.944
7	Natuur en milieu	-953.845	-976.698	-976.698	-1.011.697	-34.999
8	Openbare Orde en Veiligheid	-15.886	-14.140	-12.640	-11.815	825
9	Dienstverlening, bestuur en organisatie	-687.682	-180.625	-180.880	-280.648	-99.768
10	Algemene dekkingsmiddelen	-12.105.424	-12.262.696	-12.212.793	-12.380.547	-167.754
Totaal baten		-17.816.840	-17.515.000	-17.431.782	-20.956.292	-3.524.510
Saldo begroting voor bestemming		-404.585	268.661	1.523.288	-412.294	-1.935.582

		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Pr.</i>	<i>Toev. Reserves</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
1	Rentetoevoeging	338.474	362.566	362.566	356.012	-6.554
2	Bouwen, wonen en ruimtelijke ordening					
3	Beheer openbare ruimte en sport	215.680	214.336	186.336	392.367	206.031
4	Economische zaken en werkgelegenheid					
5	Kunst, cultuur en recreatie					
6	Onderwijs en educatie	1.033.299	25.000	25.000	39.830	14.830
7	Zorg en Welzijn			192.043	358.063	166.020
8	Natuur en milieu	625.234		8.265	26.956	18.691
9	Openbare Orde en Veiligheid					
10	Dienstverlening, bestuur en organisatie	190.622	108.500	108.500	108.500	0
11	Algemene dekkingsmiddelen	248.695				0
11	Toevoegingen	2.652.004	710.402	882.710	1.281.728	399.018
		<i>Rekening</i>	<i>Prim.begr.</i>	<i>Bijgest.begr.</i>	<i>Realisatie</i>	<i>Verschil</i>
<i>Pr.</i>	<i>Onttr. Reserves</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	<i>2016</i>	
1	Bouwen, wonen en ruimtelijke ordening	-169.462	-32.500	-278.200	-277.338	862
2	Beheer openbare ruimte en sport	-627.943	-557.326	-705.471	-501.435	204.036
3	Economische zaken en werkgelegenheid	-4.500	-20.000	-35.000	-19.770	15.230
4	Kunst, cultuur en recreatie	-414.098	-75.000	-297.803	-240.145	57.658
5	Onderwijs en educatie	-301.497	-73.400	-73.400	-235.642	-162.242
6	Zorg en Welzijn	-299.296		-44.800	-66.655	-21.855
7	Natuur en milieu	-131.562	-20.735	-116.497	-161.054	-44.557
8	Openbare Orde en Veiligheid					0
9	Dienstverlening, bestuur en organisatie	-294.340	-232.918	-399.917	-351.509	48.408
10	Algemene dekkingsmiddelen	-604.327	-6.000	-6.000	-6.000	0
11	Onttrekkingen	-2.847.025	-1.017.879	-1.957.088	-1.859.548	97.540
Saldo begroting		-599.606	-38.816	448.910	-990.114	-1.439.024
		Voordelig	Voordelig	Nadelig	Voordelig	Voordelig

PARAGRAFEN

1. PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Organisatie

In 2016 is een organisatiewijziging doorgevoerd die passend is bij de opgenomen ambitie om de omvang van het management te verkleinen. De organisatie bestaat uit de volgende drie afdelingen:

- *Gemeentewinkel*: Frontoffice / klantcontactcentrum en beleid rond onderwijs, welzijn en het sociaal domein
- *Ruimte en Groen*: RO, woningbouw, beheer openbare ruimte, sport, recreatie en economische zaken;
- *Bedrijfsvoering*: Financiën, ICT, facilitaire zaken, juridische zaken, veiligheid, communicatie en P&O.

Formatie

Scherpenzeel heeft een compacte ambtelijke organisatie. De formatie is per 1-1-2017 64 fte. De organisatie is plat georganiseerd: naast de directeur/ secretaris één managementlaag van 3 fte.

Bedrijfsvoeringsprioriteiten voor 2016

Besluitvorming over de toekomstrichting van de organisatie is uitgesteld, mede vanwege het vertrek van de gemeentesecretaris. Dit krijgt in 2017 een vervolg via de opdracht die aan de interim-gemeentesecretaris is verstrekt.

Huisvesting

In verband met het organisatieonderzoek (zie hierboven) zijn alle initiatieven rond huisvesting stilgezet. Eventuele maatregelen op het gebied van huisvesting hangen in belangrijke mate af van de toekomstige keuzes voor onze ambtelijke organisatie.

Samenwerking

Voor de gemeente Scherpenzeel is een stabiel en toekomstgericht ICT-platform belangrijk. De huidige structuur van netwerk-, systeembeheer, hosting van applicaties e.d. is te versnipperd. Dit leidt tot afname van de performance, inefficiënt beheer en weinig mogelijkheden voor doorontwikkeling. Sinds 2014 is op diverse manieren gezocht dit te harmoniseren. In 2016 is gebleken dat de voorgenomen samenwerking met Barneveld niet mogelijk is. Het college heeft vervolgens besloten hiervoor samenwerking te zoeken met de gemeente Veenendaal. Eind 2016 is hiertoe een intentiebesluit genomen en is de samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Implementatie vindt plaats in 2017.

Naast deelname aan de gemeenschappelijke regelingen werkt gemeente Scherpenzeel samen met diverse regiogemeenten voor het uitvoeren van met name uitvoerende taken. Hierbij zijn de FoodValley-gemeenten en gemeente Woudenberg en Leusden betrokken. Het gaat hierbij om een breed spectrum, variërend van belastingen, waterbeheer, basisregistraties tot onderwijs en sociaal domein.

Taakstellingen

Voor de ambtelijke organisatie zijn in de begroting de volgende taakstellingen opgenomen:

- Vermindering formatie management: gerealiseerd in 2016.
- Secundaire arbeidsvoorwaarden: Deze wordt in 2017 definitief ingevuld.

	2016	2017	2018	2019
Vermindering formatie management		60.000	60.000	60.000
Besparing op secundaire arbeidsvoorwaarden	6.000	6.000	6.000	6.000

2. PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN

Doel paragraaf weerstandsvermogen

Deze paragraaf geeft inzicht in de mogelijkheden die de gemeente heeft tegenvallers op te vangen zonder dat de uitvoering van het beleid in gevaar komt. Daarbij is een wezenlijk onderdeel van de paragraaf weerstandsvermogen het in beeld brengen van de (financiële) risico's die de gemeente loopt. Het weerstandsvermogen wordt namelijk concreet gemaakt door de weerstandscapaciteit van de gemeente te vergelijken met een financiële vertaling van de risico's.

Niet alle risico's zijn financieel te kwantificeren. Een tweede doel van de Paragraaf weerstandsvermogen is het inzicht geven in de risico's, ook al worden ze niet direct betrokken in de rekenkundige benadering voor het weerstandsvermogen. Daarmee is deze paragraaf tevens de basis voor de risicobeheersing. In de jaarrekening wordt weergegeven of genoemde risico's zich hebben voorgedaan.

Weerstandscapaciteit

Wat is weerstandscapaciteit?

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen die ingezet kunnen worden om tegenvallers op te vangen. Daarbij is een onderscheid te maken in een incidentele en een structurele weerstandscapaciteit.

1. De *structurele* component bestaat met name uit onbenutte belastingcapaciteit en capaciteit van de overige heffingen. Het verhogen van de inkomsten door belastingverhogingen kan worden benut als er geen andere mogelijkheden meer voorhanden zijn om deze tegenvallers op te vangen. Daarnaast bevat de begroting een structurele raming voor onvoorziene uitgaven.
2. De *incidentele* component bevat vrij aanwendbare reserves binnen het eigen vermogen van de gemeente en stille reserves in bezittingen. Deze middelen kunnen slechts eenmalig worden ingezet.

De genoemde onderdelen worden hieronder uitgewerkt.

Onbenutte belastingcapaciteit

Bij de bepaling van de onbenutte belastingcapaciteit wordt alleen uitgegaan van de onbenutte belastingcapaciteit op de OZB. De opbrengsten voor de rioolheffing, afvalstoffenheffing en leges zijn namelijk in beginsel kostendekkend. Voor de berekening wordt het tarief gehanteerd dat van toepassing is bij een aanvraag op basis van artikel 12 van de Financiële verhoudingswet. Voor 2016 is dit 0,1889% (percentage van de WOZ-waarde) volgens de meicirculaire 2015, voor zowel woningen als niet-woningen.

Onvoorziene uitgaven

In onze begroting is een bedrag opgenomen voor onvoorziene uitgaven. Dit bedrag is voor 2016 € 23.500,00. Hiervoor is € 2,50 per inwoner gehanteerd. Deze post is bedoeld om incidentele (kleinere) uitgaven op te vangen die zich lopende het jaar voordoen en die bij de opstelling van de begroting nog niet bekend waren.

Algemene reserve

In de Nota reserves en voorzieningen heeft de raad een minimale norm voor de vrij aanwendbare algemene reserve vastgesteld. Een minimale streefwaarde is 20% maar het absolute minimum is vastgesteld op 15% van de omzet². Per 1 januari 2016 is de geraamde stand van de algemene reserve € 5,7 miljoen. Het berekende minimum van de Algemene reserve bedraagt op basis van de begroting 2016 € 2,3 miljoen.

Stille reserves

Stille reserves maken onderdeel uit van de weerstandscapaciteit. Dit zijn zaken waarvoor geen (of slechts beperkte) boekwaarde aanwezig is maar die toch een zekere waarde in het economisch verkeer vertegenwoordigen. Hierbij zijn de WOZ-waardes 2015 gebruikt voor de Burg. Royaardslaan 2 en Willaerlaan 34. De WOZ-waarde van zwembad 't Willaer is buiten beschouwing gelaten, omdat verkoop geen reële optie is.

Tabel 1 Overzicht weerstandscapaciteit

Per 1-1-2016			
Structureel	Onbenutte belastingcapaciteit:		
	- OZB woningen eigenaar	€	881.900
	- OZB niet-woningen eigenaar	€	71.600
	- OZB niet-woningen gebruiker	€	107.000
	Totaal onbenutte belastingcapaciteit	€	1.060.500
	Onvoorziene uitgaven	€	23.500
Totale structurele weerstandscapaciteit:		€	1.084.000
Incidenteel	Algemene reserve		
	Raming saldo per 1-1-2016	€	5.769.084
	Minus minimale omvang -/-	€	2.349.000
		€	3.420.084
	Stille reserves:		
	- Ambtswoning (Burg. Royaardslaan 2)	€	508.000
	- Willaerlaan 34	€	248.000
		€	756.000
Totale incidentele weerstandscapaciteit:		€	4.176.084

²Als omzet is gedefinieerd: de totale opbrengsten van de gemeente, gecorrigeerd voor mutaties op reserves en grondexploitaties.

Risico-inventarisatie

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen, is naast de weerstandscapaciteit ook inzicht nodig in de omvang van risico's waarmee in de begroting geen rekening is gehouden en waarvoor geen verzekering is afgesloten.

Wat is een risico?

Een risico is het gevaar van het ontstaan van schade of verlies door interne of externe omstandigheden. Het betreft risicoposten waarvan de financiële omvang (nog) niet, of slechts bij benadering bepaald kan worden en waarvoor het niet zeker is of, en zo ja, wanneer het risico zich voor doet. Indien het risico wel concreet getaxeerd kan worden, is het beleid dat er een voorziening gevormd wordt ter dekking van de kosten.

Risico's in Scherpenzeel

In het onderstaande overzicht is inzicht gegeven in de risico's die in onze gemeente spelen. De risico's zijn ingedeeld in een zestal categorieën, (A t/m F) waarbij per geval is ingeschat welke kans er is dat het risico zich daadwerkelijk zal voordoen. Daarnaast is, waar mogelijk, een indicatie van de mogelijke financiële implicaties weergegeven. Dit wordt gedaan door de financiële grondslag van het risico, te vermenigvuldigen met één van de onderstaande kans factoren.

Kans dat risico zich voordoeft:	Wegingsfactor
Minimaal	0,10
Beperkt	0,25
Reëel	0,50
Zeer reëel	0,75

Tabel 2 Risico inventarisatie

Omschrijving	Kans	Grondslag	Bedrag incidenteel	Bedrag structureel
<i>A. Risico's uit juridische procedures en aansprakelijkheid</i>				
- Aansprakelijkheidsstellingen	Reëel	Onbekend		
- Juridische procedures	Reëel	€ 15.000	€ 7.500	
- Aanbestedingen	Minimaal	€ 192.170	€ 19.217	
<i>B. Risico's uit borgstellingen en gemeentegaranties</i>				
- Garantie geldlening Woonstede	Minimaal	€ 332.283	€ 33.228	
- Borgstelling Patrimonium (achtervang WSW)	Minimaal	€ 3.616.816	€ 361.682	
- Borgstelling Woonstede i.v.m. aankoop woningbedrijf	Minimaal	€ 3.088.249	€ 308.825	
<i>C. Exploitatierisico's</i>				
- Regio Food Valley	Minimaal	€ 0	€ 0	
- VGGM	Minimaal	€ 0	€ 0	
- ODDV	Beperkt	€ 35.000		€ 8.750
- Grondexploitatie		€ 0	€ 0	
- Vennootschapsbelasting	Reëel	€ 18.000	€ 9.000	
- Gronden 't Voort	Reëel	€ 1.500.000	€ 750.000	
- Planschades bestemmingsplannen	Reëel	€ 50.000	€ 25.000	
- Bouwleges	Reëel	€ 40.000		€ 20.000
- Vandalisme	Reëel	€ 25.000		€ 12.500
- Exploitatie De Breehoek	Reëel	€ 20.000		€ 10.000
- Zwembad 't Willaer	Minimaal	€ 0		€ 0
- Beleid andere overheden	Minimaal	€ 0		€ 0
- Tegenvallers binnen de begroting	Reëel	€ 384.340		€ 192.170
- Algemene Uitkering	Zeër reëel	€ 123.000		€ 92.250
<i>- Sociaal Domein ten laste van specifieke uitkering</i>				
- Participatiewet reïntegratie	Reëel	€ 20.000		€ 10.000
- Participatiewet WSW	Reëel	ONBEKEND		€ 0
- Opheffing Permar	Reëel	€ 0		€ 0
- Wmo	Reëel	€ 45.000		€ 22.500
- Jeugdzorg	Reëel	€ 145.000		€ 72.500
- Sociaal Domein Uitkering	Reëel	€ 60.000		€ 30.000
<i>- Overige onderdelen programma Sociaal Domein</i>				
- Wmo schoonmaakondersteuning	Minimaal	€ 0		€ 0
- Inkomensvoorzieningen Participatiewet	Reëel	€ 0		€ 0
- Toename huisvesting statushouders	Reëel	€ 0		€ 0
<i>D. Risico's op eigendommen</i>				
- Diefstal, fraude, etc...	Minimaal	Eigen risico		
- Schade door brand, storm, etc...	Minimaal	Eigen risico		
<i>E. Risico's in samenhang met de bedrijfsvoering</i>				
- Personeel	Reëel	€ 20.000		€ 10.000

- Informatiebeveiligingsbeleid	Onbekend	Onbekend	Onbekend
- Strategische adviezen	Onbekend	Onbekend	Onbekend
<i>F. Vermogensrisico's</i>			
Totale financiële inschatting risico's		€ 1.514.452	€ 480.670

Toelichting op de risico-inventarisatie

A. Risico's uit juridische procedures en aansprakelijkheid

- **Overheidsaansprakelijkheidsrecht: nadeelcompensatie bij rechtmatige besluiten.** De Awb biedt grondslag voor de toekenning van schadevergoeding bij rechtmatige overheidsdaad. Op basis van historie wordt geen bedrag geraamd.
- **Overheidsaansprakelijkheidsrecht: nadeelcompensatie bij onrechtmatige besluiten.** In het kader van de Wet Nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsbesluiten dient bij onrechtmatig overheidshandelen de schade in beginsel in zijn geheel vergoed te worden. Op basis van historie wordt geen bedrag geraamd.
- **Schadevergoeding bij overschrijding redelijke termijn.** Hieronder valt het uitkeren van dwangsommen en eventuele schadevergoedingen op grond van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen. Op basis van historie wordt geen bedrag geraamd.
- **Juridische procedures.** Bij juridische procedures op publiek- of privaatrechtelijk gebied kan externe ondersteuning nodig zijn bovenop de in de begroting geraamde basisbedragen. Gezien de ervaringen in het verleden is hiervoor € 15.000 opgenomen in deze risico-inventarisatie.
- **Risicoaansprakelijkheid van de gemeente als beheerder van de openbare ruimte.** Te denken valt hierbij aan schadeclaims als gevolg van vorstschade aan wegen, schade door bomen, speeltoestellen etc. Hiervoor geldt de afgesloten verzekering en het eigen risico van € 2.500,00 per schadegeval.
- **Aanbestedingen.** Bij aanbestedingstrajecten is vaak complexe regelgeving van toepassing. Het niet correct volgen van richtlijnen en procedures kan leiden tot juridische geschillen. Om de expertise op dit onderdeel te vergroten is de gemeente toegetreden tot stichting Inkoop Bureau Midden Nederland (IBMN). Hiermee is meer kennis in huis gehaald om een kwaliteitsimpuls te geven aan het inkoop-en aanbestedingsproces. Mede gelet hierop wordt het risico op procedures op minimaal ingeschat. Als grondslag voor de kwantificering wordt 1% van het begrotingstotaal gehanteerd.

B. Risico's die uit voortvloeien uit borgstellingen en gemeentegaranties

- **Borg- en garantstellingen.** De gemeente staat borg voor een bedrag van € 3,5 miljoen in verband met de door Woonstede aangegane geldleningen voor de aankoop van het gemeentelijk Woningbedrijf. De risico's van borgstellingen aan Woonstede zijn minimaal aangezien het woningbezit van de woningcorporatie als onderpand dient. Hiernaast heeft de gemeente de achtervangpositie ingenomen van door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw gegarandeerde geldleningen. Voor Woonstede bedraagt deze borgstelling € 0,6 miljoen. Een vergelijkbare positie is van toepassing

voor de borgstelling van afgerond € 3,6 miljoen aan woningcorporatie Patrimonium te Veenendaal ten behoeve van de sociale woningbouw in het plan Gelderse Roos. Per onderdeel wordt een risico van 10% opgenomen.

C. Exploitatierisico's

- **Regio FoodValley.** Bij samenwerking in de regio wordt soms een beroep gedaan op solidariteit. Het leveren van de gevraagde ambtelijke capaciteit kan leiden tot het bijstellen van onze 'binnen gemeentelijke' prioriteiten dan wel tot het betalen van een financiële compensatie zodat capaciteit elders kan worden betrokken. Tot op heden geen financieel beslag.
- **VGGM.** Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden is een gemeenschappelijke regeling van een 16-tal gemeenten. Dat betekent dat deze gemeenten tezamen verantwoordelijk zijn voor de financiële positie. Gezien de financiële positie wordt er geen financieel risico opgenomen.
- **OddV.** De gemeentelijke bijdrage aan de OddV verandert van inputfinanciering naar outputfinanciering. Gemeente betaalt wat de OddV uitvoert. De gemeentelijke bijdrage kan sterk gaan fluctueren. Voor de stijging van kosten lopen wij risico, waarvoor 10% van de bijdrage wordt opgenomen.
- **Grondexploitatie.** In de grondexploitatie zijn risico's per complex gedefinieerd. De wegingsfactor is hier al in opgenomen. Het gekwantificeerde risico bedraagt € 379.500,00. De reserve grondexploitatie kan dit risico opvangen. Dit wordt per jaar beoordeeld. Zodra dit niet het geval is, wordt het verschil opgenomen in deze paragraaf.
- **Wet vennootschapsbelasting.** Naar verwachting heeft invoering van deze wet met ingang van 2016 negatieve gevolgen voor de grondexploitatie. De resultaten op de grondexploitatie zijn op dit moment voldoende om de prognose van de afdracht te kunnen betalen. Echter, de berekening is nog niet door de Belastingdienst goedgekeurd. Voor 2017 wordt een risicobedrag opgenomen van € 18.000,00.
- **Gronden 't Voort.** Complex het Voort is niet in exploitatie genomen. De hoogte van de boekwaarde voldoet momenteel niet aan de eisen van het BBV. Als het complex niet uiterlijk in 2018 in exploitatie wordt genomen dient te worden afgeboekt. Het risico bedraagt ca. € 1.500.000,00 incidenteel.
- **Planschades bestemmingplannen.** Het wijzigen van een bestemmingsplan kan leiden tot planschadeclaims. Anders dan bij bouwprojecten is geen verhaal bij derden mogelijk. Om inzichtelijk te maken in hoeverre planschadeclaims zouden kunnen leiden tot concrete claims worden planschaderisico-analyses opgesteld. Voor wat betreft de nieuwbouwplannen in Zuid is in de grondexploitatie geen rekening gehouden met planschade. Voor planschades wordt een bedrag van € 50.000,00 opgenomen.
- **Bouwleges.** De inkomsten uit bouwleges zijn gebaseerd op de woningbouwplanning van 50 woningen per jaar. Uit lokaal onderzoek is naar voren gekomen dat er behoefte bestaat aan 35-50 woningen per jaar. Het risico bestaat dat de afzet van nieuwbouw stagneert waardoor er minder woningen gebouwd gaan worden. Als risico wordt hiervoor € 40.000 opgenomen.
- **Vandalisme.** Uitgaven voor vandalisme zijn structureel beperkt in de begroting opgenomen. De kosten zijn per geval vaak hoog en fluctueren. Er wordt € 25.000,00 opgenomen.
- **Exploitatie De Breehoek.** Het huidige structurele subsidieniveau van Kulturhus De Breehoek staat op € 39.000,00. Ondanks het gekozen toekomstperspectief kunnen

mogelijk nieuwe financiële tekorten ontstaan. Als risico nemen we 50% van de jaarlijkse subsidie.

- **Exploitatie zwembad 't Willaer.** Met de investeringen die sinds 2005 gedaan zijn en de huidige subsidie wordt er vanuit gegaan dat het goed mogelijk en verantwoord is het zwembad te blijven exploiteren voor de komende 10 jaar.
- **Beleid andere overheden.** Het is reëel dat bezuinigingen door de landelijke overheid of de provincie leiden tot kostenstijgingen bij de gemeente. Een voorbeeld is de afname van de Brede doeluitkering wegen. Het effect blijft tot op heden voor Scherpenzeel beperkt.
- **Tegenvallers binnen de begroting.** Hoewel er reëel geraamd wordt, kunnen zich naast de reeds in deze paragraaf genoemde zaken, ontwikkelingen voordoen die een nadelige invloed hebben op het begrotingsresultaat. De afgelopen jaren is de lucht uit de begroting gehaald. Daardoor is de kans op overschrijdingen vele malen hoger dan de kans op onderschrijdingen. Dit blijkt uit financiële rapportages over de afgelopen jaren. Als grondslag voor de risico-inschatting wordt gehanteerd 2% van het begrotingstotaal. Hierbij kan het gaan om hogere kosten, incidentele uitgaven of open-einde regelingen.
- **Inkomsten Gemeentefonds**
De algemene uitkering uit het gemeentefonds vormt voor bijna 50% onze inkomstenbron. De algemene uitkering is gekoppeld aan de rijksbegroting ('Samen de trap op en af'). Daarmee draagt de gemeente ook weer het risico van onderbesteding door de rijksoverheid en de effecten van de loon- en prijsstijgingen op de rijksbegroting. Als risico houden wij daarom voorlopig 2% van de totale Algemene uitkering aan.

Risico's Sociaal domein programma 6

- **Uitgaven Sociaal domein onderdeel re-integratie.** Er bestaat het risico van toename van re-integratie kosten aangezien het aantal uitkeringsgerechtigden stijgt. Het risico berekenen we structureel op € 20.000,00.
- **Uitgaven Sociaal domein onderdeel WSW.** De WSW wordt afgebouwd en de subsidie daalt de komende jaren. Hiernaast wordt conform de wet de werkgemeente de betalende gemeente. Het is nu onzeker voor hoeveel werknemers de gemeente financieel verantwoordelijk wordt.
- **Opheffing Permar.** Nog niet alle kosten voor Scherpenzeel in verband met opheffing Permar zijn bekend. Tot het moment dat alle kosten definitief bekend zijn, wordt gerekend met het jaarlijks exploitatietekort. Voor 2017 is dit opgenomen in de begroting.

- **Uitgaven Sociaal domein onderdeel Wmo.**

Stabiel cliëntenbestand

Na invoering duurt het enige jaren voordat zicht is op een redelijk stabiel cliëntenbestand. Hierdoor kunnen uitgaven lastig meerjarig worden geraamd.

WLZ

De invoering van de Wlz is nog onzeker en ook de verrekening met het budget.

Schaalgrootte

Een kleine gemeente als Scherpenzeel blijft in die zin kwetsbaar dat, in verhouding, geringe verschuivingen in cliëntaantallen en/of een nieuwe cliënt met een zware zorgvraag, kunnen leiden tot een relatief grote toename van de uitgaven. De noodzakelijke ondersteuning van een meervoudig beperkte cliënt kan rond de € 75.000 per jaar kosten. Het aanleggen van een buffer om deze ontwikkelingen op te kunnen vangen is daarom noodzakelijk. Voor bovengenoemde risico's wordt het risico berekend op € 45.000,00.

- **Uitgaven Sociaal domein onderdeel Jeugd.**

Zorggebruik GGZ

De vraag naar Jeugd-GGZ (Geestelijke gezondheidszorg) bleek in Scherpenzeel verhoudingsgewijs hoog. Er worden diverse acties ondernomen om de instroom in de GGZ verder te beperken. Uitwerking hiervan staat nog niet vast.

De transformatie komt onvoldoende uit de verf

We krijgen in de toekomst minder geld voor de uitvoering van de Jeugdwet. Daarom moeten we inzetten op de inhoudelijke vernieuwing van de zorg.

Het blijft onzeker of de uitvoering van transformatieplannen leidt tot daling van de uitgaven.

Incidenten

Het kan zijn we geconfronteerd worden met schrijnende gevallen van hulpbehoevenden of dramatisch afgelopen onveilige situaties. We laten niemand tussen wal en schip vallen. Dat kan gepaard gaan met extra uitgaven.

Zorgaanbieders gaan failliet

Als zorg niet door andere gecontracteerde zorgaanbieders kan worden overgenomen, dan kan dat kostenverhogend werken.

Schaalgrootte

Een kleine gemeente als Scherpenzeel blijft in die zin kwetsbaar dat, in verhouding, geringe verschuivingen in cliëntaantallen en/of een nieuwe cliënt met een zware zorgvraag, kunnen leiden een relatief grote toename van de uitgaven. De noodzakelijk ondersteuning van een meervoudig beperkte cliënt kan rond de € 75.000 per jaar kosten. Het aanleggen van een buffer om deze ontwikkelingen op te kunnen vangen is daarom noodzakelijk. Voor bovengenoemde risico's wordt het risico berekend op € 45.000,00.

Kwetsbaarheid lokaal team

Medewerkers zijn geregistreerd als jeugdzorgprofessional. We zijn bezig om een sluitend netwerk voor jeugdhulp in te richten via ons Lokale ambulante Team, waar ook intervisie en casuïstiek bespreking plaatsvindt. We blijven altijd risico lopen op uitval of onvoldoende deskundigheid. Hiervoor wordt het risico berekend op € 100.000,00.

Inkomsten uitkering Sociaal domein.

In verband met de decentralisaties is de sociaal domein uitkering toegevoegd aan de inkomsten van circa € 3 miljoen. Gezien de bezuinigingen op het sociaal domein is het een risico of het sociaal deelfonds voldoende zal zijn om alle bijbehorende uitgaven te dekken. Op dit moment worden geen nieuwe rijksbezuinigingen verwacht. Als risico houden wij daarom voorlopig 2% aan van de uitkering Sociaal domein.

Overige onderdelen programma 6

- **Uitgaven Wmo onderdeel hulp in de huishouding.** De schoonmaakondersteuning is voor een gedeelte afgebouwd maar blijft bestaan. We lopen risico op het aantal cliënten dat hiervan gebruik maakt. De afgesproken tarieven kunnen ook wijzigen. Vanaf 2016 lijkt de begrote afbouw gerealiseerd te kunnen worden.
- **Inkomensvoorzieningen (uitgaven Participatiewet).** De gemeente is risicodragers voor het verstrekken van de bijstandsuitkeringen. De rijksuitkering is onvoldoende vanwege stijgende uitkeringslasten. We zien de uitkeringslasten stijgen, zodat we een beroep moeten doen op de vangnetuitkering. De eigen bijdrage voor 2017 is opgenomen in de begroting.
- **Toename statushouders in gemeente.** Met de vluchtelingenstroom neemt in deze gemeente het aantal te huisvesten statushouders toe. Dit brengt kosten met zich mee op het gebied van huisvesting, scholing, uitkeringslasten en re-integratie. Op dit moment zijn er voldoende middelen beschikbaar gesteld. Meerjarig kan dit echter niet worden gesteld.

D. Risico's op eigendommen

De waarde van gemeentelijke eigendommen wordt beschermd tegen risico's door middel van verzekeringen. De polissen van de diverse verzekeringen worden regelmatig geactualiseerd. Het risico bedraagt het maximale eigen risico bij schades.

E. Risico's in samenhang met de bedrijfsvoering

- **Personeel.** Wij zijn een kleine gemeente met een, gerelateerd aan de grootte en bestuurlijke opgaven, krap bemeten personeelsbestand. Daarom kan de voortgang van de werkzaamheden grote hinder ondervinden bij ziekte en vacatures. De post voor ziektevervanging is momenteel verhoogd.
- **Informatiebeveiliging.** De bedrijfsvoering van de gemeente is voor een groot deel afhankelijk van de automatisering. Bovendien worden binnen de gemeente veel vertrouwelijke gegevens bijgehouden en verwerkt, Datalekken kunnen grote financiële gevolgen hebben.
- **Strategische adviezen/projectleiders.** Veel medewerkers voeren meerdere taken uit. We hebben regelmatig onvoldoende expertise. Hiernaast is het een belemmering om nieuw personeel aan te trekken die in staat zijn meerdere taken uit te voeren. Voor nieuwe taken is regelmatig onvoldoende capaciteit.

Weerstandscapaciteit en risico's: conclusie

De gemeente wordt geconfronteerd met verschillende risico's. Deze risico's zijn geïnventariseerd in bovenstaand overzicht waarbij zoveel mogelijk een inschatting is gemaakt van de financiële implicaties. Door de wegingssystematiek is het mogelijk om de kwantificering van de risico's te vergelijken met het beschikbare weerstandsvermogen. De volgende conclusies kunnen worden getrokken:

- Een groot deel van de geïnventariseerde risico's heeft incidentele gevolgen. De *incidentele risico's* worden becijferd op een normbedrag van bijna € 1,5 miljoen. Onze incidentele weerstandcapaciteit is berekend op circa € 4,4 miljoen. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat onze incidentele weerstandcapaciteit op voldoende niveau ligt.
- Het normbedrag voor de *structurele risico's* is berekend op circa € 500.000,00. De structurele weerstandscapaciteit is circa 1 miljoen. Ook hiervoor geldt dat er voldoende structureel weerstandsvermogen aanwezig is.

Kengetallen

In het BBV is opgenomen dat het verplicht is om een aantal kengetallen op te nemen in deze paragraaf. In de volgende tabel worden de kengetallen genoemd en toegelicht hoe deze bepaald worden.

Toelichting kengetallen	
Netto schuldquote	De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Bij leningen kan er onzekerheid bestaan of ze allemaal terug worden betaald. Daarom wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de verstrekte leningen.
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	
Solvabiliteitsratio	Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.
Structurele exploitatieruimte	De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten uitgedrukt in een percentage.
Kengetal grondexploitatie	Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten.
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde.

De doelstelling van het opnemen van deze kengetallen is dat de gemeenteraad gemakkelijker inzicht krijgt in de financiële positie van de gemeente en hiermee rekening houdt bij besluiten met financiële consequenties. Naast de begroting/exploitatie is namelijk ook de financiële (vermogens)positie van belang.

Naast het opnemen van de uitkomst van de kengetallen vindt er ook een *beoordeling* plaats van deze kengetallen. Zoals in de Financiële Verordening 2017 is vastgelegd worden deze beoordeelt aan de hand van de normering zoals de Provincie Gelderland deze hanteert (Brief Provincie Gelderland 7 oktober 2015). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen categorie A, B en C. Categorie A geldt als minst risicovol en Categorie C als meest risicovol.

Normering Provincie Gelderland			
	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	<90%	90-130 %	> 130 %
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	<90%	90-130 %	> 130 %
Solvabiliteitsratio	> 50%	20-50 %	< 20%
Structurele exploitatieruimte (Begroting en meerjarig)	Begr en MRJ > 0%	Begr of MRJ > 0%	Begr en MJR < 0%
Kengetal grondexploitatie	< 20%	20-35%	> 35%
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	< 95%	95-105%	> 105%

De uitkomst en de beoordeling van de kengetallen

<i>Kengetallen gemeente Scherpenzeel</i>						
	Rekening 2015		Begroting 2016		Jaarrekening 2016	
Netto schuldquote	- 3%	A	40%	A	- 3%	A
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	- 25%	A	12%	A	- 27%	A
Solvabiliteitsratio	84%	A	66%	A	80%	A
Structurele exploitatieruimte	- 1,4%	C	0,9%	A	- 1,7%	C
Kengetal grondexploitatie	19%	A	38%	C	7%	A
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	102%	B	102%	B	102%	B

Conclusie uitkomst en beoordeling

Hieronder wordt per kengetal een korte toelichting gegeven op de uitkomst en beoordeling van de kengetallen.

- Zowel de netto schuldquote (met en zonder correctie voor alle verstrekte leningen) en de solvabiliteitsratio zijn als zeer goed te beoordelen. Dit komt doordat er nauwelijks lang lopende schulden zijn in 2016.
- Het kengetal van de structurele exploitatieruimte laat in 2016 een negatief beeld zien. Dit is conform het beeld van het jaarrekening saldo. Het saldo is na correctie met incidentele baten en lasten negatief. Voor het incidentele voordeel op de grondexploitatie heeft een grote invloed op het positieve jaarrekeningsaldo.
- Het kengetal van de grondexploitaties in 2016 neemt af doordat de niet in exploitatie genomen gronden niet meer onder de noemer van de grondexploitatie op de balans staan. De boekwaarde van de complexen Heijhorst, Akkerwindelaan en de Bruinhorst ten opzichte van het totaal aan baten van de jaarrekening is daarmee relatief laag.
- De woonlasten zijn iets boven het landelijk gemiddeld niveau. Er zijn in de heffing geen verschillen tussen begroting en jaarrekening.

De aansluiting bij de kengetallen uit de begroting 2016 is minder aanwezig, omdat toen de geprognostiseerde balans voor de eerste keer is opgesteld. Deze was nog niet helemaal nauwkeurig, maar wordt jaarlijks verder ontwikkeld.

3. PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

3.1 beleidskader

Het onderhoud van kapitaalgoederen gebeurt aan de hand van beheerplannen. Over het algemeen worden de jaarlijkse lasten behorende bij het beheerplan constant gehouden door gebruik te maken van een voorziening.

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de bestaande en geplande beheerplannen en de financiële consequenties, inclusief de vertaling daarvan in de begroting en jaarrekening. Het uitgangspunt is dat er voldoende middelen beschikbaar zijn in de diverse voorzieningen, zodat er op termijn geen achterstallig onderhoud en/of kapitaalvernietiging ontstaat.

3.2 Beheersplannen per categorie

3.2.1 Wegen en openbare verlichting

Wegenonderhoud

Ten behoeve van een efficiënt onderhoud van de wegen heeft er een onderzoek plaatsgevonden naar de staat van de wegen. Voor elementenverharding is dit visueel uitgevoerd. Voor asfaltwegen is dit naast visueel ook onderzocht door boringen, deflectiometingen (draagkracht) en een onderzoek naar het gebruik van teer in de bestaande wegen. De eindrapportage is in 2016 gereed gekomen. Hieruit kwam naar voren dat veel asfaltwegen groot kostbaar onderhoud nodig hebben.

Daarnaast zijn de wegen Glashorst, Holevoetlaan en de Eikenlaan toe aan grootschalig onderhoud. Dit zal gecombineerd worden met de rioleringswerkzaamheden. Het budget voor het uitvoeren van dit grootschalig onderhoud is in juni 2016 door de raad beschikbaar gesteld. Momenteel worden de onderhoudswerken voorbereid en aanbesteed. Gestart wordt met het asfaltonderhoud aan Kolfschoten en het groot onderhoud aan de Glashorst (combinatie met rioleringswerkzaamheden).

Openbare Verlichting

Aan de hand van een vervangingsplan is door de raad in 2015 budget beschikbaar gesteld voor het vervangen en opknappen van de openbare verlichting.

Na een aanbesteding is in 2016 is gestart met het grootschalig vervangen en opknappen van de openbare verlichting. Intussen is dit project in een vergevorderd stadium. Het project zal worden afgerond in het eerste halfjaar van 2017.

Het aantal storingen/incidenten en energieverbruik is hierdoor drastisch afgenomen. Daarnaast is de uitstraling sterk verbeterd.

3.3.2 Groen

Plantsoenen

Het jaarrond onderhoud van de plantsoenen is in 2016 uitgevoerd door Permar. Plant- en renovatiewerk is in 2016 eveneens door Permar uitgevoerd. Deze renovatie- en vervangingsmaatregelen zijn gecombineerd met de aanplant van bomen. Verder heeft er areaaluitbreiding plaatsgevonden zo heeft onder andere nieuwe aanleg plaatsgevonden op het voormalig Gasfabriek-terrein, Heijhorst, Parkeerplaats Aula en aan het Korenveld. Verder zijn in 2016 op 22 locaties plantsoenen gerenoveerd.

Beheerniveau

Het plantsoen wordt onderhouden conform de RAW-systematiek. Referentie hierbij is de landelijke standaard voor onderhoudsniveaus voor de openbare ruimte gebundeld in de "Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte" van het CROW. In onderstaande tabel staat omschreven welke kwaliteitsniveaus in 2016 van toepassing waren.

Tabel kwaliteitsniveaus plantsoenen per groentype

Groentype	Kwaliteitsniveau
Zwerfafvalbeheersing	B
Boomspiegels (onkruid)	A
Bosplantsoen (onkruid)	C
Bosplantsoen (randen snoei)	A
Bosplantsoen (overige snoei)	B
Sierheesters (onkruid)	A
Sierheesters (randen snoei)	A
Sierheesters (overige snoei)	B
Rozen (onkruid)	A
Rozen (snoei)	B
Hagen (onkruid)	A
Hagen (snoei)	B
Gazon maaien	B

Begraafplaatsen

Het beheer van de begraafplaatsen is in 2016 uitgevoerd door de gemeentelijke Buitendienst en Permar. Het maaien van de begraafplaatsen, jaarlijkse renovaties en vervangingsinvesteringen van groen, elementverhardingen, afrastering en beschoeiing is op niveau gebleven. Voor asfaltverhardingen en de aanwezige gebouwen wordt geen geld gereserveerd. De komende jaren worden ten aanzien van asfalt en gebouwen geen grote investeringen verwacht.

Tabel 3.2 kwaliteitsniveaus plantsoenen per groentype begraafplaatsen

Groentype (begraafplaatsen)	Kwaliteitsniveau
Bosplantsoen (onkruid)	C
Overige groentypen (onkruid)	A
Gazon maaien	A

Boomonderhoud

De bomenstructuur van Scherpenzeel is één van de belangrijkste kernkwaliteiten van het dorp. In april is het Bomenstructuurplan vastgesteld. Hierin is het bestaande bomenbestand geanalyseerd en is onder andere op basis van toekomstverwachting inzicht verkregen in de toekomstige investeringen voor de komende 25 jaar. Dit plan vormt de basis van het bomenbeleid en -beheer voor de komende decennia.

Het boomonderhoud in de gemeente Scherpenzeel wordt planmatig uitgevoerd. Het is gezamenlijk met gemeente Woudenberg voor vijf jaar (2012 -2016) aanbesteed. In 2016 zijn de bomen geïnspecteerd op veiligheid en actuele snoei-behoefte. Vervolgens zijn de bomen conform gesnoeid, gerooid of gekapt. Hierbij ging het om circa 1.600 bomen. Verder zijn er in 2016 191 nieuwe bomen aangeplant. Dit is gecombineerd met het renoveren van afgeschreven plantsoenen. Door toenemende druk op de openbare ruimte worden geschikte plantlocaties schaarser. Daarom heeft kwaliteit en duurzaam toekomstperspectief geprevaleerd boven kwantiteit.

Sportvelden De Bree

In 2016 is € 74.430,- toegevoegd aan de voorziening voor het doen van vervangingsinvesteringen. Het Meerjaren Onderhoudsplan (MOP) en de Gebruikersovereenkomst met de buitensportverenigingen is een complexe materie. In 2016

is in goede harmonie met de verenigingen verder onderhandeld en zijn plannen verder uitgewerkt tot een concept welke in 2017 definitief moet worden.
Het regulier onderhoud van de voetbal- en hockeyvelden, lichtmasten en de beregeningsinstallatie is conform plan uitgevoerd.

3.3.3 Water

Onderhoud en beheer watergangen en vijvers

Het te onderhouden watergang areaal in Scherpenzeel is ca. 81 km. Door de nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen, o.a. Renes en Heijhorst, in Scherpenzeel is het areaal wat toegenomen.

In 2016 is het onderhoud en beheer van de watergangen, bermen en duikers door de gemeente uitgevoerd. Dit tot tevredenheid van het Waterschap en de bewoners. Op basis van de klachten en meldingen van de burgers zijn de bermen en taluds van de watergangen op een paar locaties extra onderhouden.

Onderhoud bruggen

Het totaal aantal door de gemeente te onderhouden houten bruggen in Scherpenzeel is 7. De houten brug ten hoogte van Heuvelskamp 29 in de wijk De Voorposten was in 2016 gerestaureerd. Deze brug was gebouwd in 1994 tijdens het woonrijp maken van de woonwijk Heuvelskamp. De restauratiewerkzaamheden zijn uitgevoerd binnen het beschikbare budget.

Baggerplan

In 2016 zijn er geen baggerwerkzaamheden uitgevoerd. De baggerwerkzaamheden in het stedelijke gebied van Scherpenzeel hoeven volgens het door het Waterschap opgestelde baggerplan van 2014 pas in 2022 te starten. In 2019 worden de watergangen opnieuw gepeild en op basis hiervan wordt het baggerplan indien nodig opnieuw bijgesteld.

Grondwater en grondwatermeetnet

De dorpskern van Scherpenzeel ligt in een van nature nat gebied met relatief hoge grondwaterstanden. Gedurende natte perioden komt op diverse plaatsen in de kern grondwateroverlast voor.

In november 2016 is het grondwaterbeleid- en beheerplan (GWBBP) door de raad vastgesteld. Dit plan was gezamenlijk opgesteld met de gemeente Woudenberg en het Waterschap Vallei en Veluwe. In het GWBBP zijn de kosten voor de aanleg van drainage in het openbaar gebied voor de periode van 2016-2022 opgenomen.

Onderhoud grondwatermeetnet

Om de gemeentelijke grondwaterzorgtaak adequaat te kunnen invullen is inzicht in de grondwatersituatie nodig. Hiervoor is er een grondwatermeetnet met 29 meetlocaties – 22 locaties met dataloggers voor periodieke meting en 7 locaties met telemetrie voor real-time meting. In het Afvalwaterplan (AWP) 2013-2017 zijn de kosten voor het jaarlijks onderhoud / beheer van dit grondwatermeetnet opgenomen.

Het onderhoud van dit grondwatermeetnet is uitgevoerd door het Platform Vallei en Eem onder eindverantwoordelijkheid van Waterschap Vallei en Veluwe. Het onderhoud en beheer van dit grondwatermeetnet in Scherpenzeel is in 2016 tot onze tevredenheid uitgevoerd binnen het beschikbare budget.

Watermaatregelen in Scherpenzeel Zuid

Gelet op de (grond)wateroverlast, de te verbeteren waterkwaliteit rondom 'Huize Scherpenzeel' en de diverse ruimtelijke ontwikkelingen in het zuidelijk deel (ten zuiden van de Stationsweg / Dorpsstraat) van Scherpenzeel is in 2014 een waterstructuurplan opgesteld voor dit gebied met een uitvoeringsplan tot 2022.

De uitbereiding van de watergang langs de Lambalgerkeerkade is in 2016 gestart conform het waterstructuurplan. Dit ten behoeven van de optimale afvoeren van het water in de

nieuwe woningenwijk van Heijhorst. De kosten hiervoor zijn gedekt vanuit de grondexploitatie van het plan Zuid-Heijhorst en het AWP 2013-2017.

3.3.4 Riolering

Onderhoud en beheer rioleringssysteem

Het onderhoud en beheer van het rioleringssysteem is in 2016 tot tevredenheid uitgevoerd. Als gevolg hiervan zijn de klachten en meldingen over de riolering – verstopping, storing aan de pompen gemalen etc. – afgenomen tot zeer beperkt.

Op een aantal locaties zijn in 2016 grote incidentele reparaties uitgevoerd op de oude rioolleiding. Dit vanwege de zware verstopping die niet vooraf voorzien was.

Samenwerking met de buurgemeenten

Sinds november 2011 zijn - onder een Afvalwaterteam (AWT) kring Woudenberg - de gemeente Scherpenzeel, de gemeente Woudenberg en het Waterschap Vallei en Veluwe intensief bezig met de samenwerking in de (afval)waterketen " Zuiveringskring Woudenberg". In 2016 zijn de activiteiten volgens het uitvoeringsplan van het AWT voor dat jaar binnen het beschikbare budget uitgevoerd.

De samenwerking is zo succesvol dat op 5 december 2016 de samenwerkingsovereenkomst met Woudenberg en waterschap is verlengd voor 5 jaar.

Samenwerken in het Platform Water

Daarnaast heeft in 2016 de gemeente Scherpenzeel, zoals afgelopen jaren, samen met andere gemeenten in de regio en het waterschap, deelgenomen aan het Platform Water Vallei en Eem in onderzoek en beleidsactiviteiten op het gebied van afvalwaterketen.

3.3.5 Gebouwen

Gemeentelijke gebouwen

De doelstelling van de beheerplannen is om de conditie van de gemeentelijke gebouwen te bewaken, achterstallig onderhoud te voorkomen en inzicht te hebben in de noodzakelijke instandhoudingskosten over een langere periode. De gebouwen waarvoor beheerplannen zijn opgesteld omvatten:

- toren NH-kerk
- brandweerkazerne/gemeentewerkplaats
- Buitenplaats
- de Villa.

De stand van deze voorzieningen ultimo 2016 bedraagt € 421.828,-. Aan de onderhoudsvoorzieningen zijn in 2016 de volgende bedragen toegevoegd:

- Brandweergarage/werkplaats	€ 30.000,-
- Toren NH-kerk	€ 6.337,-
- Buitenplaats	€ 18.000,-
- Villa	€ 22.000,-
	<u>€ 76.337,-</u>

De verwachting was dat de ambtswoning in 2016 in de verkoop zou gaan. Vanwege marktomstandigheden en ontwikkelingen in het kader van plan Weidelaer is dat niet gebeurd, vandaar dat alleen het jaarlijks terugkerende onderhoud aan installaties uitgevoerd is.

Bij diverse gemeentelijke eigendommen zijn in 2016 de volgende werkzaamheden verricht:

- brandweergarage/werkplaats: naast onderhoud aan installaties en dak, zijn alle luchtheaters vervangen, mechanisch afzuiging, het hekwerk gedeeltelijk vervangen/verplaatst en heeft een keuring van elektrische installatie plaatsgevonden conform de NEN 3410. Het schilderwerk is een jaar uitgesteld;

- Toren NH-kerk: er is alleen jaarlijks onderhoud uitgevoerd aan o.a. het uurwerk. Verder is een meerjarig onderhoudsprogramma opgesteld. Op basis van dit programma is voor de onderhoudswerkzaamheden subsidieaanvraag bij de Rijksdienst. Op deze aanvraag is positief beschikt.
- Villa: het schilderwerk is nog niet uitgevoerd. Dit in één gang uitvoeren met de vervanging van het meubilair en vloerbedekking;
- Buitenplaats: in één gang zijn met de vervanging van het meubilair op de 1e en 2e verdieping de vloerbedekking vervangen en wanden geschilderd.

Overzicht beheerplannen, planperiodes en financieringswijze

Categorie	Beheerplan	Planperiode	Herziening	Financiering
Wegen	Wegen	2016-2025	2016	Reserve wegen
	Openbare verlichting	2015-2024	2024	Reserve lichtmasten
Groen	Notitie beheer plantsoenen	2008	-	Exploitatie
	Notitie beheer begraafplaatsen	2008		
	Bomenstructuurplan	2016-2041	2016	Exploitatie en voorziening
	Sportvelden de Bree	2016-2020	2017	Exploitatie en voorziening
Water	Grondwater beheer en beleidsplan	2016-2022	2021	Exploitatie
	Water structuurplan Zuid	2014-2022		
Riolering	Riolering (AWP)	2013-2017	2017	Reserve riolering
Gebouwen	Gebouwen	2014-2023	2017	Voorziening
	Onderwijsgebouwen	2008-2017	2015/2016	Reserve Nieuwbouw onderwijsgebouwen
	Sportaccommodaties	2016-2025	2017	Voorziening Sportaccommodaties

4. PARAGRAAF FINANCIERING

Wat is financiering?

Voor alles wat de gemeente doet is geld nodig. De treasuryfunctie houdt zich bezig met het financieren van de gemeentelijke activiteiten. Hierbij kan het nodig zijn dat soms tijdelijk geld geleend moet worden. Maar anders dan de term financiering suggereert, kan het ook zo zijn dat er geld aanwezig is dat niet direct nodig is. Dit kan worden uitgezet tegen zo gunstig mogelijke rentetarieven. De ervaring leert dat rond financiële transacties (denk aan beleggingen, opties e.d.) grote risico's kunnen worden gelopen. Om die risico's te kunnen minimaliseren is er treasurybeleid. Dit beleid is verwoord in een zogenaamd treasurystatuut.

Treasurystatuut

Op basis van de Wet Fido³ moet elk decentraal overheidslichaam een treasurystatuut hebben. Het Treasurystatuut is in 2014 geactualiseerd, waarbij tevens de wetswijzigingen rond het schatkistbankieren en de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) zijn betrokken.

In het statuut is vastgelegd dat de treasuryfunctie van de gemeente dient tot:

- a. het zorgen voor de tijdige beschikbaarheid van de benodigde geldmiddelen tegen acceptabele condities (beschikbaarheid);
- b. het beheersen en bewaken van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen van de gemeente zijn verbonden (risicominimalisatie);
- c. het minimaliseren van de kosten van het beheer van de geldstromen en financiële posities (kostenminimalisatie);
- d. het optimaliseren van het rendement van beschikbare liquide middelen binnen de kaders van de in dit statuut opgenomen limieten en richtlijnen (rentemaximalisatie).

Verder wordt uitgewerkt:

- Onder welke voorwaarden het college ter uitoefening van de publieke taak leningen kan aangaan, middelen uitzetten en garanties verstrekken.
- Hoe de diverse risico's beheerst worden.
- Hoe de geldstromen op elkaar worden afgestemd om kosten te beperken en opbrengsten te optimaliseren.
- Hoe de verantwoordelijkheden liggen tussen college en raad en welke bevoegdheden en functiescheidingen in de ambtelijke organisatie worden vastgelegd.

Uiteraard wordt daarbij aangesloten bij de wettelijke regelingen.

Beleggingen

De gemeente heeft geen obligaties in portefeuille.

³ Wet Financiering Decentrale Overheden

In- en externe ontwikkelingen/rentevisie

Externe invloeden - rentevisie

Factoren van 'buiten en van binnen' zijn van invloed op de treasuryfunctie. Bij invloeden van buiten gaat het vooral om de rentestand. Iets waar men als gemeente geen invloed op heeft.

De ECB heeft haar officiële rente⁴ per 10 maart 2016 nog verlaagd naar 0,00%, zodat banken gemakkelijk aan liquiditeiten kunnen komen. Dit percentage geldt nog steeds.

Interne invloeden – liquiditeitenprognose

Bij interne invloeden gaat het om zaken die invloed hebben op de behoefte aan geldmiddelen, op korte en lange termijn. Hierbij kan het gaan om bijvoorbeeld nieuwe beleidsvoornemens of grote vervangingsinvesteringen.

Het afgelopen jaar was het aantrekken van financiering niet nodig.

De gemeente heeft ook de mogelijkheid voor kortere periodes tegen een relatief gunstig tarief 'rood' te staan op de rekening-courant bij de BNG tot maximaal € 1,5 miljoen.

In het tweede kwartaal 2017 wordt de liquiditeitenprognose geactualiseerd.

Financiering

Algemeen

Eén van de doelstellingen van de Wet Fido is het risico op rentestijgingen zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan de gemeente voorkomen door het bedrag waarover bij herfinanciering of herziening van het rentepercentage risico wordt gelopen te beperken. Vanaf 2009 geldt een wettelijk minimum voor de renterisiconorm van € 2,5 miljoen. Voor Scherpenzeel mag niet meer dan voor € 2,5 miljoen aan schuld, het rentepercentage herzien of geherfinancierd worden. Er is op dit moment geen langlopende geldlening.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet staat de gemeente toe een bedrag van ruim € 1,5 miljoen door kortlopende leningen in financieringsbehoefte te voorzien. Bij overschrijding van deze limiet in twee opeenvolgende kwartalen, geldt de verplichting tot het nemen van maatregelen (i.c. lang financieren). Dit heeft zich in 2016 niet voorgedaan.

Relatiebeheer

Met de BNG Bank is een zogenaamde financieringsovereenkomst gesloten waarin is geregeld dat, in vergelijking met andere marktpartijen, voordeliger tarieven worden aangeboden. Het betreft o.a. een kredietarrangement met een limiet van € 1.500.000. De rente is gebaseerd op 1-maands Euribor met een opslag van 0,35 procent.

⁴ De ECB-rente (ook wel refirente genoemd) is het tarief dat banken moeten betalen wanneer ze geld van de ECB lenen. Banken maken gebruik van deze regeling op momenten van liquiditeitskrapte.

5. PARAGRAAF GRONDBELEID

Inleiding

Het gemeentelijk grondbeleid in Scherpenzeel komt tot uitdrukking in de uitvoering van project plan Zuid. Hier zijn project Heijhorst en Akkerwinde in uitvoering genomen. Het grondbeleid is hierbij een belangrijk instrument om doelstellingen te bereiken. Met het aanbieden van herzieningen grondexploitatie wordt de raad telkens geïnformeerd over de actualisatie per complex. Indien van toepassing wordt hiermee ook aangegeven of het noodzakelijk is om een voorziening te treffen.

De baten en lasten van de grondexploitatie zijn verantwoord in programma 8. Het projectmatige karakter van de grondexploitatie is afwijkend ten opzichte van de rest van de gemeentelijke exploitatie. Het verantwoorde saldo van baten en lasten wordt bepaald door het resultaat op de afgesloten complexen en de winst- en verliesnemings op complexen. De resterende baten en lasten worden geactiveerd en hebben als zodanig geen invloed op het resultaat van het betreffende jaar. Deze activering wordt zichtbaar op de balans van de gemeente onder "voorraden".

Voor gronden welke niet in uitvoering zijn genomen geldt, dat deze zijn opgenomen op de balans onder de materiële vaste activa.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de volgende onderwerpen, zoals voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording:

- een visie op het grondbeleid;
- de wijze waarop de gemeente het beleid uitvoert (per complex);
- een prognose van de verwachte resultaten;
- onderbouwing en methode van winstnemings;
- de beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken (in relatie tot de risico's)

Visie

Vanaf 2012 wordt gewerkt met een visie uit de nota grondbeleid. Hierin is besloten dat per eigenaar, project of gebied wordt beoordeeld of, en in hoeverre een actief grondbeleid kan en zal worden toegepast. Daar waar al actieve grondpolitiek aan de orde is, zoals bij Plan Zuid en de Akkerwinde, is het wenselijk dat er beleid wordt gevormd op de diverse onderdelen van het grondbeleid zoals grondprijzen, herziening exploitaties, kostenverhaal, resultaatbepaling en het afdekken van risico's.

In 2013 is de structuurvisie vastgesteld. Hierin is de mogelijkheid tot het ontwikkelen van woningbouw op de gronden die in het bezit zijn van o.a. de gemeente voor de komende jaren vastgelegd. Naast de structuurvisie is in 2013 ook de woonvisie vastgesteld, waarin de afzetmogelijkheid voor toekomstige woningbouw is onderbouwd. Deze visie vormt een belangrijk kader voor de woningbouwplanning. In 2016 is de woonvisie geactualiseerd en zijn er kaders vastgesteld voor prestatieafspraken met de woningbouwcorporatie. Het College heeft in 2016 de grondprijzen op kleine onderdelen aangepast.

Uitvoering grondbeleid

De komende jaren worden op basis van de structuurvisie voornamelijk eigen gronden ontwikkeld. Hiervoor worden de nodige voorbereidingen getroffen op het gebied van financiële haalbaarheid, planning, procedures en het enthousiasmeren en betrekken van potentiële afnemers. De raad wordt tijdens dit proces telkens geïnformeerd over de resultaten. Exploitatie worden tweemaal per jaar ter vaststelling aangeboden.

Aangezien de gemeente de komende jaren voornamelijk eigen gronden wil ontwikkelen, zal naar verwachting een exploitatieplan niet aan de orde zijn. Mocht een ontwikkeling op gronden van derden zich voordoen, dan zal de gemeente dit mogelijk maken via een anterieure overeenkomst. Hierin worden afspraken gemaakt over o.a. kostenverhaal, planschade, bouwprogramma en bijdragen aan ruimtelijke ontwikkelingen buiten het plangebied.

Resultaten in exploitatie genomen gronden (x 1.000 euro)

Complex	Boekwaarde 1-1	vermeerdering	vermindering	Resultaat	Boekwaarde 31-12	Verwachte eindwaarde nominaal	Jaar eind- resultaat
Heijhorst	471	971	2575	1133	0	0	2017
Akkerwinde	1030	417	0	0	1447	729	2022
Bruinhorst	0	45	0	0	45	11	2020

Complex Heijhorst

De ontwikkeling op complex Heijhorst is nagenoeg afgerond. Voor de nog te maken kosten in 2017 is een voorziening gevormd. Het resultaat is positiever afgesloten dan werd verwacht in de laatste prognose van september jl.

Complex Akkerwinde

Het bestemmingsplan wordt naar verwachting in september behandeld ter vaststelling. Gelijktijdig met de vaststelling van de jaarrekening wordt ook een herziening van de grondexploitatie aangeboden ter vaststelling. Hier is het hele bestemmingsplangebied Akkerwinde in opgenomen in verband met een overname van gronden.

Complex Bruinhorst

Het bestemmingsplan wordt naar verwachting gelijktijdig met het vaststellen van deze jaarrekening vastgesteld. Op het complex worden grotendeels sociale huurwoningen ontwikkeld in samenwerking met Woonstede.

Winstneming

We volgen het voorzichtigheids- en realisatiebeginsel en nemen pas winst als deze gerealiseerd is en er voldoende zekerheid bestaat over de nog te verwachten uitgaven en inkomsten. In 2016 sloten we het complex Heijhorst administratief af en troffen we een voorziening voor het saldo van de nog te verwachten uitgaven en inkomsten. De winstneming voor Heijhorst in 2016 bedraagt € 1,1 mln.

Voor het complex Akkerwinde verwachten we een winstneming van € 729.000 (eindwaarde in 2022).

Reserve grondexploitatie

De gemeente voert actief grondbeleid en is een speler op de grondmarkt. Dit brengt risico's met zich mee, zowel conjuncturele als projectrisico's. Jaarlijks actualiseren we gelijktijdig met de grondexploitaties ook de risicoanalyse. In de risicoanalyse bekijken we de conjuncturele risico's voor de grondexploitaties (BIE = bouwgrond in exploitatie); bijvoorbeeld ontwikkeling grondprijzen, kosten voor bouw- en woonrijp maken. Daarnaast wordt per grondexploitatie beoordeeld of er projectrisico's spelen en schatten we de financiële impact in en de kans dat het risico zich voordoet. Per grondexploitatie tellen we

de risicobedragen op. Als een grondexploitatie voldoende winstpotentie (nog te verwachten winstneming) heeft om de risico's te dragen dan hoeven we geen middelen in de reserve grondexploitatie op te nemen.

De reserve grondexploitatie wordt de komende jaren gebruikt om het negatieve rente-effect in de exploitatie te dekken als gevolg van gewijzigde regels in het Besluit begroting en verantwoording.

Heijhorst:	geen risico's meer
Akkerwinde:	saldo van kansen en bedreigingen geven € 180.000 als risicobedrag en dat dit kunnen we opvangen met de verwachte winstneming.
Bruinhorst:	saldo van risico's bedragen € 11.000 en dit kunnen we opvangen met de verwachte winstneming.

Bij de materieel vaste activa (MVA) zijn de gronden voor 't Voort opgenomen tegen de boekwaarde per 31.12.2015. We verwachten 't Voort in 2018 in exploitatie te nemen en onder het overgangsrecht mogen we vanaf 2016 tot moment van exploitatie niet bijschrijven op de boekwaarde. De globale grondexploitatie en risico-analyse laat zien dat 't Voort bij exploitatie voldoende winstpotentie heeft om de conjuncturele en projectrisico's op te vangen. In de reserve grondexploitatie willen we wel een bedrag van € 0,3 mln reserveren voor het risico dat de ontwikkeling van 't Voort niet doorgaat. De onderbouwing hiervan is het verschil in boekwaarde en de waarde in huidige staat met een kans van 20%.

De stand van de reserve ultimo 2016 is voldoende om de risico's op grondexploitatie te kunnen dragen (€ 793.587).

Voorziening Dorpsontwikkeling-Scherpenzeel Zuid

In de structuurvisie staat beschreven dat alle bouwprojecten in het gebied ten zuiden van de centrale as gaan bijdragen aan het fonds. In de structuurvisie is vastgelegd waar de grens ligt voor het plangebied. Met de grondverkoop in 2016 zijn afdrachten gedaan ten gunste van deze voorziening. De stand van de voorziening Dorpsontwikkeling-Scherpenzeel Zuid bedraagt ultimo 2016 € 291.007,--.

6. PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

6.1 Wat is een verbonden partij?

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de verbonden partijen van de gemeente Scherpenzeel. Met verbonden partijen worden rechtspersonen bedoeld waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

- Onder *bestuurlijk* belang wordt bedoeld, een plaats in het bestuur of het hebben van stemrecht;
- met *financieel* belang wordt bedoeld dat de gemeente middelen ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partijen kunnen worden verhaald op de gemeente.

Er wordt het volgende onderscheid gemaakt tussen de verschillende soorten verbonden partijen:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschappen en coöperaties;
- Stichtingen en verenigingen;
- Overige verbonden partijen;

6.2 Waarom inzicht in verbonden partijen?

Deze paragraaf is om twee redenen van belang voor de raad. Op de eerste plaats voeren de verbonden partijen vaak beleid uit dat de gemeente in principe ook zelf kan doen. De gemeente blijft de uiteindelijke verantwoordelijkheid houden voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Er blijft dus voor de raad nog steeds een kaderstellende en controlerende taak over bij die programma's. Helaas is dit niet altijd makkelijk, vooral niet als de overige verbonden partijen veel groter zijn. De eigen inbreng in dergelijke verbanden is dan soms erg moeilijk te realiseren. Op de tweede plaats zijn er kosten gemoeid met de deelname en zijn er financiële risico's die de gemeente met de deelname kan lopen. Indien er ten aanzien van verbonden partijen reële risico's worden gelopen, zijn deze benoemd in de paragraaf 'Weerstandsvermogen'. Hier wordt in dat geval naar verwezen.

6.3 Verbonden partijen van Scherpenzeel

Hieronder volgt een overzicht van de verbonden partijen van de gemeente Scherpenzeel. Hierbij is onder meer weergegeven wat de doelstelling van de gemeente is om participeren in de betreffende verbonden partij en de financiële situatie van de verbonden partij. Waar mogelijk zijn de cijfers van de verbonden partijen uit het jaarverslag 2016 weergegeven. In een aantal gevallen is dit echter niet mogelijk geweest; in dat geval zijn de meest recente cijfers opgenomen. De jaarlijkse bijdrage aan/van de verbonden partij is verwerkt in deze programmabegroting.

Verbonden partij	R ⁵	Doelstelling deelname	Bestuurlijk vertegenwoordiger	P.	Financieel belang gemeente 2016	Financieel resultaat 2016	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
Gemeenschappelijke regeling								
Regio De Vallei, Ede		Transport en verwerking GFT-afval	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	7.	€ 1.543	€ 4.062 (concept jaarrekening)	31-12-2015: € 526.115 31-12-2016: € 490.177	31-12-2015: € 2.417.547 31-12-2016: € 5.050.510
Regio FoodValley, Ede	*	Gemeentelijke belangenbehartiging op diverse deelgebieden	Burgemeester B. Visser	Div .	Inwoner-bijdrage: € 17.247 Stand reserve Foodvalley 01-01-2017: € 84.684	€ 417.335 (concept jaarrekening)	31-12-2015: € 896.154 31-12-2016: € 1.286.401	1-1-2015: € 6.646.524 1-1-2016: € 6.005.571
VGGM, Arnhem	*	Veiligheids- en Gezondheids- regio Gelderland Midden (VGGM) organiseert voor veiligheidsregio Gelderland Midden de hulpverlening. Doelstelling van deelname is het inkopen van kwalitatief hoogwaardige hulp- en dienstverlening	Wethouder H.J.C. Vreeswijk (volksgezondheid) Burgemeester B. Visser (regionale brandweer)	6. 8.	VGZ: € 104.090 JGZ 0-4: € 181.000 Brandweer: € 438.302	€ 4.500.000	31-12-2015: € 7.319.000 31-12-2016: € 7.983.000	31-12-2015: € 43.316.000 31-12-2016: 42.930.000

⁵ Voor de met * gemarkeerde verbonden partijen wordt een zeker risico gelopen en is een toelichting opgenomen bij de paragraaf 'Weerstandsvermogen'.

Verbonden partij	R ⁵	Doelstelling deelname	Bestuurlijk vertegenwoordiger	P.	Financieel belang gemeente 2016	Financieel resultaat 2016	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
		voor volksgezondheid en brandweertaken.						
Permar, Ede	*	Het mogelijk maken dat mensen met een arbeidshandicap op een voor hen passende wijze aan het werk kunnen.	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	6.	€ 224.562	- € 11.011.000	31-12-2015: € 0 31-12-2016: € 0	31-12-2015: € 12.423.000 31-12-2016: € 16.593.000
OddV, Ede	*	Omgevingsdienst de Vallei (Oddv) is een samenwerking bij de uitvoering van taken op het gebied van de Wet algemene bepaling omgevingsrecht	Burgemeester B. Visser	1.	€ 342.765	€ 288.000	31-12-2015 € 1.066.000 31-12-2016 € 1.207.000	31-12-2015 € 2.312.000 31-12-2016: 1.971.000
Vennootschappen en coöperaties								
O-gen, Scherpenzeel		O-gen is een samenwerking in het landelijk gebied van de Gelderse Vallei, Eemland, Utrechtse Heuvelrug en Kromme Rijnstreek. Het betreft een lidmaatschap van deze gebiedscorporatie. De Gebiedscoöperatie kent een UA vorm (Uitgesloten Aansprakelijkheid),	Burgemeester B. Visser	1.	Contributie: € 5.000	Nog niet bekend	1-1-2015: € 945.270 1-1-2016: € 957.371	1-1-2015: € 4.737.951 1-1-2016: € 3.347.000

Verbonden partij	R ⁵	Doelstelling deelname	Bestuurlijk vertegenwoordiger	P.	Financieel belang gemeente 2016	Financieel resultaat 2016	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
		waardoor de gemeente uitgesloten is van financiële risico's.						
Vitens, Zwolle		Als aandeelhouder invloed uitoefenen op drinkwatervoorziening. Aandelenbezit: € 7.746 (7.746 á € 1 nominaal). (Vaste jaarlijkse aflossing van € 7.071 + rente 2016 € 1.383)	Burgemeester B. Visser	3	Achtergestel de lening 31-12-2016: € 35.353 Rente en aflossing: € 8.454 Dividend: € 29.667	Onbekend	1-1-2017: € 441,3 miljoen 1-1-2018: € 466,1 miljoen	1-1-2017: € 1.292,8 miljoen 1-1-2018: € 1.289,6 miljoen
BNG, Den Haag		Participeren in Bank Nederlandse Gemeenten, die gericht is op gemeenten. De aandeelhouders betreffen uitsluitend gemeenten en provincies.	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	10	Normale uitkering dividend: € 3.580	€ 369 miljoen	31-12-2015: € 4,163 miljoen 31-12-2016: € 4,486 miljoen	31-12-2015: € 145,348 miljoen 31-12-2016: € 149,514 miljoen.
Stichtingen en verenigingen								
Kulturhus De Breehoek, Scherpenzeel	*	Toezicht op een deugdelijke exploitatie en realisatie van de 'kulturhus gedachte' waarbij voorzieningen op	Wethouder V.M. van de Fliert-Klein	2.	Exploitatie bijdrage: € 75.000	- € 277.166 (concept jaarrekening)	31-7-2015: € 2.419.000 31-12-2016:	31-7-2015: € 4.954.000 31-12-2016:

Verbonden partij	R ₅	Doelstelling deelname	Bestuurlijk vertegenwoordiger	P.	Financieel belang gemeente 2016	Financieel resultaat 2016	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
		het gebied van zorg, cultuur, educatie, sport en welzijn in één gebouw zijn samengebracht. Jaarlijkse aflossing € 75.000 (dekking uit de reserve Lening De Breehoek)			Onder voorwaarden aflossingsvrije lening (per 31/12/16): € 4.475.000		€ 2.248.000	€ 4.998.266
IBMN, Vianen		Inkoop- bureau Midden Nederland is een samenwerking op het terrein van inkoop en aanbesteding, gericht op het realiseren van kwalitatieve, procesmatige en financiële inkoopvoordelen.	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	9.	€ 54.407	€ 22.519	31-12-2015 € 91.233 31-12-2016 € 85.630	31-12-2015 € 169.237 31-12-2016 € 203.271
Eem Vallei Educatief, Barneveld		Voldoen aan de wettelijke verplichting in Scherpenzeel openbaar onderwijs aan te bieden. Met de deelname wordt beoogd om door middel van schaalgrootte efficiency- en kwaliteitsvoordelen te genereren.	Wethouder H.J.C. Vreeswijk	5.	Alleen bestuurlijk belang	Onbekend	n.v.t.	n.v.t.
Overige verbonden partijen								

Verbonden partij	R ₅	Doelstelling deelname	Bestuurlijk vertegenwoordiger	P.	Financieel belang gemeente 2016	Financieel resultaat 2016	Eigen vermogen	Vreemd vermogen
N.v.t.								

7. PARAGRAAF RECHTMATIGHEID

Reikwijdte rechtmatigheid en het normenkader

De gemeenteraad concentreert zich op zijn taakstellende en controlerende rollen. De externe accountant ondersteunt de raad in zijn controlerende functie onder meer bij het onderzoek naar rechtmatigheid.

Het controleprotocol is vastgesteld als een meerjarig model. Hierin staan nadere aanwijzingen aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening. Conform advies van de commissie BBV, geldt dit protocol voor dezelfde termijn als het contract met de accountant. Vanaf controlejaar 2017 wordt dit onderdeel herzien.

Het normenkader betreft de inventarisatie van de voor de accountantscontrole relevante regelgeving van hogere overheden en van de gemeente zelf. Het normenkader wordt vooraf ter kennisname aan de raad gestuurd. Het intern controleplan is op dit normenkader afgestemd.

Resultaten rechtmatigheidscontrole

De interne controlehandelingen zijn in 2016 uitgevoerd conform het intern controleplan. Het verslag van bevindingen van de interne controle over 2016 is nog niet aangeboden aan het College.

Voorwaardencriterium en M&O criterium

De rechtmatigheid is uitgebreider dan de getrouwheid. Afwijkingen van wet- en regelgeving kunnen betreffen: verslaggevingsaspecten, financiële beheershandelingen bij naleving wet- en regelgeving (dit is het voorwaardencriterium) en M&O (misbruik en oneigenlijk gebruik). Uit het verslag van bevindingen van de interne controle blijkt dat het bedrag aan financiële fouten over 2016 € 5.193 bedraagt. Dit bedrag blijft binnen de goedkeuringstolerantie van 1% van de lasten inclusief de toevoegingen aan de reserves.

Naast de controles in het kader van financiële rechtmatigheid is er ook controle uitgevoerd voor het onderdeel inkoop en aanbesteding. Dit onderdeel telt niet mee in voor de beoordeling van de financiële rechtmatigheid maar is wel gecontroleerd en wordt volgens afspraak inzichtelijk gemaakt. Hier zijn geen onrechtmatigheden uit naar voren gekomen.

Naast het intern controleplan zijn de specifieke uitkeringen gecontroleerd die zijn opgegeven in de Sisa-bijlage van de jaarrekening. De controle is uitgevoerd aan de hand van een risico-inventarisatieformulier per specifieke uitkering. Er zijn in deze controle geen fouten geconstateerd door de interne controle.

De interne controle heeft in het verslag van bevindingen per controleonderdeel verbeterpunten aangedragen. Het gaat om procesmatige verbeteringen welke het "in control zijn" vergroten en de risico's op fouten verkleinen. Dit geldt zowel ten aanzien van rechtmatigheid als ten aanzien van bedrijfsvoering.

Begrotingsrechtmatigheid 2016

De overschrijdingen in de jaarrekening 2016 zijn op programmaniveau beoordeeld op rechtmatigheid. Alleen de lastenkant is in de toets betrokken.

Van elke overschrijding wordt aangegeven op welke wijze deze past binnen de door de raad vastgestelde normen.

V= overschrijding binnen de norm

X= overschrijding buiten de norm

Programma	Overschrijding	Oordeel	Toelichting
Programma bouwen, wonen en ruimtelijke ordening	1.897.237	V	Kostenoverschrijding wordt veroorzaakt door uitgaven vastgestelde grondexploitaties, past binnen bestaand beleid.
Programma beheer openbare ruimte en sport	-	V	Geen overschrijdingen op dit programma
Programma economische zaken en werkgelegenheid	-	V	Geen overschrijding op dit programma
Programma kunst, cultuur en recreatie	-	V	Geen overschrijdingen op dit programma
Programma onderwijs en educatie	137.881	V	Kostenoverschrijding betreft kapitaallasten afboeken i.v.m. sloop Glashorst = binnen bestaand beleid
Programma maatschappelijke ondersteuning en volksgezondheid	-	V	Geen overschrijdingen op dit programma
Programma natuur en milieu	23.614	V	Voor een deel van deze overschrijding staat een directe baat tegenover. Voor een ander deel betreft dit een aanbesteding welke na laatste financiële rapportage bekend is geworden en dus geen sprake van niet tijdig signaleren.
Programma openbare orde en veiligheid	-	V	
Programma dienstverlening bestuur en organisatie	200.827	V	Kostenoverschrijding wordt veroorzaakt door - Mutaties in pensioenen wethouders door herberekening = bestaand beleid - Kosten waar directe baten tegenover staan
Programma algemene dekkingsmiddelen	67.452	V	Kostenoverschrijding wordt veroorzaakt door - Onderuitputting stelpost onvoorzien - Rente boekwaarde complex Wetro en Voort, bestaand beleid

8. PARAGRAAF BELASTINGEN EN TARIEVEN

Het beleid is er op gericht om de algemene heffingen trendmatig te verhogen, en de retributies kostendekkend te houden. In de Programmabegroting wordt jaarlijks verantwoording afgelegd van de keuzes die daarbij worden gemaakt.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van de opbrengsten van de lokale belastingen in 2016. De begrote bedragen zijn inclusief begrotingswijzigingen. Wanneer in financiële rapportages een actualisatie ten opzichte van de Programmabegroting 2016 heeft plaatsgevonden, is het oorspronkelijke bedrag tussen haakjes vermeld.

Tarief/belasting	Opbrengst x € 1.000			Opbrengst per inwoner in €	
	rekening 2015	begroot 2016	rekening 2016	2015	2016
OZB - eigenaar woning 0,1079% - eigenaar niet-woning 0,1413% - gebruiker niet-woning 0,1105%	1.442	1.422	1.384	151,46	145,24
Hondenbelasting € 65,00 voor de eerste hond € 109,00 elke volgende hond	37	48 (44)	43	3,91	4,51
Toeristenbelasting *) € 1,15 per overnachting	84	107	114	8,82	11,96
Afvalstoffenheffing - éénpers. € 168,50 - meerpers. € 210,65	715	729	729	75,15	76,50
Rioolheffing - € 253,58 per woning - € 253,58 per niet woning	1.094	1.173	1.080	114,91	113,34
Totaal	3.372	3.479	3.350	354,25	351,55

*) De bedragen zijn in een aantal gevallen inclusief verrekeningen uit oude jaren, waardoor sterke fluctuaties kunnen optreden. De ontwikkeling van de opbrengst per inwoner is in de volgende tabel weergegeven. Voor het onderdeel rioolrecht, afvalstoffenheffing en OZB betreft dat tevens de gemiddelde belastingdruk.

Jaar	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rioolrecht/-heffing	84,00	88,74	94,72	101,76	105,89	114,91	113,34
Afvalstoffenheffing	76,03	70,37	66,17	71,05	72,40	75,15	76,50
OZB	130,58	134,54	138,66	133,84	138,27	151,46	145,24
Hondenbelasting	3,88	4,21	4,17	3,99	4,13	3,91	4,51
Totaal	294,49	297,86	303,72	310,64	320,69	345,43	339,59

BALANS PER 31 DECEMBER 2016

- 1. Balans per 31 december 2016**
- 2. Waarderingsgrondslagen**
- 3. Toelichting op de balans**

1. Balans per 31 december 2016

ACTIVA		2016	2015	PASSIVA		2016	2015
VASTE ACTIVA				EIGEN VERMOGEN			
Immateriële activa	17.375		0	Algemene reserve	6.336.389	6.255.525	
Materiële activa				Bestemmingsreserves	17.469.640	17.528.721	
met economisch nut	12.593.527		8.942.347				
met economisch nut, waarvoor	7.017.191		7.013.031				
een heffing kan worden geheven	1.034.351		592.022	Saldo van de rekening	990.114	599.606	
met maatschappelijk nut							
Financiële activa	4.932.686		5.083.773				
		25.595.130	21.631.173				
VLOTTENDE ACTIVA				VOORZIENINGEN	24.796.143	24.383.852	
Vorraden	1.492.214		4.366.360		2.884.579	2.169.875	
Uitzettingen met				LANGLOPENDE SCHULDEN	185.620	294.787	
rentetypischelooptijd korter dan							
één jaar	3.523.508		2.456.450	KORTLOPENDE SCHULDEN	1.912.278	1.480.848	
Liquide middelen	15.005		13.846	BANK- EN GIROSALDI	825.506	91.630	
Overlopende activa	566.486		570.278	OVERLOPENDE PASSIVA	588.217	617.115	
		5.597.213	7.406.934				
Totaal activa		31.192.343	29.038.107	Totaal passiva		31.192.343	29.038.107

Garant- en borgstellingen

6.244.925

7.037.348

2. Grondslagen waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft. Verwezen wordt naar de Verordening waardering- en activeringsbeleid.

BBV

Met ingang van 1 januari 2004 is het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking getreden en is het Besluit comptabiliteitsvoorschriften 1995 (CV 1995) vervallen. Vanaf het boekjaar 2016 zijn de niet in exploitatie genomen gronden overgeheveld naar de materiële vaste activa (gronden en terreinen).

Algemeen

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van de historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Balans

Vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven.

Posten welke niet langer als immateriële activa kunnen worden beschouwd zijn in 2004 afgewaardeerd ten laste van de algemene reserve.

Materiële vaste activa met economisch nut worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven.

Voor de gehanteerde afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de Verordening waardering- en activeringsbeleid gemeente Scherpenzeel.

Materiële vaste activa, zijnde investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut worden niet geactiveerd en direct ten laste van het resultaat gebracht.

De raad kan besluiten van het gestelde af te wijken indien daar uit bedrijfseconomisch oogpunt aanleiding toe is. In dit geval wordt afgeschreven conform de in de Verordening waardering- en activeringsbeleid bepaalde afschrijvingstermijnen, welke als bijlage is opgenomen bij deze jaarrekening.

Financiële vaste activa

De langlopende geldleningen u/g zijn opgenomen tegen de nominale waarde. De obligatieportefeuille is gewaardeerd tegen de nominale waarde omdat de gemeente de obligaties wil aanhouden tot einde looptijd.

Vlottende activa

De niet in exploitatie genomen bouwgronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs.

Er wordt rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze gronden.

De vorderingen en liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Op advies van de accountant is met ingang van het boekjaar 2009 een voorziening voor dubieuze debiteuren gevormd. Hierbij is gekozen voor de statische methode. Hierbij wordt post voor post de mate van invorderbaarheid beoordeeld en op basis daarvan een percentage van 50% berekend om de omvang van de voorziening te bepalen.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders is echter op de contante waarde van de (reeds opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen gewaardeerd.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten de telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

3. Toelichting op de balans

ACTIVA

Immateriële vaste activa

Boekwaarde per 1 januari 2016		0
Investerings 2016	384.655	
Verminderings 2016		
		384.655
Afschrijvingen 2016		367.280
Boekwaarde per 31 december 2016		17.375

De immateriële vaste activa betreft projecten, die over meerdere jaren worden uitgevoerd. Conform de BBV-voorschriften dienen de bedragen van deze projecten elk jaar verantwoord te worden in de exploitatie.

De mutaties betreffen:

	<u>Vermeerderingen</u>	<u>Verminderings</u>
Sanering gasfabriekterrein	7.532	
Uitvoeringsmaatregelen GVVP	23.202	
BWKP, grondwaterbeleidsplan, aansluitverordening	21.028	
Wegen bouwplan Wilgenhof	96.850	
Aanleg parkeerplaatsen Lambalgen	153.522	
Extra infra Ringbaan	1.746	
Klinkerverharding Boslaan	63.400	
Vorbereidingskosten exploitatie Wetroterrein	17.375	
Totaal	384.655	0

Materiële vaste activa

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Boekwaarde per 31 december		
Gronden en terreinen:		
- met economisch nut	4.559.937	1.513.724
- met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	316.723	323.671
Woonruimten (met economisch nut)	0	0
Bedrijfsgebouwen (met economisch nut)	7.703.959	7.054.170
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:		
- met maatschappelijk nut	1.034.351	592.022
- met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	6.488.877	6.466.469
Vervoermiddelen (met economisch nut)	36.676	49.222
Machines, apparaten en installaties:		
- met economisch nut	76.904	92.959
- met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven	211.592	222.891
Overige materiële vaste activa (met economisch nut)	216.050	232.273
Totaal	20.645.069	16.547.401

Het verloop van deze posten is als volgt:

Gronden en terreinen

met economisch nut

Boekwaarde per 1 januari 2016		1.513.724
Gronden 't Voort (wijziging BBV)		2.206.574
Gronden Wetroterrein (wijziging BBV)		<u>1.087.682</u>
		4.807.980
Investerings 2016	215.135	
Verminderings 2016	<u>0</u>	
		<u>215.135</u>
		5.023.115
Afschrijvings 2016		<u>75.696</u>
		4.947.419
Af: Voorziening herwaardering Wetroterrein		<u>387.482</u>
Boekwaarde per 31 december 2016		<u><u>4.559.937</u></u>

De mutaties betreffen:	<u>Vermeerderingen</u>	<u>Verminderings</u>
Parkeerterrein Marktstraat 44	215.135	
	<u>-</u>	<u>-</u>
	<u><u>215.135</u></u>	<u><u>0</u></u>

met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven

Boekwaarde per 1 januari 2016		323.671
Investerings 2016	0	
Verminderings 2016	<u>0</u>	
		<u>0</u>
		323.671
Afschrijvings 2016		<u>6.948</u>
Boekwaarde per 31 december 2016		<u><u>316.723</u></u>

De mutaties betreffen:	<u>Vermeerderingen</u>	<u>Verminderings</u>
	<u>0</u>	<u>0</u>
	<u><u>0</u></u>	<u><u>0</u></u>

Bedrijfsgebouwen (economisch nut)

Boekwaarde per 1 januari 2016		7.054.171
Investerings 2016	1.089.187	
Verminderings 2016	<u>30.902</u>	
		<u>1.058.285</u>
		8.112.456
Afschrijvingen 2016		<u>408.497</u>
Boekwaarde per 31 december 2016		<u><u>7.703.959</u></u>

De mutaties betreffen:	<u>Vermeerderingen</u>	<u>Verminderings</u>
Vervangende nieuwbouw de Viermaster	593.260	
Uitbreiding Wittenberg	391.431	
Vervangende nieuwbouw Glashorst	39.870	
Meubilair villa en buitenplaats 2015/2016	64.626	
Afboeking boekwaarde grond B.B.S. Bruinhorst		30.902
Totaal	<u><u>1.089.187</u></u>	<u><u>30.902</u></u>

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken:**met maatschappelijk nut**

Boekwaarde per 1 januari 2016		592.022
Investerings 2016	488.188	
Verminderings 2016	<u>0</u>	
		<u>488.188</u>
		1.080.210
Afschrijvingen 2016		<u>45.859</u>
Boekwaarde per 31 december 2016		<u><u>1.034.351</u></u>

De mutatie betreft:	<u>Vermeerderingen</u>	<u>Verminderings</u>
Vervanging openbare verlichting 2015	488.188	
	<u><u>488.188</u></u>	<u><u>0</u></u>
Totaal		

met economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven

Boekwaarde per 1 januari 2016		6.466.469
Investerings 2016	155.222	
Verminderings 2016	<u>74.250</u>	
		<u>80.972</u>
		6.547.441
Afschrijvingen 2016		<u>58.564</u>
Boekwaarde per 31 december 2016		<u><u>6.488.877</u></u>

De mutaties betreffen:	<u>Vermeerderingen</u>	<u>Verminderingen</u>
Schoonwatertracé fase 3	44.497	
Vervanging riolering Holevoetlaan	47.049	74.250
Schoonwatertracé fase 4	37.082	
Vervanging riolering Glashorst e.o.	24.919	
Uitvoeringsmaatregelen grondwaterbeleidsplan	1.675	
Totaal	<u>155.222</u>	<u>74.250</u>

Vervoermiddelen (economisch nut)

Boekwaarde per 1 januari 2016	49.222
Investerings 2016	0
Verminderings 2016	<u>0</u>
	0
	49.222
Afschrijvingen 2016	<u>12.546</u>
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>36.676</u>

De mutaties betreffen:	<u>Vermeerderingen</u>	<u>Verminderingen</u>
Totaal	<u>0</u>	<u>0</u>

Machines, apparaten en installaties

met economisch nut

Boekwaarde per 1 januari 2016	92.959
Investerings 2016	0
Verminderings 2016	<u>0</u>
	0
	92.959
Afschrijvingen 2016	<u>16.055</u>
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>76.904</u>

De mutaties betreffen:	<u>Vermeerderingen</u>	<u>Verminderingen</u>
Totaal	<u>0</u>	<u>0</u>

**met economisch nut, waarvoor een
heffing kan worden geheven**

Boekwaarde per 1 januari 2016		222.891
Investerings 2016	11.513	
Verminderings 2016	<u>0</u>	
		<u>11.513</u>
		234.404
Afschrijvingen 2016		<u>22.812</u>
Boekwaarde per 31 december 2016		<u><u>211.592</u></u>

De mutaties betreffen:	<u>Vermeerderingen</u>	<u>Verminderings</u>
Ondergrondse containers	11.513	
Totaal	<u><u>11.513</u></u>	<u><u>0</u></u>

Overige materiële vaste activa (economisch nut)

Boekwaarde per 1 januari 2016		232.273
Investerings 2016	65.304	
Verminderings 2016	<u>0</u>	
		<u>65.304</u>
		297.577
Afschrijvingen 2016		<u>81.527</u>
Boekwaarde per 31 december 2016		<u><u>216.050</u></u>

De mutaties betreffen:	<u>Vermeerderingen</u>	<u>Verminderings</u>
Infoplan 2016	38.989	
Implementatiekosten E-HRM systeem	26.315	
Totaal	<u><u>65.304</u></u>	

Financiële vaste activa

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Boekwaarde per 31 december:	4.916.976	5.157.108
Overige langlopende geldlenings	15.710	15.710
Effecten	<u></u>	<u></u>
	<u><u>4.932.686</u></u>	<u><u>5.172.818</u></u>
Totaal		

<u>Overige langlopende geldleningen</u>		
Boekwaarde per 1 januari 2016		5.068.063
Verstrekte startersleningen		0
Verstrekte geldlening		0
		<u>5.068.063</u>
Aflossing startersleningen	59.016	
Aflossing geldlening Vitens	7.071	
Aflossing geldlening De Breehoek	<u>85.000</u>	
		<u>151.087</u>
Boekwaarde per 31 december 2016		<u><u>4.916.976</u></u>

Specificatie:

SVN startersleningen		386.623
Geldlening De Breehoek		4.495.000
Achtergestelde lening Vitens		<u>35.353</u>
		<u><u>4.916.976</u></u>

Effecten

Boekwaarde per 1 januari 2016		15.710
Stortingen		0
		<u>15.710</u>
Aflossing/verkoop obligaties		<u>0</u>
Boekwaarde per 31 december 2016		<u><u>15.710</u></u>

Er zijn geen obligaties meer in bezit van de gemeente Scherpenzeel.
De nominale waarde van de overige aandelen bedraagt € 15.710.

Viottende activa

<u>Voorraden</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Grond- en hulpstoffen:		
- niet in exploitatie genomen bouwgronden		3.294.257
Onderhanden werk:		
- Onderhanden werk inzake grondexploitatie	<u>1.492.214</u>	<u>1.500.639</u>
Boekwaarde per 31 december	1.492.214	4.794.896
Af: voorziening herwaardering grondposities	<u>0</u>	<u>428.536</u>
Waarde grondvoorraad	<u><u>1.492.214</u></u>	<u><u>4.366.360</u></u>

De waarde van de niet in exploitatie genomen bouwgronden ('t Voort en Wetroterrein) zijn volgens de voorschriften verantwoord onder de materiële vaste activa.

Specificatie van de boekwaarde per 31 december 2016 van de bouwgronden is als volgt:

	<u>Boekwaarde</u>
Complex Bruinhorsterlaan	45.445
Complex Akkerwindelaan	1.446.769
	<u></u>
Boekwaarde per 31 december 2016	<u><u>1.492.214</u></u>

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
<u>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</u>		
Debiteuren	195.564	330.240
Dubieuze debiteuren	<u>-26.876</u>	<u>-95.696</u>
	168.688	234.544
Belastingdebiteuren	116.889	134.498
Vorderingen openbare lichamen	1.420.193	1.474.148
Vorderingen Sociale Zaken	58.398	45.926
Rek.crt Stimuleringsfonds Volkshuisvesting	185.909	124.009
Compensabele BTW	18.356	50.459
Overige vorderingen	22.294	22.588
Schatkistbankieren	1.532.781	370.278
Per 31 december:	<u>3.523.508</u>	<u>2.456.450</u>

Liquide middelen

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Rabobank, rek.crt	5.217	5.349
Regiobank	9.788	815
Kasbank		7.682
Per 31 december:	<u>15.005</u>	<u>13.846</u>

De berekening van het drempelbedrag schatkistbankieren is opgenomen als bijlage.

Overlopende activa

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Nog te ontvangen bedragen	529.169	554.028
Vooruitbetaalde bedragen	37.317	16.250
Per 31 december:	<u>566.486</u>	<u>570.278</u>

Specificatie nog te ontvangen bedragen:

Nog te ontvangen Food Valley inzake jeugd 2015	233.919
Nog te ontvangen Food Valley inzake jeugd 2016	26.769
SVB afrekening PGB jeugd 2016	59.593
Rijksbijdrage BBZ gevestigde zelfstandigen 2016	2.058
Min. van Sociale Zaken, vangnetregeling 2016	159.606
VGGM, BTW 2016	3.638
Gemeente Ede, creditnota archiefzorg 2016	1.948
Gemeente Woudenberg, afrek. belastingsamenwerking 2016	41.637
	<u>529.169</u>

Specificatie vooruitbetaalde bedragen:

Permar, vooruitbetaalde kosten 2017	<u>37.317</u>
-------------------------------------	---------------

PASSIVA

Reserves

Stand per 1 januari 2016	24.383.851
Rentetoevoeging	356.012
Vermeerderingen	<u>925.715</u>
	<u>1.281.727</u>
	25.665.578
Verminderen	<u>1.859.548</u>
	23.806.030
Voordelig rekeningresultaat 2016	<u>990.114</u>
Stand per 31 december 2016	<u>24.796.144</u>

Hieronder volgt een specificatie van de reserves en de mutaties 2016, alsmede het doel waarvoor de reserves zijn ingesteld.

Het voordelig rekeningresultaat 2015 ad € 599.606 is conform het raadsbesluit verwerkt.

Specificatie:

Toevoeging algemene reserve	581.206
Budgetoverheveling (via algemene reserve)	49.800
Onttrekking reserve automatisering	-31.400

Overzicht reserves

Naam reserve	Saldo begin		Vermeer-	Verminde-	Saldo einde
	boekjaar	Toevoeging	deringen	ringen	boekjaar
		rente			
Algemene reserve	6.886.531		30.000	580.141	6.336.390
Bestemmingsreserves					
Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	161.278	5.645	26.956		193.879
Riolering	4.593.062	160.757	147.055	21.028	4.879.846
Reserve Grondexploitatie	1.020.587			227.000	793.587
Kwaliteitsreserve Sociale Woningsector	518.871			27.500	491.371
Ver-/nieuwbouw onderwijsgebouwen	1.409.819	49.344	25.000	225.342	1.258.821
Subsidie monumenten	170.037	5.951		4.408	171.581
Huisvesting	1.183.016	41.406		82.380	1.142.042
Egalisatiereserve onderhoud wegen	607.001	21.245	53.573	161.996	519.823
Bodemverontreiniging	64.225			7.532	56.693
Lening De Breehoek	4.550.000			75.000	4.475.000
Reserve WWvN en participatie	93.832				93.832
Automatisering	865.264	31.383	108.500	102.800	902.347
Reserve WMO huish. Hulp	110.757		37.869		148.626
Herinrichting sportpark de Bree	1.150.889	40.281		97.326	1.093.844
Reserve JOS	31.018			10.300	20.718
Reserve GVVP	214.940			214.940	0
Reserve Food Valley	84.684				84.684
Reserve leerlingenvervoer	60.630		14.830		75.460
Reserve Sociaal Domein	607.410		290.194	21.855	875.749
Reserve Centrumvisie			191.738		191.738
	17.497.320	356.012	895.715	1.279.407	17.469.640
Totaal	24.383.851	356.012	925.715	1.859.548	23.806.030

Toelichting Reserves

Algemene reserve

Doel: Buffer voor het opvangen van risico's waarvoor geen bestemmingsreserves of voorzieningen zijn gevormd, het opvangen van eventuele rekeningtekorten en fungeren als algemeen dekkingsmiddel.

Budget organisatieontwikkeling	-1.329
Wegenlegger	-6.145
Actualiseren welstandsnota	-9.930
Basisregistratie Grootschalige Topografie	-8.500
Ingroei toeristenbelasting	-6.000
Ondersteuning de Breehoek	-27.572
Subsidiebijdrage de Breehoek	-137.573
Aanleg parkeerplaatsen Lambalgen	-153.522

Projectbudget economie	-19.770
Interactieve beleidsvorming	-10.000
Wachtgeldverplichting personeel	-150.000
Aanpassing bovenste etage werkplaats	-5.000
Huishoudelijke hulp (budgetoverheveling 2015)	-10.800
Incidentele middelen transformatie	-34.000
Storting algemene reserve inzake projectleider vluchtelingen	30.000

Egalisatie afvalstoffenheffing

Doel: Egalisatie van het tarief afvalstoffenheffing.

Storting ten laste van de exploitatie (voordelig resultaat)	26.956
---	--------

Riolering

Doel: Dekking van de lasten en baten voor aanleg, vervanging en onderhoud van riolering en egalisatie van de rioolheffing.

BKWP, grondwaterbeleidsplan en aansluitverordening	-21.028
Storting ten laste van de exploitatie (voordelig resultaat)	147.055

Reserve Grondexploitatie

Doel: Opvang van de financiële bedrijfsrisico's bij grondexploitatie.

Onttrekking i.v.m. rentetoerekening naar 0%	-227.000
---	----------

Kwaliteitsreserve Sociale Woningsector

Doel: Waarborgen en verbeteren van de kwaliteit, duurzaamheid, betaalbaarheid en sociale veiligheid alsmede het inzetten voor investeringen ter verbetering van de woonomgeving met betrekking tot de sociale woningsector in Scherpenzeel.

Onttrekking ten gunste van de exploitatie	-27.500
---	---------

Ver-/nieuwbouw onderwijsgebouwen

Doel: Dekking van kapitaallasten van toekomstige investeringen voor nieuwbouw en uitbreiding van onderwijsgebouwen.

Onttrekking ten gunste van exploitatie	-225.342
Extra toevoeging ten laste van de exploitatie	25.000

Subsidie monumenten

Doel: Dekking van de jaarlijkse monumentensubsidies.

Subsidie 2016	-4.408
---------------	--------

Huisvesting

Doel: Dekking van de kosten verbouwing en kapitaallasten voor de huisvesting van de gemeentelijke organisatie. Kapitaallasten 2015 Stationsweg 389 en 389a

-82.380

Egalisatiereserve onderhoud wegen

Doel: Egalisatie onderhoudskosten en reconstructie/herinrichting van wegen.

Toevoeging ten laste van de exploitatie (overschot onderhoud wegen 2016)	16.573
Toevoeging ten behoeve van herinrichting wegen	37.000
Klinkerverharding Boslaan	-63.400
Extra infra Ringbaan	-1.746
Wegen bouwplan Wilgenhof	-96.850

Bodemverontreiniging

Doel: Dekking van het gemeentelijk aandeel in de sanering van de bodemverontreiniging aan de Wilgenhof/Gaslaan.

Sanering gasfabriekterrein	-7.532
----------------------------	--------

Lening De Breehoek

Doel: Dekking tegenover de renteloze lening aan De Breehoek in verband met de overdracht van het Kulturhus aan de Stichting.

Aflossing lening de Breehoek	-75.000
------------------------------	---------

Reserve participatiewet

Doel: Opvangen van tekorten die ontstaan door de uitvoering van de nieuwe Participatiebudget.

Automatisering

Doel: Egalisatie van de lasten van investeringen in automatisering.

Kapitaallasten infoplan	-90.800
-------------------------	---------

Opstellen informatiebeleidsplan	-12.000
---------------------------------	---------

Storting ten laste van de exploitatie	108.500
---------------------------------------	---------

Reserve WMO huishoudelijke hulp

Doel: Egaliseren van overschotten en tekorten op huishoudelijke hulp.

Overschot huishoudelijke hulp 2016	37.869
------------------------------------	--------

Herinrichting sportpark de Bree

Doel: Dekking niet te activeren kosten en kapitaallasten herinrichting sportpark de Bree.

Herinrichting sportpark de Bree (kapitaallasten)	-97.326
--	---------

JOS

Doel: Dekking van de extra kosten inhuur jongerenwerker.

Inhuur jongerenwerker 2016	-10.300
----------------------------	---------

Reserve GVVP

Doel: Uitvoering geven aan het Gemeentelijk Verkeer- en Vervoerplan.

Uitvoeringsmaatregelen GVVP	-23.202
-----------------------------	---------

Overheveling naar reserve Centrumvisie	-191.738
--	----------

Reserve Food Valley

Doel: Dekking voor projecten in regiocontract 2012-2015

Reserve leerlingenvervoer

Doel: Schommelingen op te vangen op het budget voor leerlingenvervoer.

Overschot leerlingenvervoer 2016	14.830
----------------------------------	--------

Reserve sociaal domein

Doel: Egaliseren van overschotten en tekorten op uitkering Sociaal Domein.

Tekort 2016 Jeugd	-21.855
-------------------	---------

Toevoeging overschot saldo WMO nieuw	290.194
--------------------------------------	---------

Reserve Centrumvisie

Doel: Dekking van de kosten van de centrumvisie

Overheveling van reserve GVVP	191.738
-------------------------------	---------

Voorzieningen

Stand per 1 januari 2016	2.169.875
--------------------------	-----------

Vermeerderingen		
		2.169.875
Verminderingen		
Vrijval	0	0
Stand per 31 december 2016		2.169.875

Hieronder volgt een specificatie van de voorzieningen en de mutaties 2016, alsmede het doel waarvoor de voorzieningen zijn ingesteld.

Overzicht voorzieningen

Naam voorziening	Saldo begin boekjaar	Vermeerderingen	Verminderingen	Vrijval	Saldo einde boekjaar
Onderhoud gemeente-eigendommen	737.420	179.003	85.113		831.310
Wachtgelden personeel	0	160.000	28.455		131.545
Pensioen wethouders	899.124	165.789	20.084		1.044.829
Wachtgeld wethouders	56.419		48.757		7.662
Reorganisatieplan Permar	831	92.087			92.918
Fonds dorpsontwikkeling	184.831	106.176			291.007
Onderhoudsgelden de Breehoek	291.250		21.727		269.523
Voorziening Heijhorst		215.785			215.785
Totaal	2.169.875	918.840	204.136		2.884.579

Toelichting voorzieningen

Onderhoud gemeente-eigendommen

Doel: Egalisatie van de lasten van onderhoud van gemeente-eigendommen.

Toevo. voorz. brandweergarage (t.l.v. exploitatie)	15.000
Toevo. voorz. Werkplaats (t.l.v. exploitatie)	15.000
Toevoeging voorziening sportvelden de Bree (t.l.v. exploitatie)	74.440
Toevoeging voorziening sportaccomodaties de Bree (t.l.v. exploitatie)	28.226
Toevoeging voorziening toren N.H.-kerk (t.l.v. exploitatie)	6.337
Toevoeging voorz. onderhoud buitenplaats (t.l.v. exploitatie)	18.000
Toevoeging voorz. onderhoud villa (t.l.v. exploitatie)	22.000
Onderhoud ambtswoning	-88
Onderhoud brandweergarage	-13.098
Onderhoud werkplaats	-18.760
Onderhoud sportaccomodaties De Bree	-23.014
Onderhoud toren N.H.-kerk	-4.471
Onderhoud buitenplaats	-22.210
Onderhoud villa	-3.472

Wachtgelden personeel

Doel: Dekking van wachtgeldverplichtingen personeel.

Toevoeging voorziening i.v.m. wachtgeldverplichtingen	160.000
---	---------

Wachtgeldverplichting 2016

-28.455

Pensioen wethouders

Doel: Voorziening voor het kunnen voldoen aan onze verplichting die ontstaat: wanneer wethouders met pensioen gaan,

bij overlijden (aan de nabestaanden) of vertrek.

Pensioenuitkeringen wethouders 2016

-20.084

Premie Appa wethouders

10.544

Toevoeging ten laste van de exploitatie

155.245

Wachtgeld wethouders

Doel: Dekking van wachtgeldverplichtingen wethouders.

Wachtgeld wethouder

-48.757

Reorganisatieplan Permar

Doel: Het continueren van werken onder aangepaste omstandigheden voor een aantal inwoners van Scherpenzeel tegen zo laag mogelijke kosten. Daartoe is een reorganisatie noodzakelijk.

Toevoeging i.v.m. opheffing Permar

92.087

Fonds dorpsontwikkeling

Doel: Verbeteren van de leef- en landschapskwaliteit in Scherpenzeel-Zuid.

Toevoeging wegens grondverkopen 2016

106.176

Onderhoudsgelden de Breehoek

Doel: Voor de Breehoek gelden ter beschikking hebben staan voor het onderhoud.

Onderhoudsgelden de Breehoek

-21.727

Voorziening Heijhorst

Doel: Dekking kosten woonrijpmaken

Toevoeging voorziening

215.785

Hieronder volgt nog een specificatie van de voorziening onderhoud gemeente-eigendommen.

Naam voorziening	Saldo begin boekjaar	Vermeerderingen	Verminderingen	Vrijval	Saldo einde boekjaar
1. Ambtswoning	10.760		88		10.672
2. Brandweergarage/werkplaats	137.826	30.000	31.858		135.968
3. Sportvelden De Bree	277.075	74.440			351.515
4. Sportaccomodaties De Bree	42.083	28.226	23.014		47.295
5. Toren N.H.-kerk	46.360	6.337	4.471		48.226
6. Buitenplaats	64.199	18.000	22.210		59.989
7. Villa	159.117	22.000	3.472		177.645
Totaal	737.420	179.003	85.113	0	831.310

Langlopende schulden

Er is een geldlening van € 750.000 afgesloten bij Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse

gemeenten (SVN). Het schuldrestant van deze geldlening is € 185.620.

Kortlopende schulden

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Crediteuren	1.898.564	1.446.895
Overige schulden	13.714	33.953
Per 31 december	<u>1.912.278</u>	<u>1.480.848</u>

Bank- en girosaldi

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Bank Nederlandse Gemeenten	825.506	91.630
	<u>825.506</u>	<u>91.630</u>

Overlopende passiva

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Nog te betalen bedragen	325.454	321.738
Vooruitontvangen bedragen	262.763	295.377
	<u>588.217</u>	<u>617.115</u>

Specificatie nog te betalen bedragen:

Nog te betalen rijksbijdrage WSW 2014 (0,85se)	22.206
Nog te betalen subsidie zwembad (betaald in 2017)	31.000
Nog te betalen vakantietoelage juni t/m december 2016	122.315
Nog te betalen eindheffing werkkostenregeling 2016	3.265
Nog te betalen schuldhelpverlening 2e halfjaar 2016	6.000
Nog te betalen VGGM extra kosten vluchtelingen 2016	3.425
Nog te betalen gemeente Barneveld, WSP 2e halfjaar 2016	6.900
Nog te betalen ENA 2016	13.500
Nog te betalen tekort Permar 2016	23.470
Nog te betalen gemeente Barneveld, informatiebeveiliging	2.500
Nog te betalen subsidie monumenten	1.464
Nog te betalen gemeente Nijkerk, cultuurhistorische waardekaart	960
Nog te betalen gemeente Woudenberg, bezwaarschriftencommissie 2016	2.588
Nog te betalen diverse zorgleveranciers, begeleiding 2016	16.150
Nog te betalen regeling compensatie eigen risico	50.000
Nog te betalen gemeente Barneveld, applicatiebeheer 3 D's	18.211
Nog te betalen eindafrekening project SWT fase 4	1.500
	<u>325.454</u>

Specificatie vooruitontvangen bedragen:

	<u>01-01-2016</u>	<u>toevoeging</u>	<u>besteed</u>	<u>31-12-2016</u>
Gemeente Nuenen, bijdrage salaris oud medewerker	45.860		30.570	15.290

Woonstede, planschadevergoeding gasfabriekterrein	10.000		10.000
Gemeente Amersfoort, subsidie project kwalificatieplicht	800	800	0
Gemeente Barneveld, bijdrage salaris medewerker	33.517	10.870	22.647
Provincie Gelderland, subsidie impulsplan gasfabriekterrein	195.200	120.584	74.616
Provincie Gelderland, subsidie cultuurhistorische waardekaart	10.000	10.000	0
Min. van BZK, EED gelden (dec.circulaire)		2.887	2.887
FrisValley, vooruitontvangen 2017		5.695	5.695
Rijksbijdrage huisvesting vergunninghouders vluchtelingen		131.628	131.628
	<u>295.377</u>	<u>140.210</u>	<u>172.824</u>
			<u>262.763</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

De gewaarborgde leningen bedragen ultimo 2016 € 2.628.109. Tevens heeft de gemeente de achtervangpositie ingenomen voor door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw gegarandeerde leningen aan Woonstede te Ede en Patrimonium Woonstichting te Veenendaal met een schuldrestant van totaal € 3.616.816.

Informatie over maximum inkomensnorm voor de publieke sector

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) heeft als doel om bovenmatige beloningen en ontslagvergoeding bij instellingen binnen de (semi)publieke sector tegen te gaan. De gestelde norm is het ministersalaris.

Vanaf 1 januari 2013 is deze nieuwe norm voor het bepalen van onder meer het salaris van gemeentesecretarissen en de griffiers van toepassing. Bij indiensttreding van een nieuwe topfunctionaris na 1 januari 2013 geldt de norm direct.

De gemeente vermeldt in de verslaggeving van iedere topfunctionaris de naam, bezoldiging, functie, duur en omvang van het dienstverband. Ook wordt van iedere (gewezen) topfunctionaris de ontslagvergoeding in de verslaggeving vermeld. Iedere overschrijding van de norm moet in de verslaggeving worden toegelicht en gemotiveerd. Daarnaast noemt de instelling in de verslaggeving van iedere niet-topfunctionaris de hiervoor genoemde gegevens (met uitzondering van de naam), indien de bezoldiging de maximum bezoldiging (in 2016: € 179.000,--) heeft overschreden en/of indien de ontslagvergoeding de maximum bezoldiging heeft overschreden. Wanneer de topfunctionaris geen voltijds dienstverband heeft, wordt de maximum bezoldiging naar rato van het dienstverband berekend.

Overgangsrecht

Wanneer een topfunctionaris op 1 januari 2013 reeds in dienst is met een hoger salaris dan het ministersalaris, geldt een overgangsrecht. Het inkomen wordt voor deze medewerkers in stappen naar het nieuwe maximum gebracht. In artikel 7.3 van de Wet Normering Topinkomens vindt u de overgangsbepaling. Voor deze categorie start met ingang van 1 januari 2017 de verplichte afbouw.

Naam	Functie	Beloning 2015	Belaste onkosten 2015	Beloning betaalbaar op termijn	Dienstverband	Periode
V. van Arkel	Secretaris	80.225	630	11.188	Vast	1-8-2008 tot 1-5-2016
B. van Ginkel	Griffier	51.523	112	6.556	Vast	1-6-1985 tot heden
Naam	Functie	Beloning 2016	Belaste onkosten 2016	Beloning betaalbaar op termijn	Dienstverband	Periode
V. van Arkel	Secretaris	29.021	546	3.597	Vast	1-8-2008 tot 1-5-2016
B. van Ginkel	Griffier	54.525	82	7.007	Vast	1-6-1985 tot heden
E. Loenen	Secretaris	125.350	1.116	0	Inhuur	3-4-2016 tot heden

- 1. Overzicht afschrijvingstermijnen**
- 2. Overzicht investeringen**

1. Overzicht afschrijvingstermijnen

		Termijn
A. Algemeen		
Activa met een prijs beneden € 10.000		Niet
B. Immateriële activa		
Kosten van sluiten van geldleningen + het saldo van agio en disagio		Looptijd lening
Kosten van onderzoek en ontwikkeling		Maximaal 5 jaar
C. Investeringen met economisch nut		
Afvalinzameling	Minicontainers	15
	Ondergronds inzamelpunt	15
Automatisering	Software	5
	Gebruiksrechten met onbepaalde duur	5
	Hardware / randapparatuur	5
Begraafplaats	Aanleg	40
	Opstellen	40
	Aanleg grafkelders	10
Brandweer	Ademlucht-toestellen	12
	Ademlucht-vulinstallatie	25
	Brandblus- en reddingsmiddelen	10
	Tankautospuut	15
	Manschappen-/materieelauto	15
	Motorspuitaanhanger	15
	Portofoons	5
	Mobilofoons	7
	Uniformen	10
	Bluskleiding	7
	Helmen	10
	Warmtebeeldcamera	10
Gebouwen	Gebouwen	40
	Uitbreiding	25
	Noodlokaal onderwijs	5
	Renovatie/restauratie (geen groot onderhoud)	20
Gereedschappen	Gereedschap en kleine apparaten	10
Grond	Gronden en terreinen	niet
Inventaris	Kantoormiddelen: machines	5

		Termijn
	Kantoormiddelen: bureaustoelen	8
	Kantoormiddelen: overig	15
	Telefooninstallaties	10
	Paternosterkast	20
Kunstwerken	Algemeen	20
	Kunstwerken van cultuur-historische waarde	Niet
Luchtfoto's	Vervaardigen en/of digitaliseren	3
Machines en apparaten	Sneeuwplough	10
	Aanhangwagen	10
	Bladzuigcombinatie	10
	Zoutstrooier	10
	Kunstmeststrooier	10
	Rioolreiniger	10
	Maaimachine	8
Onderwijs	Eerste inrichting meubilair	20
	Eerste inrichting onderwijsleerpakket	6
	Gebouwen: Zie onderdeel Gebouwen	
Riolering (Conform GRP)	Vrijvervalriool	60
	Gemalen, bouwkundig deel	45
	Gemalen, mechanisch/elektrisch deel	15
	Persleiding	45
	Mechanische riolering, bouwkundig	45
	Mechanische riolering, mech./elktr. deel	15
	Milieumaatregelen	60
	Grondwatermaatregelen, bouwkundig	60
	Grondwatermaatregelen, mech./elktr. deel	15
	Individuele behandeling afvalwater	30
Sport-accommodaties	Aanleg natuurgrasveld	30
	Aanleg kunstgrasveld	30
	Lichtmasten	30
	Kleedgebouwen	30
	Hekwerk, ballenvangers etc.	20
	Toplaagrenovaties: middels voorziening groot onderhoud	
Verkeerstellers		5
Voertuigen	Brandweer: zie onderdeel Brandweer	
	Vrachtwagen	10
	Pick-up	8
	Transportmiddel zwerfvuil	8
C. Investerings met maatschappelijk nut		

		Termijn
Openbare ruimte	Aanleg wegen	20
	Ondergrond wegen	20
	Herinrichting	20
	Fiets- en voetpaden	20
	Groenvoorziening	20
	Speelplaatsen	10
	Stroomkasten markt	10
	Beschoeiingen vijvers en watergangen	5
	Openbare verlichting	30

2. Overzicht van investeringen

Boekwaarde per 1 januari 2016	19.841.657
Vermeerderingen 2016	2.409.204
Verminderingen 2016	-105.152
Afschrijvingen 2016	-1.095.784
Boekwaarde per 31 december 2016	<u>21.049.925</u>

Specificatie investeringen:

UITGAVEN	Oorspronke- lijke raming	Uitgegeven tot 2016	Uitgegeven in 2016	Restant krediet
A. Lopende investeringen				
Afdeling Bedrijfsvoering				
implementatie E-HRM systeem	36.430	5.263	26.315	4.852
Afdeling Gemeentewinkel				
Afdeling Samenleving				
voorbereidingskrediet aula	25.000	20.737		4.263
vervangende nieuwbouw Glashorstschool	1.932.575	146.294	39.870	1.746.411
Afdeling Ruimte en Groen				
vervanging openbare verlichting	591.800	79.443	488.188	24.169
vervanging openbare verlichting 2016	47.500			47.500
groot onderhoud Kolfshoten	65.000			65.000
extra infra Ringbaan	75.000		1.746	73.254
ondergrondse vuilcontainers	30.000		11.513	18.487
inhaal achterstallig onderhoud wegen 2016-2017	142.000			142.000
overdracht grond Bruinhorsterlaan naar grondexploitatie			-30.902	30.902
vervanging riolering Holevoetlaan	660.100		-27.201	687.301
vervanging riolering Glashorst	463.300		24.919	438.381
vervanging mechanische riolering	198.000			198.000
onderzoeken grondwaterbeleidsplan 2016-2017	77.000			77.000
uitvoeringsmaatregelen grondwaterbeleidsplan	195.000		1.675	193.325
voorbereidingskosten exploitatie Wetrotterrein			17.375	-17.375
Totaal lopende investeringen	4.538.705	251.737	553.498	3.733.470

Vervolg specificatie investeringen:

UITGAVEN	Oorspronke- lijke raming	Uitgegeven tot 2016	Uitgegeven in 2016	Restant krediet
B. Afgeronde investeringen				
Afdeling bedrijfsvoering				
informatieplan 2011 t/m 2015	984.000	519.758	38.989	425.253
e-gemeente				
- initieel	564.500	239.117		325.383
- vervangingen	335.600	52.031		283.569
Afdeling Gemeentewinkel				
Afdeling Samenleving				
vervangende nieuwbouw basisscholen de Viermaster	2.935.430	2.342.015	593.260	155
bestemmingsplan nieuwbouw de Viermaster	45.000	28.214		16.786
uitbreiding Wittenbergschool	541.431	150.000	391.431	0
beveiligingscamera's scholen	12.000			12.000
Afdeling Ruimte en Groen				
sanering gasfabriekterrein	281.290	217.065	7.532	56.693
uitvoering GVP	494.000	279.060	23.202	191.738
schoonwatertracé 3e fase - uitgaven	970.800	925.523	44.497	780
- inkomsten	-330.800	-330.800		
schoonwatertracé fase 4	531.500	492.293	37.082	2.125
meubilair 2015/2016	70.000	3.304	64.626	2.070
BKWP, Grondwaterbeleidsplan, Aansluitverordening	55.000	14.792	21.028	19.180
aanleg parkeerplaatsen Lambalgen	121.000	4.503	153.522	-37.025
aanleg wegen bouwplan Wilgenhof	120.000	23.150	96.850	0
klinkerverharding Boslaan	85.000		63.400	21.600
aankoop parkeerterrein Marktstraat 44	203.900		206.987	-3.087
openbare verlichting parkeerterrein Marktstraat 44	13.000		8.148	4.852
Totaal afgeronde investeringen	8.032.651	4.960.025	1.750.554	1.322.072

Totaal lopende en afgeronde investeringen

2.304.052

ACCOUNTANTSVERKLARING

SISA BIJLAGE

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Sisa bijlage verantwoordingsinformatie 2016 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2017

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeente deel 2016	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
		I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
		Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06
		€ 884.284	€ 31.508	€ 47.787	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
		I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)		
		Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12	
		€ 2.320	€ 0	€ 0	€ 4.428	€ 0	Ja	
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2016	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 58 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob
		Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06	
		€ 128	€ 20.000	€ 0	€ 18.207	€ 2.573	€ 0	
		Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 58 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee				
		Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09				
		€ 0	€ 0	Ja				

Sisa-bijlage 2016

DREMPELBEDRAG SCHATKISTBANKIEREN

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar					
(1)	Drempelbedrag	250			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	44	60	102	2
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	206	190	148	248
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	19.700			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	19.700			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	250			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	4.031	5.473	9.426	226
(5b)	Dagen in het kwartaal	91	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	44	60	102	2